विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ सप्तरी

Disaster Preparedness and Response Plan 2022/23

आठौ अध्यावधिक

जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको मिति २०७९।०२।२६ गतेको बैठकको निर्णय बमोजिम तयार पारिएको
जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र सप्तरी

District Emergency Operation Center (DEOC), Saptari

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ सप्तरी

Disaster Preparedness and Response Plan 2022/2023, Saptari

दस्तावेज   जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८, सप्तरी
आठौं अध्यावधिक कार्य २०७९ जेष्ठ (२०७९/८० को लागि)

प्रकाशक : जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, सप्तरी
सर्भाधिकार : प्रकाशकमा

प्रकाशन मिति : २०७९ श्राबन

व्यवस्थापन : जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, सप्तरी

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ लाई अद्यावधिक गर्न बनेको कार्यदल
संयोजक : चिरञ्जीवी गिरी सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी
सदस्य : प्रहरी सहायक हवल्दार सुबाश श्रेष्ठ जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र सप्तरी
सदस्य : देव नारायण यादव कार्यकारी निर्देशक के.भि.एस.सप्तरी
सदस्य : जोगेन्द्र भगत सभापति,नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सप्तरी

आर्थिक सहयोग : DCA/LWR/KVS
प्राविधिक सहयोग : जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र/ **NRCS** (PER) कार्यक्रम **तथा के.भि.एस.सप्तरी**

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
सप्तरी, राजविराज
फोन नं : ०३१ -५२०१७४

प.सं. :- ०७९/८०
चं.नं.:-

मिति २०७९।०४।१९ गते

शुभकामना मन्तव्य

नेपालमा विपद् बाट प्रत्येक वर्ष ठुलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । जनधन तथा भौतिक क्षतिको अतिरिक्त यस्ता प्रकारको विपद्ले संटासन्न अवस्थामा रहेका महिला तथा बालबालिकाहरु, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, जेष्ठ नागरिकहरुलाई बढी मात्रामा असर पुग्दछ । नेपालमा मानवीय क्रियाकलाप तथा जलवायु परिवर्तन लगायतको अन्य कारणहरुले झनै खतरनाक र ठूला विपद्का घटनाहरु घट्न सक्छन् । समयमानै सावधानी तथा पूर्व तयारी गर्न सकियन भने यस्ता घटनाले अत्यन्त ठूला विपद्हरु आउन सक्ने संभावना रहन्छ ।

प्रकोपलाई विपदमा रुपान्तरित हुन नदिन र त्यस्ता घटना न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यका साथ नेपाल सरकारले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संसोधन २०७५) जारी गरेको छ । यस ऐनले प्रत्येक जिल्लामा सरोकारवाला निकायहरुको सहभागितामा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन गरि विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी विपद्का लागि थप सजग बन्न उत्प्रेरित गरेको छ । त्यस्तै विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने कार्यलाई यसले थप बल पुर्याएको छ । नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालयले विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (Guidance Note -2011), राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्यको कार्य ढाँचा २०७० (प्रथम संसोधन २०७५) तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका, २०६९ को (पहिलो संसोधन, २०७६) अवधारणागत ढाँचा तयार गरेको छ । उल्लेखित मार्गदर्शन र निर्देशिकामा आधारित रहेर सर्व प्रथम सप्तरी जिल्लामा ज़िल्ला विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८, निर्माण गरिएको थियो । समय क्रम संगै सो योजनालाई अध्यावधिक गर्नु पर्ने आवश्यकता रहन्छ । त्यसै अनुरुप जिल्ला विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७८ लाई समयानुकुल परिमार्जन तथा अध्यावधिक गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मिति २०७९।०२।२६ गतेको निर्णयले अनुमोदन गरी प्रस्तुत विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७९ निर्माण भएको छ । वर्तमानमा समग्र विश्व कोभिड -१९ संक्रमणको महामारीबाट त्रसित छ ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सप्तरीले स्थानीय तहहरुलाई समेत उपयोगी हुने गरी यो योजना निर्माण गरेकोमा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ । सप्तरी जिल्लाको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण प्रक्रियामा महत्वपुर्ण सहयोगी भुमिका निर्वाह गर्नु हुने सबै नगरपालिका मेयर तथा गाँउपालिका अध्यक्ष, सुरक्षा निकायहरु, विभिन्न विषयगत कार्यालयहरु, पत्रकार महासंघ सप्तरी, राजनितिक दलहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा सप्तरी, उधोग वाणिज्य संघ, गै.स.स. महासंघ सप्तरी, कोशी पीडित समाज (KVS) लगायत मानवीय सहायताका क्षेत्रमा कार्यरत गै.स.स.हरु, कार्यादलको संयोजकमा रहेर कार्य गर्नु हुने जिल्ला प्रशासन कार्यालय,सप्तरीका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्य सचिव चिरञ्जिवी गिरी, जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रमा कार्यरत कर्मचारीहरु लगायत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरुमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा यस योजना अनुसार स्थानीय तहहरुले समेत स्थानीय तहको विपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी सो को कार्यान्वयनमा पूर्ण सफलताका लागि शुभकामना समेत व्यक्त गर्दछु ।

जनार्दन गौतम
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
अध्यक्ष,जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सप्तरी ।

शब्द संक्षेप

जि.बि.ब्य.स	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	जि.आ.का .के	जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र
प्र.जि.अ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जि .प्र. का.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय
जि.स.स	जिल्ला समन्वय समिति	प्र.उ	प्रहरी उपरिक्षक
न.पा	नगरपालिका	स.प्र.उ	सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक
जि.स.अ	जिल्ला समन्वय अधिकारी	स.प्र.ना.उ	सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक
गा.पा	गाँउपालिका	प्र.ना.उ	प्रहरी नायब उपरिक्षक
साबिक गाविस	साबिक गाउँ विकास समिति	प्र.नि	प्रहरी निरीक्षक
जि.कृ.ज्ञा.के.	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र	म.वि.अ	महिला विकास अधिकृत
जि.प्रा.का.	जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	स.प्र.ब.	शसस्त्र प्रहरी बल
जि.शि.स.अ.	जिल्ला शिक्षा समन्वय अधिकारी	जि.व.का.	जिल्ला वन कार्यालय
जि.शि.स. ई.का.	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई कार्यालय	जि.भु.स का.	जिल्ला भु संरक्षण कार्यालय
जि.स्वा.का.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	खा.न.नि.का.	खाडो नदी नियन्त्रण आयोजना कार्यालय
जि.प.से.का	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	रा.अ.गै.स.स	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
ने. से.	नेपाली सेना	के.भि.एस.	कोशी पिडित समाज
ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	DDMC	**District Disaster Management Committee**
UNICEF	**United Nations International Children's Emergency Fund**	SCI	**Save the Children International**
UNFPA	United Nation Population Fund **(United Nations Fund for Population Activities)**	WFP	World Food Programme
DLSA	District Lead Support Agency	FNG Saptari	**Federation of National Journalist Saptari Branch**
DEOC	District Emergency Operation Center	DHO	**District Health Office**
NEOC	National Emergency Operation Center	NRCS	**Nepal Red Cross Society**
PEOC	Proviencial Emergency Operational Center	KVS	**Koshi Victim's Society**
LEOC	Local Emergency Operation Center	STS	**Save the Saptari**
LWR	Lutheran world Relief	DCA	**Danchurchaid**

बिषय सूची

१. पृष्ठभूमि ०९ -११

१.१ नेपालमा विपद् जोखिम ११-१२

१.२. सप्तरी जिल्लाको सामान्य जानकारी (Brief Introduction of Saptari District) १२-१३

१.२.१ भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना तथा राजनीतिक र प्रशासनिक विभाजन १३-१४

१.२.२. भू: क्षेत्र र जमिनको बर्गीकरण १३-१४

१.२.३. सप्तरी जिल्लाका प्रमुख नदी प्रणाली तथा सहायक नदीनालाहरुको प्रभाव १३-१४

१.२.४. माटोको बनावट र उर्वराशक्ति र संभाबित भु-क्षयको क्षेत्र १५

१.२.५. हावापानी, जलवायु १५

१.२.६. जनसंख्याको आकार, बृद्धिदर, घनत्व तथा रहेको जनसंख्या १५

१.२.६.१ नयाँ संरचना अनुसारका नपा, गाउँपालिकाको जनसंख्या विवरण १५-१६

१.२.७ जिल्लामा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाको अवस्था १७

१.२.८. जिल्लाको सडक सञ्जालको अवस्था १७-१८

१.२.९. खानेपानी तथा सरसफाई १९

१.२.१० बिद्युतीकरण तथा सञ्चारको अवस्था १९

२. संघीय शासन प्रणालीमा विपद् व्यवस्थापन २०

३ . राष्ट्रिय विपद प्रतिकार्य कार्यढाचा २०७० (प्रथम संसोधन २०७५) मा भएको व्यवस्था २१

४ . विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिक गर्नुको उद्देश्य २१-२२

४.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता २३

४.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिकको क्षेत्र र सीमा २४-२५

५. योजनाको पृष्ठभुमि - बिपदको स्थिती , योजनाको आवश्यकता र औचित्य २५

५.१ बिपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा २५-२६

५.२ बिपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य २५-२६

५.३ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सूची २६-३०

५.४. सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा ३०-३२

५.५. योजना निर्माण प्रकियामा गरिएका निर्णयहरु ३३

५.६. प्रकोप जोखिम विश्लेषण ३३-४८

५.७. जिल्लाको निकायगत श्रोत साधनको आँकलन	४८-५४
५.८. आबश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान	५४-५६
६. विपद्को प्रकृतिमा आधारित बिषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५७
६.१. विषयगत क्षेत्रको परिचय	५७
६.२. विषयगत क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूची	५७-६०
६.२.१ बिषय क्षेत्र : खोज तथा उद्धार, समन्वय	६०-६८
६.२.२ बिषय क्षेत्र : आपतकालीन सञ्चार	६०-६८
६.२.३ बिषय क्षेत्र : खाद्य तथा कृषि	६८-७१
६.२.४ बिषय क्षेत्र : आपतकालीन आवाश तथा गैह्खाद्य	७१-७६
६.२.५ बिषय क्षेत्र : आपतकालीन संरक्षण	७६-८१
६.२.६ बिषय क्षेत्र : आपतकालीन शिक्षा	८१ -८६
६.२.७ बिषय क्षेत्र : खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई	८६-८९
६.२.८ बिषय क्षेत्र : आपतकालीन स्वास्थ्य सेवा	८९-९४
६.२.९ बिषय क्षेत्र : पुनःस्थापना र पूर्नःनिर्माण	९४-९९
७. विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्त	१०२-१०३
८. अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त	१०३
९. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति	१०३-१०४
१०. प्रतिवेदन तथा अभिलेखन	१०४
११. अनुसूचीहरु	१०५-१७१

अनुसूची १ : स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्र.प्रशासकीय अधिकृतहरु तथा स्वास्थ्य संयोजकहरुको सम्पर्क सूची

अनुसूची २ : स्थानियतह वार्ड तहहरुमा विपद सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

अनुसूची ३ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका ईकाइहरुको सम्पर्क सूची

अनुसूची ४ : नेपाली सेना ससरी अन्तर्गतका ईकाइहरुको सम्पर्क सूची

अनुसूची ५ : बिभिन्न स्थानमा रहेका सशस्त्र प्रहरीको युनिटहरुको विवरण

अनुसूची ६ : जिल्लामा सञ्चालित दमकल सेवाहरुको सम्पर्क सूची

अनुसूची ७ : ससरी जिल्लामा रहेका स्वास्थ चौकीहरुको विवरण

अनुसूची ८ : जिल्लामा सञ्चालित एम्बुलेन्सहरुको सम्पर्क सूची

अनुसूची ९ : महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरुकोसम्पर्क सूची

अनुसूची १० : कृषि बिकासको क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरुकोसम्पर्क सूची

अनुसूची ११ : शिक्षा बिकासको क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरुको सम्पर्क सूची

अनुसूची १२ : मौसम पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वचेतावनी सूचक

अनुसूची १३ : जिल्ला मा रहेका सुरक्षित आवास स्थानहरुको विवरण

अनुसूची १४ : जिल्ला मा रहेका विपद तालिम प्राप्त जनशक्ति हरुको विवरण

अनुसूची १५ : नेपाल रेडक्रस सोसाईटीका उपशाखाहरुको विवरण

अनुसूची १६ : जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रको विवरण

अनुसूची १७ : नदी जल सतह मापन केन्द्र

अनुसूची १८ : जिल्लामा रहेका सरकारी निकायहरुको सम्पर्क सूची

अनुसूची १९ : स्थानीय तहहरुमा रहेका खोज,उद्धार तथा अन्य सामग्री विवरण

अनुसूची २० : कोभिड १९ को नियन्त्रण र रोकथामकोलागि प्रतिकार्य योजना

अनुसूची २१ : बाढी बिपद् प्रतिकार्य तालिका

अनुसूची २२ : भुकम्पिय बिपद् प्रतिकार्य तालिका

अनुसूची २३ : शीतलहरका लागि प्रतिकार्य तालीका

अनुसूची २४ : आगलागीका लागि प्रतिकार्य तालीका

अनुसूची २५ : सम्भावित विपद् ब्यवस्थापनमा अपनाउनुपर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो

अनुसूची २६ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा नमुना फारम

१२. सन्दर्भ सामग्रीहरु १७२

१३. जिल्लाको बिपद् जोखिम नक्शांकन १७३

१४. बाढी पूर्बसुचना प्रणाली सञ्जाल १७४

सप्तरी जिल्लाको बिपद् पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७९/०८०

(District Disaster Preparedness and Response Plan 2022/2023)

१. पृष्ठभुमी (Background)

नेपाल विपद्को दृष्टिले अति जोखिमपूर्ण देशहरुमध्ये एक हो । विश्वका २ सय १० मुलुकमध्ये नेपाल भूकम्पका हिसाबले ११ औं, बाढिको हिसाबले ३० औं स्थानमा र जलवायु परिवर्तनको हिसाबमा विश्वमा चौथो तथा एशियामा छैठौ जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ । प्राकृतिक विपद्को हिसाबले विश्वको उच्च जोखिमपूर्ण देशको रुपमा रहेको छ । नेपालमा विशेषगरी नियमित रुपमा हुने बाढी, पहिरो, हुरिबतास, आगलागी, चट्याङ, सडक दुर्घटना, असिना, हिमपहिरो, महामारीजस्ता मौसमी विपद बाट हरेक वर्ष लगभग बीस हजारभन्दा बढि परिवारहरु प्रभावित हुने गरेका छन् । नेपालमा प्रतिबर्ष बिभिन्न विपदहरु बाट सरदर औसतमा एक हजारको हाराहारीमा मानिसहरुको मृत्यु हुने गर्दछ । जसमध्ये बार्षिक ३ सय जनाको मृत्यु बाढी तथा पहिरोका कारणले मात्रै हुने गर्दछ । यसैगरी सबैभन्दा बढी आगलागीका कारण पशु चौपाया, पंक्षी, जग्गाजमिन, वन क्षेत्र र बाली नाली, धनसम्पत्तिको नोक्सानी हुने गरेको छ ।

विपदको कारण नेपालले हरेक बर्ष औसतमा १ अर्ब २१ करोडको बराबरको सम्पत्तिको क्षति व्यहोर्नु परेको छ । त्यसै गरेर नेपालको विकास दर ३ देखि ४ प्रतिशतले रहेको छ भने विपद्ले विनाश गर्ने दर ८ देखि २५ प्रतिशतसम्म हुने गरेको देखिएको छ । कमजोर भु-बनोट, जटिल भुगर्भीय संरचनाका कारण नेपाल विपद्को उच्च संकटासन्नताको अवस्थामा रहेको छ । विगतमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धान र विगतको विश्लेषण अनुसार नेपालमा कुनै पनि समय धेरै ठूलो भूकम्प जाने र त्यसबाट धेरै संख्यामा मानिस मर्ने, घाइते हुने तथा भौतिक संरचना क्षतिग्रस्त हुने सम्भावना रहेको छ । २०७२ बैशाख १२ र २९ गते आएका भुकम्प यसैका उदाहरण हुन् । अझैपनि यस्तै प्रकृतिका भुकम्पहरु आउने अनुमान गरिदै छ । यस्तै हरेक बर्ष जस्तो कोशी, कर्णाली र महाकाली लगायतका नदीहरुमा आउने बाढीहरु पनि विपद्का उदाहरणहरु हुन् ।

विपद् व्यवस्थापन र उद्धार कार्यलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा मानव अधिकारका रुपमा अघि बढाउन १८ देखि २२ जनवरी २००५ मा जापानको ह्योगो शहरमा प्राकृतिक विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी दोश्रो विश्व सम्मेलन भएको थियो । यस विश्व सम्मेलनलाई ह्योगो सम्मेलन र सो सम्मेलनद्वारा जारी गरिएको घोषणापत्रलाई ह्योगो घोषणापत्र **(Hyogo Declaration)** तथा कार्य योजनालाई ह्योगो कार्य योजनाको **(Hyogo Framework Plan of Action)** नामले चिनिन्छ । त्यस अवसरमा नेपालले विपद् न्यूनीकरण एवं समन्वय परिषदको गठन, विपद् सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तयार गरी त्यसको अध्यावधिक गर्ने, विकसित मुलुकका उच्च प्रबिधि र अनुभवहरुलाई अनुशरण गर्ने, दिगो विकास र सुरक्षित भविष्य निर्माणका लागि शिक्षा भन्ने नारालाई साकार पार्न शैक्षिक पाठ्यक्रममा सुधार गर्ने र विपद् न्यूनीकरणका लागि विश्वकोषको स्थापना गर्ने जस्तो कुराहरुमा आफ्नो प्रतिबद्धता जाहेर गरेको छ । साथै २५ असोज २०६६ मा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपत्कालीन पूर्वतयारी

(Preparedness), प्रतिकार्य **(Response)** तथा पुनर्लाभ **(Recovery)** सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रूपमा समावेश गर्नेसमेत उल्लेख गरिएको छ । सँथै नेपालले तय गरेको अवधारणाहरु सन् २००५ मा १६८ राष्ट्रहरुले तयार गरेको **Hyogo Framework** तथा सन् २०१५ मार्च १८ मा जापानको सेन्डाईमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसंघीय विश्व सम्मेलनले तय गरेको **The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030** बाट निर्दिष्ट छन् । विपद्को सवाल भनेको राहत र उद्धारसंग मात्र सीमित छैन । आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानून, विकास निर्माण, गास, बास, कपास, शान्ति सुरक्षा एवं सामाजिक, आर्थिक, सास्कृतिक लगायतका हरेक बिषयहरुसंग यसको प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ । यस्तै संवेदनशील सवालहरुलाई हृदयङ्गम गरी विपद् व्यवस्थापनका गतिबिधिहरुलाई विकासका हरेक पक्षसंग समाहित गर्दै दिगो विकासको अवधारणाभित्र एकीकृत गरिनुपर्ने आजको आवश्यकता रहेको छ।यसका लागि आवश्यक पर्ने अल्पकालीन एवं दीर्घकालीन योजनाका साथ विपद् व्यवस्थापनका गतिबिधिहरुलाई बिभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरु र सरोकारवाला निकायहरुबीचको साझेदारी, समन्वय र सहकार्यमा प्रतिबद्धता र ऐक्यबद्धताका साथ योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयनसम्म कार्य गर्नुपर्ने आजको सान्दर्भिकता हो ।

यिनै कुराहरुलाई मनन गरी खतरा तथा संङकटासन्नता, विपद् प्रभावित गाउ॰पालिका तथा नगरपालिकाहरु, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुको क्षमता र सहभागिता सुनिश्चित गर्दै जिल्लास्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यलाई बलियो बनाउने र विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहसम्म प्रभावकारी बनाउने प्रयासस्वरुप कम्तीमा जिल्ला तहमा निर्माण गरिएको जिल्ला विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना लाई अद्यावधिक गरी २०७९ प्रकाशन गर्नुको प्रमुख लक्ष्य हो । यस जिल्लामा बिपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई सहजीकरण गर्नको लागि **DCA/** के. भि.एस. सप्तरीले जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था **(District Lead Support Asgency-DLSA)** को भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ ।

१.१. नेपालमा बिपद् जोखिम

विषम भू-बनावट, कमजोर भौगर्भिक अवस्था, मौसमी विषमता तथा जलवायु परिवर्तनका साथै जनसंख्या बृद्धि, गरिबी, अव्यवस्थित शहरीकरण र प्रकोप जोखिमलाई ध्यान नदिई गरिने विकास निर्माणका कार्यहरूले गर्दा नेपाल बिभिन्न प्राकृतिकज्ञ र गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूद्द बाट सिर्जित विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ । जलवायु परिवर्तनका कारण मौसमजन्य प्रकोपहरूको प्रकृति, मात्रा र प्रबृत्ति फरक हुँदै गएको छ । जसका कारण विपद् व्यवस्थापनमा नयाँ चुनौतीहरु थपिदै गएका छन् ।

नेपालमा हरेक वर्ष ५०० भन्दा बढी बिभित्र प्रकोपका घटनाहरू हुने गर्दछन् । जसमध्ये बाढी, पहिरो, डुबान, भूकम्प, चटयांग, आगलागी, हावाहुरी, हिमताल विस्फोट, सडक दुर्घटना लगायतका प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपद्का घटनाहरु नियमित रुपमा घट्ने गरेका छन् । यसको परिणामस्वरूप ठूलो मात्रामा जनधनको क्षति हुने र जीविकोपार्जनमा प्रतिकूल असर पर्ने गरेको छ । पछिल्लो ४५ वर्ष (वि.सं. २०२८ देखि २०७२) को अवधिमा नेपालमा ४०,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरूले विपद्का कारण ज्यान गुमाएका छन् । उच्च मृत्युदरको अतिरिक्त, उक्त अवधिमा ७५,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरू घाइते भएका छन् भने करिब तीस लाख मानिसहरू प्रभावित भएका छन् । यसैगरी, विगत ५ वर्षको (२०७०-२०७५) तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा बर्षेनी करीव १०,००० सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् । जसका कारण बर्षेनी करीब १,९०० ब्यक्तिले ज्यान गुमाएका छन् भने करीब १३,००० ब्यक्तिहरु घाईते हुन्छन् ।

विपद् वाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभुत पूर्वाधारहरूमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । तसर्थ विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ ।

प्रभावकारी विपद् पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्छ र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील बनाउन मद्धत पुऱ्याउँदछ । यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारी प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।

१.२. सप्तरी जिल्लाको सामान्य जानकारी (Brief Introduction of Saptari District)

१.२.१ भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना तथा राजनीतिक र प्रशासनिक विभाजन

सप्तरी जिल्ला नेपाल राज्यको मधेश प्रदेशमा अवस्थित छ । यस जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम राजविराज हो । नेपाल सरकारको स्थानीय पुर्नसंरचना नीति अनुरुप यस जिल्लामा हाल १८ वटा स्थानीय तह रहेका छन्, जसमा ९ वटा नगरपालीका र ९ वटा गाउँपालिका रहेका छन् । यस जिल्लाका पहाडी भूभाग अन्तर्गत चुरे पर्वतीय क्षेत्रमा केही स्थानीय तहका वार्डहरु रहेका छन् भने अधिकांश क्षेत्र समथर भुभागमा अबस्थित रहेकोछ । सप्तरी जिल्ला समुद्र सतहवाट ६४ देखि ४५७ मिटरको उचाइमा रहेको छ । यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १३५९.२८ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । पूर्व पश्चिम लम्बाई औसत ४३ किलोमिटर र उत्तर दक्षिण औसत २३ किलोमिटर चौडाइ रहेको यस जिल्लामा ६३ प्रतिशत तराई र ३७ प्रतिशत चुरे भू-भागले ओगटेको छ । निर्वाचन आयोगद्धारा यस जिल्लालाई ४ वटा संघीय प्रतिनिधी सभा निर्वाचन क्षेत्र र ८ वटा प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ । सप्तरी नेपालको मधेश प्रदेशअन्तर्गत रहेको जिल्ला हो । सप्तरी जिल्लाको सिमाना पूर्वमा सप्तकोशी नदी संगै जोडिएको प्रदेश नं. १ को सुनसरी जिल्ला, पश्चिममा सिरहा जिल्ला जसलाई वलान खोलाले सिमाना छुट्टाएको छ । उत्तरमा प्रदेश नं १ को उदयपुर जिल्ला र दक्षिणमा भारतको विहार राज्यको सुपौल र मधुवनी जिल्ला पर्दछ ।

१.२.२. भू-क्षेत्र र जमिनको बर्गीकरण

सप्तरी जिल्ला समुद्र सतहवाट ६४ देखि ४५७ मिटरको उचाइमा रहेको छ । यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १३५९.२८ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । पूर्व पश्चिम लम्बाई औसत ४३ किलोमिटर र उत्तर दक्षिण औसत २३ किलोमिटर चौडाइ रहेको यस जिल्लामा ६३ प्रतिशत तराई र ३७ प्रतिशत चुरे भू-भागले ओगटेको छ ।

१.२.३.सप्तरी जिल्लाका प्रमुख नदी प्रणाली तथा सहायक नदीनालाहरुको प्रभाव

यस जिल्लामा बाढी, डुवान, कटान बाट निम्न अनुसारको जोखिम हुन सक्ने सम्भावना देखिएको छ ।

क्र.सं	वाढी/ कटान गर्ने नदि	प्रभावित हुने क्षेत्रहरु
१	चुरे क्षेत्रमा हुने वन विनास र भूस्खलन	फत्तेपुर, धरमपुर, भंगहा, हर्दिया, कमलपुर, ठेलिया, कल्याणपुर, पिप्रापश्चिम, घोघनपुर, बकधुवा, खोजपुर, रुपनगर, जण्डौल, तेरहोता, सितापुर, नकटिरायपुर, खोक्सरप्रवाहा, कुशहा, मधुपटि, दौलतपुर
२	कोशी नदीबाट हुने कटान	ओद्राहा, कमलपुर, घोघनपुर, पिप्रापूर्व जगतपुर, बदगामा, बैरवा, पोर्ताहा, भारदह, जोगिनियाँ १, २, गोवरगाढा, हनुमाननगर, ईनरुवा, कोबरसाईन र रम्पुरा मल्हनियाँ
३	त्रियुगाबाट हुने कटान	फत्तेपुर र ओद्राहा
४	सुन्दरी खोलाबाट हुने कटान	धरमपुर, ठेलिया, रुपनगर, बरमझिया
५	महुली खोलाबाट हुने कटान	बकधुवा, लोहजरा, ठेलिया, जण्डौल, मैनाकडेरी, त्रिकौल, बरमझिया, बैरवा, पोर्ताहा,
६	खाँडो खोलाबाट हुने कटान	खोक्सर प्रवाहा, नकटी रायपुर, तेरहौता, बसविटी, हरिहरपुर, दिघवा, पकरी, राजविराज, महदेवा, फर्सैठ, देउरीभरुवा, बभनगामाकटी, विसहरिया, लौनियाँ, तिलाठी, , सकरपुरा, रम्पुरा मलहनिया, लालापटी
७	खडक खोलाबाट हुने कटान	बनरझुला, कल्याणपुर, मैनासहस्रवाहु, नेंग्डा, इनरुवा फुलवरिया, बोदेबरसाईन, बनौली, मानराजा, कविलासा, खडकपुर, पातो, तरही, औरही, भूतही
८	बलान खोलाबाट हुने कटान	पिप्रापश्चिम, हर्दिया, दौलतपुर, मधुपटी, हरिपुर, मलहनमा, टिकुलिया, पटेर्वा, मलहनिया, मौवाहा, वेल्ही,
९	कजरा खोलाबाट हुने कटान	बसलवलपुर, शम्भुनाथ, पत्थरगाढा, अर्नाहा, गमहरिया प्रवाहा
१०	मुतनी खोलाबाट हुने कटान	कटैया, पत्थरगाढा, वेल्हीचपेना, नर्घो
११	घोडदह खोलाबाट हुने कटान	जमुनीमधेपुरा, मलेकपुर, बोरिया, सिम्रहासिग्यौन, इटहरी विसनपुर, छिन्नमस्ता
१२	भलुवाही खोलाबाट हुने कटान	राजविराज न.पा., विसहरिया, ईटहरी विसनपुर
१३	गंगाजली खोलाबाट हुने कटान	कमलपुर, ओद्राहा, घोघनपुर
१४	जिता खोलाबाट हुने कटान	बभनगामाकटी, हनुमाननगर, इनरुवा, को.बरसाईन, रम्पुरामल्हनिया, कोईलाडी
१५	सुरुंगा खोलाबाट हुने कटान	कुसहा, हरिपुर, टिकुलिया, पटेर्वा
१६	पौडा खोलाबाट हुने कटान	घोघनपुर, पिप्रापूर्व
१७	विहुल खोलाबाट हुने कटान	पटेर्वा, मल्हनियाँ, रामनगर, रौतहट
१८	पाँची खोलाबाट हुने कटान	बसवलपुर, रामपुरजमुवा, अर्नाहा, बनौली, कविलासा, पातो
१९	अमहा खोलाबाट हुने कटान	पंसेरा, मलहनमा, पटेर्वा, मलहनिया, बनरझुला, सिस्वावेल्ही
२०	सुखलाही खोलावाट हुने कटान	दौलतपुर र मधुपटी

सप्तरी जिल्लामा विगतमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपद् पर्यो सो वारे जानकारी लिनका लागि १० वर्षसम्मको विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा तयार गरिएको छ । यसबाट प्रकोपको दोहोरिने प्रवृत्ति,

त्यसले पुऱ्याउने भौतिक, सामाजिक, आर्थिक, मानवीय वा प्राकृतिक क्षति तथा त्यसबाट पर्ने प्रभावको बारेमा जानकारी एकीकृत गरिएको छ।

क्र.स.	बर्ष	प्रकोप	तत्कालिन गा.वि.स.	वडा न.	क्षतिको विवरण
१	२०६९	खडेरी	सिस्वा वेल्ही	सवै वडा	लगाएको वाली सवै नष्ट भएको, समुदायमा भोकमरी भएको
२	२०७०	खडेरी र आगलागी	काचन,रायपुर,१ न योगिनिया	सवै वडा	लगाएको वाली सवै नष्ट भएको, समुदायमा भोकमरी भएको र करोडौको क्षति, रायपुर मुसहरी टोल,१ नं योगिनियामा यादव टोल स्मेतमा भिषण आगलागी
३	२०७१	बाढी र आगलागी	बरमझिया र कचनरुप नपा एंव रम्पुरा मलहनियाँ	१,२,७ र ८	१० वटा घर बगाएको, ५० विघा जमिन नष्ट, ५० पशु मरेको लाखौको क्षति, चैत्र १२मा पडेमारामा ३३ घरपरिवार र रमपुरा मलहनियामा ४३ घरपरिवारमा भिष्ण आगलागी भएको
४	२०७२	भूकम्प	सप्तरी	सवै गाविस	जिल्ला भित्र मानवीय घाईते भएको २७ जना, व्यक्तिगत घरको आंशिक क्षति १२००, सरकारी कार्यालयको आंसिक क्षति २९, विद्यालयको आशिंक क्षति ५६, मठ मन्दिर आशिंक क्षति २८ र संघ संस्थाहरुको आशिंक क्षति ८ रहेको ।
५	२०७३	खाडो, महुली, चहका र बलानको बाढी महामारी	सप्तरी का २८ गाविस प्रभावित सप्तरीका २ गाविस जमुनि मधेपुरा, कोईलाडी	वरसाईन, कोईलाडी, सकरपुरा, रम्पुराम्लहनिया, इनरुवा ८ गाविस पूर्ण रुपम प्रभावित सक्रमित संख्या करीवन ४०० जना	सप्तरी जिल्ला भित्र मानविय क्ष्ति १, व्यक्तिगत घरको पूर्ण क्षति ३८ र आंशिक ५००, विधालयको आशिंक डुवान ६ मनविय क्षति नभएको
६	२०७४	बाढी	सबै गा.पा. र न.पा.		५ जनाको मृत्यु, जम्मा प्रभावित ६४८९४५ जना (महिला २९५६६६, पुरुष ३५३२७९)
७	२०७५	वाढी, आगलागी, विजुली, जंगली जनावर, चटयाङ्क,	हनुमाननगर, कन्चंरूप ,तिलाठी कोइलाडी ,सप्तकोशी,बोदेबरसाइन् तथा अन्य पालिकाका केहि वार्डहरु		आगलागीः मृत्यू ७ घाइते ९, पानि डुवेर, मृत्यू २१, घाइते २, जगंलित जनावरबाट मृत्य ३, घाइते १६, विजुली मृत्यू ५, घाइते ६, चटयाङ्क मृत्यू २, घाइते ३, विषादि सेवनबाट मृत्यू १२, घाइते ७, सवारी र्दूटना

		विषादि सेवन, सवारी दूर्घटना सर्प दंश, हावाहुरीबाट			मृत्यु ३६, घाइते १२६, सर्प दंम्स ३, घाइते ३, हावाहूरीबाट घाइते १
८	२०७७	वाढी, आगलगी, विजुली, जंगली जनावर, चटयाङ्क, बिषादी सेवन, सवारी दुर्घटना, सर्पदंस, हावाहुरीबाट	हनुमाननगर, कन्चंरूप ,तिलाठी कोइलाडी ,ससकोशी,बोदेबरसाइन् तथा अन्य पालिकाका केहि वार्डहरु		बाढी ३, आगलागीः मृत्यू ५ , घाइते १४, पानि डुवेर , मृत्यू २६, घाइते ३, जंलित जनावरबाट मृत्य ३, घाइते ४, विजुलि मृत्यू १७, घाइते १७, चटयाङ्क घाइते ५, विसादि सेवनबाट मृत्यू १५, घाइते ७५, सवारी दूंटना मृत्यू ६९ , घाइते १००८, सर्प टोकाइ ४, घाइते ४, , हावाहूरीबाट घाइते १
९	आ.बा.२०७८/०७९	वाढी, आगलगी, विजुली, जंगली जनावर, चटयाङ्क, बिषादी सेवन, सवारी दुर्घटना, सर्पदंस, हावाहुरीबाट	हनुमाननगर, कन्चंरूप ,तिलाठी कोइलाडी ,ससकोशी,बोदेबरसाइन् तथा अन्य पालिकाका केहि वार्डहरु		बाढीबाट मृत्यू २ ,आगलागी मृत्यू ५, घाइते २५, पानीमा डुवेर मृत्यू ४३, घाइते १, जंगली जनावर आक्रमणबाट मृत्य १, घाइते ३, विजुलिबाट मृत्यू १७, घाइते २६, चटयाङ्कबाट मृत्यू २, विषादि सेवनबाट मृत्यू २६, घाइते ३७९, सवारी दूंटनाबाट मृत्यू ९८, घाइते १७६४, सर्प टोकाइबाट मृत्यू ९, घाइते ७ ।

श्रोत : जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र ससरी,२०७८

१.२.४. माटोको बनावट र उर्वराशक्ति र संभावित भु-क्षयको क्षेत्र :

जिल्लाको जम्मा क्षेत्रफल १३६६३२ हेक्टर मध्ये ६९ प्रतिशत जमिन कृषि योग्य छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार १० वर्ष उमेर भन्दा माथिका आर्थिक रुपले सकृय ६०% जनता कृषि कार्यमा संलग्न छन्। अधिकांश भू-भाग उर्वराशील समथर मैदान भएको कारण कृषि क्षेत्र यस जिल्लाको प्रमुख आधार र प्रमुख संभावना हो। त्रीयुगा नदीबाट ल्याइएको चन्द्र नहर, कोशी बाँधबाट उठाइएको पश्चिम क्यानल र अन्य स्थानीय सिंचाई सुविधाहरूले पनि कृषि क्षेत्रलाई राम्रै टेवा दिएका छन्। जिल्लामा रहेका ५५ वटा खाद्य उद्योगहरूको उपस्थितिले कृषिको व्यापारीकरणमा सहयोग पुऱ्याएको पाईन्छ। केरा खेती र ऊखु खेती तर्फ किसानहरू आकर्षित भएको पाइन्छ। जिल्लाको वार्षिक खाद्यान्न उत्पादन ५६१८२ मे.टन रहेको छ। कृषक परिवारहरूले कृषि कार्य अन्तर्गत पशुपालनलाई अभिन्न अंगका रुपमा राखेका छन्। दुध र मासु उत्पादनमा पनि ससरी जिल्लाको उल्लेखनिय हिस्सा हुन आउँछ। आ.व. २०६९ मा ३८४८० मे. टन दुध र ८६७७ मे. टन. मासु उत्पादन भएको जिल्ला पशुसेवा कार्यालयको अभिलेखले देखाउँछ। करिव २४०० पोखरी रहेको यस जिल्लामा माछापालन व्यवसायको प्रचुर संभावना रहेको छ। कृषि तथा वन जन्य क्षेत्रबाट वाँस, वावियो, पात, पटेर आदि श्रोत समेत उपयोग गरी उद्यम गर्नेहरूको संख्या ५००० हुन सक्ने अनुमान घरेलु तथा साना उद्योग कार्यलयले जनाएको छ ।

१.२.५. हावापानी, जलवायु

यस जिल्लाको अधिकांश भू-भाग गंगा-ब्रम्हपूत्र बाट प्रभावित नदी उपत्यकाको क्षेत्र भएकोले उपोष्ण मनसुनी हावापानी यस जिल्लाको विशेषता हो । देशको अन्य भू-भाग जस्तै यस जिल्लाको हावापानी लाई धरातलीय उचाई र वंगालको खाडीबाट आउने हावाले प्रभाव पारेको छ । सप्तरी जिल्ला देशको पूर्वी भागमा पर्ने हुनाले मेडिटेरेनियन समुन्द्रबाट आउने हिउँदे हावाको खासै प्रभाव पर्दैन । जाडो समयको सरदर तापक्रम १० देखि १५ डिग्री सेल्सीयस र गर्मी समयको सरदर तापक्रम ३८ देखि ४० डिग्री सेल्सीयस रहन्छ । वार्षिक औसत वर्षा ११४१ देखि २०२४ मि.मि. सम्म रहेको पाईन्छ ।

१.२.६. जनसंख्याको आकार, बृद्धिदर, घनत्व तथा देश बाहिर रहेको जनसंख्या

राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार १२१०९८ घरपरिवार तथा ६३९२८४, (पुरुष ३१३४८६)४९.१ % र (महिला ३२५४३८) ५१.९% जनसंख्या रहेको यस जिल्लामा लैंगिक अनुपात ९६.४ जनघनत्व ४६९, वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर १.१४, परिवारको औषत आकार ५.२८ रहेको छ । २६४२८ (४.१३%) व्यक्ति विदेश गएका देखिन्छ वैवाहिक अवस्थामा पुनर्विवाह गर्ने पुरुषको संख्या २४६७ र महिलाको संख्या ११३९ छ । फलस्वरुप पुरुषको विदुर हुने संख्या ३१६६ मात्र र महिलाको विधवा हुने संख्या १०,२६६ छ । अन्यत्र जन्म भई यस जिल्लामा वसोवास गर्ने मानिसको जनसंख्या ५% मात्र छ भने यस जिल्लामा आउनु पर्ने मुख्य कारण कृषि रहेको छ । समग्र देशको जनसंख्यामा यस जिल्लाको जनसंख्या २.४१% हुन आउँछ । हालैको जनसंख्या वृद्धिदर कायम हुने हो भने यस जिल्लाको जनसंख्या दोब्बर हुन ६१ वर्ष लाग्दछ ।

१.२.६.१ नयाँ संरचना अनुसारका नपा, गाउँपालिकाको जनसंख्या विवरण

क्र.स.	स्थानिय तहको नाम	जनसंख्या				कैफियत
		घरधुरी संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	राजविराज नगरपालिका	१३३८४	३५०९२	३३३०४	६८३९६	
२	शम्भुनाथ नगरपालिका	६७६४	१६७७६	१८४३७	३५२१३	
३	सप्तकोशी नगरपालिका	४५३९	१००१८	११११३	२११३१	
४	कञ्चनरुप नगरपालिका	१०१९२	२५९५३	२७३३५	५३२८८	
५	खडक नगरपालिका	८६१५	२१३०८	२४०६०	४५३६८	

क्र.स.	स्थानिय तहको नाम	जनसंख्या				कैफियत
		घरधुरी संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा	
६	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	८१४९	२०६८७	२२०६७	४२७५४	
७	बोदे बरसाईन नगरपालिका	८०२२	२१३१९	२८०७१	४९३९०	
८	सुरुगाँ नगरपालिका	८६५०	२०७८७	२२४३५	४३२२२	
९	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	८१५२	२२७२५	२२००९	४४७३४	
१०	विष्णुपुर गाउँपालिका	४३७०	११४३८	११६००	२३०३८	
११	वलान विहुल गाउँपालिका	३९७६	१०७९६	११०२३	२१८१९	
१२	रुपनी गाउँपालिका	५०१२	१२८२४	१३५६३	२६३८७	
१३	महदेवा गाउँपालिका	५३९५	१४२१५	१३३२७	२७५४२	
१४	राजगढ गाउँपालिका	५२४२	१४४८७	१४९७२	२९४५९	
१५	तिलाठी कोईलाठी गाउँपालिका	५६९७	१६१८२	१४५५१	३०७३३	
१६	तिरहुत गाउँपालिका	४०७८	१०९१३	११०९७	२२०१०	
१७	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	५४३९	१३९२०	१३१९१	२७१११	
१८	अग्नीसाईसडर किष्णसरवन गाउँपालिका	५४२२	१३८४६	१३२८३	२७१२९	
	जम्मा	**१२१०९८**	**३१३८४६**	**३२५४३८**	**६३९२८४**	

श्रोत : सप्तरी जिल्लाको गाँउपालीका/नगरपालीका प्रोफाईल,२०७५

१.२.७ जिल्लामा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाको अवस्था :

जिल्लामा अवस्थित स्वास्थ्य सेवा सम्वन्धी विवरण विवरण संख्या विवरण संख्या अञ्चल अस्पताल १,आँखा अस्पताल निजी १, जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय १,किर्ती हेल्थ केयर एण्ड जुन अवारनेस सेन्टर १, प्राथमि स्वास्थ्य केन्द्र २, नेपाल प्राविधिक सहयोग समुह १, स्वास्थ्य चौकी ३०, नेपाल परिवार नियोजन संघ १, उप स्वास्थ्य चौकी ८२, मातृ तथा शिशु स्याहार केन्द्र (रा.वि.न.पा.) १ ,गाउँ घर क्लिनिक मासिक ४०७, संस्थागत क्लिनिक, अस्पताल १, खोप क्लिनिक (मासिक) ४५९,महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका १०२६, निजी अस्पताल, नर्सिङ होम ५, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रा.वि.न.पा. ४८, पोषण पुनस्थापना केन्द्र १, डट्स उपचार केन्द्र १०३, प्रसुती केन्द्रको संख्या २१, डट्स सब सेन्टर १०३, प्रसूती शिप सम्वन्धी तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मी ३०, जिल्ला आर्यूवेद कार्यालय १, किशोर, किशोरी र प्रजनन स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, आर्यूवेदीक औषधालय

२, Anti Retro Viral therapy सेवा १ रहेको छ तेस्तै जिल्लामा नेपाल रेडक्रस रक्त संचार केन्द्र १ ठाउँमा रहेको छ ।

१.२.८. जिल्लाको सडक सञ्जालको अवस्था :

कोशी व्यारेज देखी वलान नदि सम्म महेन्द्र राजमार्ग, फत्तेपुर देखी इनवा हुदै वेलही भंसार सम्म पक्की सडक, भारदह देखी हनुमाननगर हुदै राजविराज सम्म पक्की सडक, महुली देखी तिलाठी कोइलाडी सम्म ग्राभेल तथा पक्की सडक, रुपनी देखि राजविराज हुदै छिन्नमस्ता सम्म पक्की सडक, कठौना देखी डाक्नेश्वरी न.पा. को पातो सम्म पक्की तथा ग्राभेल सडक, शम्भूनाथ न.पा.को विषनपुर चौक देखी बोदेबर्सान हुदै बोडर सम्म पक्की सडक, सरुङ्गा न.पा.को कुशहा देखी मौहुवा वेल्ही बोडर सम्म पक्की तथा ग्रोभेल सडक रहेको छ । हुलाकी राजमार्ग वलान नदी देखि राजविराज सम्म र राजविराज देखी डिमन हुदै कंचनरुप न.पा. सम्म कच्ची र ग्राभेल बाटो, कोशी पश्चिमि नहरको बाटो व्यारेज देखी डाक्नेश्वरी न.पा.को तरही सम्म ग्राभल तथा कच्ची बाटो रहेको छ ।

यातायात : जिल्लाको सदरमुकाम बाट प्रमुख स्थानहरुसम्मको दुरी

क्र.स.	स्थानियतहको नाम	जिल्ला सदरमुकामबाट दुरी (कि.मी.)	सार्वजनिक तथा यातायातका साधनहरु
१	राजविराज नगरपालिका	० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
२	शम्भुनाथ नगरपालिका	१५ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
३	सप्तकोशी नगरपालिका	५० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
४	कञ्चनरुप नगरपालिका	४० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
५	खडक नगरपालिका	४० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
६	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	४० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
७	बोदे बरसाईन नगरपालिका	५० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
८	सुरुगाँ नगरपालिका	५० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
९	हनुमाननगर क.कालिनी नगरपालिका	१२ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
१०	विष्णुपुर गाउँपालिका	१० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
११	वलान विहुल गाउँपालिका	६० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
१२	रुपनी गाउँपालिका	१० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
१३	माहदेवा गाउँपालिका	१५ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर

क्र.स.	स्थानियतहको नाम	जिल्ला सदरमुकामबाट दुरी (कि.मी.)	सार्वजनिक तथा यातायातका साधनहरु
१४	राजगढ गाउँपालिका	१५ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
१५	तिलाठी कोईलाठी गाउँपालिका	१३ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
१६	तिरहुत गाउँपालिका	२० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
१७	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	२० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर
१८	अग्नीसाईसडर किष्णसरवन गाउँपालिका	२५ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्र्याक्टर

१.२.९. खानेपानी तथा सरसफाइ :

यस सप्तरी जिल्लाको कुल जनसंख्याको ७७.५० प्रतिशत जनसंख्या अर्थात शुद्ध खानेपानी सुबिधा पाएको जनसंख्या ४ लाख ९९ हजार १ सय ३४ जना रहेका छन् । सरसफाई सुबिधा भने जिल्लाका सबै घरधुरीमा पुगेको छ ।

१.२.१० बिद्युतीकरण तथा सञ्चारको अवस्था :

यस जिल्लाको सबै स्थानीय तहमा विद्युतिकरण सेवा पुगेको छ । केही स्थानमा बिस्तारको कार्य भइरहेको छ भने दुर्गम क्षेत्रमा सोलारलगायत अन्य बैकल्पिक सेवाबाट उज्यालो सेवा लिइरहेको अवस्था छ । वि.सं.२०७५ सालभित्रमा सबै क्षेत्रमा बिद्युतको पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्य सहित विद्युतीकरणलाई विकासको एक सूचकको रुपमा लिइनुका साथै यसले अन्य सबै क्षेत्रको विकासलाई समेत बढावा दिनमा मद्दत पुऱ्याउँदछ ।

सप्तरी जिल्लाका सबै गापा/नपाहरुमा टेलिफोन सुविधा पुगेको छ । यस जिल्लामा आ.व.२०७५/७६ सम्ममा नेपाल टेलिकमबाट ल्याण्डलाइन फोन, मोबाइल, स्काइफोन तथा सी.डी.एम.ए लगायत २ लाख १६ हजार १ सय ९९ लाइनभन्दा बढी फोन लाइन वितरण गरिएको छ । एनसेलले वितरण गरेको संख्या जोड्दा यो संख्या अलि धेरै हुन आउँछ । तथापी यी फोन अन्य जिल्लामा पनि उपयोग हुने तथा एकै व्यक्तिले धेरै उपयोग गर्ने गरेको समेत पाइएको छ । जिल्लामा १० राष्ट्रिय दैनिक, ७ वटा साप्ताहिक र ६ वटा एफएम रेडियो सञ्चालनमा छन् ।

२. संघीय शासन प्रणालीमा विपद् व्यवस्थापन

नेपालको संविधान, २०७२ को अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद् पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभ कार्यलाई संघ र प्रदेशको साझा अधिकारको सूचीमा सूचीकृत गरिएको छ भने अनुसूची ९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीनै तहको साझा अधिकारको सूचीमा विपद्

व्यवस्थापनलाई राखिएको छ । अनुसूची ८ ले विपद् व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल अधिकारको सूचीमा समेटेकोले यसमा स्थानीय तहको महत्वपूर्ण भूमिका हुनपर्ने स्पष्ट छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिष्द, कार्यकारी समिति, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण (यसपछि प्राधिकरण भनिने , प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद् र कार्यकारी समिति, जिल्ला तथा स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन समितिहरूको संस्थागत व्यवस्था गरी तिनीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार समेत तोकेको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ (न) ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी सबै चरणका कार्यहरू समावेश गरेको छ । यस ऐनले राष्ट्रिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति,अनुगमन र नियमन सम्बन्धी कार्यहरूका साथै सुरक्षित बस्ती विकास सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रमतर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, नियमन र मूल्याङ्कन कार्यलाई समेत गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र समेटेको छ ।

३. राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संसोधन, २०७५) मा भएको व्यवस्था :

राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संसोधन, २०७५) ले विपद् पूर्वतयारी र विपद् पछिको खोज, उद्धार र राहत कामलाई व्यवस्थित तुल्याउन, जिम्मेवारीको बाँडफाँड गर्न र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ । यस अन्तर्गत प्रतिकार्यका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको अपिल गर्ने प्रक्रिया र त्यसको जिम्मेवारी, त्यसका लागि ध्यान दिनु पर्ने पक्ष, अन्तर्राष्ट्रिय सहायताको समन्वयका कुराहरूलाई पनि उक्त कार्यढाँचाले व्यवस्थित गरेको छ । उक्त कार्यढाँचाले आपत्कालीन समयमा निकायगत समन्वयका लागि विषय क्षेत्रगत समूहको प्रावधान, विपद् सूचना संकलन र प्रभावको संयन्त्र र त्यसको परिचालनको पक्षमा पनि स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ । विपद् पछिका विभिन्न समय अवधिको प्राथमिकतायुक्त कामको पहिचान गर्दै विपद् पछि गर्नुपर्ने कामको पहिचान र जिम्मेवारीको विभाजन पनि गरेको छ ।नेपाल सरकारले विद्यमान विपद् जोखिमको न्यूनीकरण तथा नयाँ जोखिमको प्रभावकारी रोकथाम गरी विपद् जोखिमबाट सुरक्षित, अनुकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्न विपद् जोखिम न्यूनीकरणराष्ट्रिय नीति, २०७५ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना (सन् २०१८-२०३०) २०७५ तयार गरी लागु गरेको छ ।

४ . विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिक गर्नुको उद्देश्य

समष्टिगत उद्देश्य : जिल्ला आपतकालिन योजनाको समष्टिगत उद्देश्य यस प्रकार रहेको छ ।

- बाढीजन्य तथा अन्य विपद्वाट उत्पन्न मानवीय असरहरू न्यूनीकरण गर्नका लागि जिल्लाको प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि गर्दै विपद् प्रभावितहरूको आवश्यकताहरूलाई प्रभावकारी एवम समन्वयात्मक रुपमा राहत उपलब्ध गराउने कुरा सुनिश्चित गर्नु ।

निर्दिष्ट उद्देश्य :

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्दिष्ट उद्देश्यहरु यस प्रकार रहेकाछन ।

१ जिल्ला स्थित जोखिममा रहेका पालिकाहरुको विपद्को परिस्थिति हेरी संकटासंनता विश्लेषण गरि स्थानीय श्रोत साधन र क्षमताको पहिचान गर्ने ।

२ जोखिममा रहेका समुदायको सुरक्षित भविष्यको प्रत्याभूतिको लागि विपद्को सामना गर्न जिल्लाको श्रोत साधन तथा मानविय क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुर्‍याउने ।

३ बाढी तथा अन्य प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्को व्यवस्थापनका लागि पूर्वसूचना प्रणाली, स्थानीय स्रोत, साधन, सीप र ज्ञानको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रतिकार्य तथा पूर्व तयारी योजना अनुसार जिल्लास्थित सम्बन्धित निकायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

४ आपतकालिन अवस्थाको सामना गर्न जिल्ला स्थित सरोकारवालाहरुको समन्वयात्मक प्रतिकार्यलाई अझ प्रभावकारी बनाउने ।

५ विपद्को प्रतिकार्यका लागी कमी कमजोरीहरुको विश्लेषण गरी सो को परिपूर्ति गर्न स्थानिय स्तर र वाह्य स्तर समेतवाट पहल गर्ने ।

६ कोभिड १९ जोखिम नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनका लागि पूर्वतयारी योजना, कार्यान्यवनका लागि विभिन्न गतिविधिहरुमा सरोकारवाला निकायहरु संग सहकार्य,समन्वय तथा गैरसरकारी निकायहरुलाई अधिकतम रुपमा परिचालन गर्ने ।

अपनाईएका रणनीति

जिल्ला आपतकालिन योजनाको तर्जुमा जिल्लाका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा गरिएको छ । यो योजनाको तर्जुमा विगत आठ वर्षको अवधिमा गएका बाढीबाट परेका प्रभावहरूको विश्लेषणमा आधारित छ र योजना तर्जुमाको प्रयोजनका लागि सबभन्दा खराब परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिएकोछ । जिल्लामा क्रियाशील विभिन्न निकायहरूको क्षमताको विश्लेषणका आधारमा पूर्व-तयारी तथा प्रतिकार्य कार्यक्रमका लागि भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गरिएको छ । “पूर्वतयारी” तथा “प्रतिकार्य कार्यक्रम” सम्बन्धी दुवै योजना आपतकालिन योजनामा उल्लेखित प्रमुख गतिविधि हुन्छन् । योजना तर्जुमा गर्दा यसको कार्यान्वयनमा सहयोग उपलब्ध गराउने उपयुक्त निकायको पहिचान पनि गरिएकोछ । विगतका वर्षको बाढी, आगलागि र विगत वर्षको विनाशकारी भूकम्पको अनुभवबाट सिकिएका पाठ तथा सिफारिसहरूलाई हरेक क्षेत्र (Cluster) का लागि आपतकालिन योजना तर्जुमा गर्दा ध्यानमा राखिएकोछ । जिल्ला आपतकालिन योजना अन्तर्गत जिल्लाको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी योजनाको व्यवस्थापन जिल्ला प्रकोप उद्धार समितिको समष्टिगत समन्वयमा गरिएको छ । हरेक क्षेत्र (Cluster) मा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकायको अगुवाइमा क्षेत्रगत हरेक समूहले सो क्षेत्रमा संलग्न विभिन्न निकायहरूका बीचमा समन्वय गर्ने र विपद्को परिस्थितिसँग सम्बन्धित उठ्न सक्ने सवालहरूलाई सम्बोधन गर्नका निमित्त आफ्नो क्षेत्रको आपत्कालिन पूर्व-तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयन समन्वयात्मक रूपमा गर्नका लागि ती निकायहरूका सबल पक्ष तथा विशेष ज्ञानमाथि ध्यान दिईएकोछ । आपतकालिन योजनालाई अन्तिम रूप दिइसकेपछि पूर्वतयारी सम्बन्धी कदमहरूमा भएको प्रगतिलाई सुनिश्चित गर्नका निमित्त सो योजनाको समीक्षा जिल्ला विपद् ब्यबस्थापन समितिबाट गरीएको छ ।

४.१ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता

विपद्को समयमा गरिने विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न बनेको विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई समय अनुकुल बनाउन तथा समय अनुसार श्रोत साधनमा हुने फेरबदल अनुसारको प्रतिकार्य योजना बनाउन यस अघि बनेको प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्नुपर्ने हुन्छ ।

१. प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्दा समयक्रम अनुसार हुने विपद्को पहिचान, त्यसको पूर्व तयारी र र त्यसका लागि गर्नुपर्ने योजनाहरुसमेत अद्यावधिक हुने हुनाले विपद्को व्यवस्थापनमा निकै सहजता आउँछ ।

२. विपद्को जोखिम कम गर्न, मिलेर काम गर्न, विपद्मा आउने श्रोतलाई बिकेन्द्रित गरी क्षेत्रगत रुपले परिचालन गर्न विपद् प्रतिकार्य योजनाले मद्दत गर्छ ।

३. प्रभावित समुदायलाई प्रकोपको पूर्व सूचना दिनेदेखि सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत मार्गदर्शन समेत दिन्छ ।

४. विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण र यसको अद्यावधिक गर्दा उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।

५. आपतकालिन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।

६. क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

साथै २०७१,२०७३ र २०७४ को श्रावण महिनामा सप्तरी जिल्लामा आएको बाढी र २०७२ को गोरखाको भूकम्पबाट सिकिएका पाठका आधारमा भुकम्प तथा बाढी आकस्मिक प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी पूर्वतयारीका कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन मद्दत गर्दछ ।

७ . बाढी तथा भुकम्पिय प्रतिकार्य तालीकाको आधारमा बिपद्को समयमा जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरु प्रतिकार्यमा क्रियाशिलतामा बृद्धि भई प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिबिधि संचालनमा मद्दत गर्दछ ।

४.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिकको क्षेत्र र सीमा :

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गरिनुका सिमा र यस योजनाका क्षेत्रहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

जिल्लास्तरीय विपद् पूर्वतयारी योजनालाई बार्षिक रुपमा अद्यावधिक गर्ने गरिएको छ।

यस विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्दा कानूनी व्यवस्थाहरुमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६, विपद् जोखिमन्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति, २०७५ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०७५लगायतका कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू छन् । यसैगरी, अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा विपद्(जोखिम न्यूनीकरणका लागि सेण्डाइ कार्यढाँचा (सन् २०१५-२०३०) दिगो विकासका लक्ष्यहरू, जलवायु परिर्वतन सम्बन्धी पेरिस सम्झौता, आवधिक योजना, नीति तथा कार्यक्रम लगायतका सन्धि सम्झौतालाई समेत आत्मासात् गर्दै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरुमा विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई विपद बाट हुने मानवीय र भौतिक क्षति न्यूनीकरण गर्नु आवश्यक हुन्छ ।यस योजनाले विपद्को पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य कसरी गर्ने बिषयलाई मात्र समेट्छ । स्थानीय तहमासमेत बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनका लागि सहयोगी भूमिका रहन सक्नेछ ।

१)	यो विपद् प्रतिकार्य योजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरुप क्षेत्रगत अवधारणा (Cluster Approach) र नेपाल सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याएको बिपद् ब्यवस्थापन ऐन अनुसार स्थानीय तहलाई समेत समेटी अद्यावधिक गरिएको छ ।

२)	विपद् परेको अवस्थामा अद्यावधिक गरिएको योजनाले विपदमा आवश्यक पर्ने श्रोत संकलन तथा परिचालनमा विषयगत सहयोगी निकायको पहिचानमा सहयोग मिल्ने देखिन्छ ।

३)	अद्यावधिक गरिएको प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनले जिल्लास्थित संघसंस्थाहरुले क्षेत्रगत रुपमा जनशक्ति तयार गर्न सक्नेछन् ।

५. योजनाको पृष्ठभुमि - बिपदको स्थिती , योजनाको आवश्यकता औचित्य

५.१. बिपद पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई संगठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत् सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु हो, साथै विपद्को समयमा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्वारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस योजनाका विशिष्ट नतिजा निम्नअनुसार छन् :

१.	विपद् पहिला गर्नुपर्ने आधारभूत जोखिम न्युनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।

२.	विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।

३.	विपद्का जोखिम कम गर्न सरोकारवाला निकाय, स्थानीय तह र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।

४.	उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुचको प्रत्याभूति हुनेछ ।

५.	सामाजिक, सास्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भई विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।

६.	क्षेत्रगत रूपमा कामका बाडफाँडहुने हुँदा मानवीय सहयोग, पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहिता र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास हुनेछ ।

७.	सङ्कटासन्न समुदाय एवं क्षेत्रहरु पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शांकन तयार हुनेछ ।

८.	जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरु पहिचान भई स्रोत र साधनको आकलन हुनेछ ।

९. बिषयगत क्षेत्रहरुको बाढी, भूकम्प र आगलागीको आकस्मिक योजना निर्माणभई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ ।

१०. विपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल उद्दार तथा राहत सेवा पुर्याउन सरल उपायहरु अविलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ ।

११. जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रबाट समुदाय र केन्द्रबीच द्रुत सूचना स्थापित गरी प्रतिकार्यमा प्रभावकारी हुनेछ ।

१२. स्थानीय तहमा बिपद् आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र स्थापन भई कार्यान्वयनमा आउने र बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सहज हुनेछ ।

१३. विपद् जोखिम् न्यूनीकरण गर्न सराकोरवालाहरुबीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात् तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ ।

१४. विपद्को समयमा स्थानीयतह तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधीलाई अघि बढन सहज हुनेछ ।

१५. यस जिल्ला भई बग्ने नदीहरुमा कोशी,त्रियुगा,र खाडो नदीमा बाढी पूर्बसुचना प्रणाली स्थापना भएको छ बाकी यी नदीहरु सुन्दरी, महुलि, खाडो, ,खडक,विहुल,बालन नदिमा बाढी पूर्बसुचना प्रणाली स्थापना गर्न आवश्यकता छ ।

यस जिल्लाका स्थानीय तहहरु,संघीय तथा प्रदेश अन्तर्गतका सरकारी निकायहरु, विपदमा सहयोग गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, के.भि.एस, सेव द सप्तरी, SCDC, सबल नेपाल ,धर्मिहल्फा, गैह्सरकारी संस्था महासंघ, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, नेपाल पत्रकार महासंघ, उद्योग बाणिज्य महासंघ, खानेपानी उपभोक्ता महासंघ, संयुक्त राष्ट्र संघीय निकायहरु लगायतका विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय,स्थानीय संघ संस्थाहरुको उपस्थिति रहेको छ । त्यसैगरी स्थानीय तहका निर्माण व्यवसायी संघ, औषधि व्यवसायी संघ, निजि अस्पतालहरु, यातायात ब्यवसायी समिति, समुदायमा आधारित गैर सरकारी संस्थाहरु र नागरिक समाज कार्यरत छन् ।

५.३ जिल्लामा रहेका सरकारी निकाय तथा मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार निकायको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन मोबाई नम्बर
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रजिअः जनार्दन गौतम बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : सप्रजिअःचिरञ्जीवी गिरी	०३१–५२०६२४, ९८५२८५७७७७ daosaptari1@gmail.com deoc.saptari@gmail.com
२.	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख : शिव नारायण साह नि. प्रमुख गंगाराम साह	०३१५२०१९६, ९८१४७०४५२७ ९८४२८२०४७४
३.	राजविराज नगरपालिका	नगर प्रमुखः भिमराज यादव बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : ज्योतिष कु यादव	९८५२८२०१३९/९८०४७३७१११ rajbirajmunsaptari@gmail.com ९८५२८३१३८४
४.	शम्भुनाथ नगरपालिका	नगर प्रमुख : जितेन्द्र प्रसाद गुप्ता कलवार बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः महोमद तमन्ना	९८१५७६२५०७ Shambhunathmun@gmail.com ९८१५७३४००५
५.	ससकोशी नगरपालिका	नगर प्रमुख : कृष्ण प्रसाद ढकाल बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : महानन्द चौधरी	९८५२८२०९७६ saptakoshimun@gmail.com ९८६१५७५६१५,९८१४७५७७६५
६.	कञ्चनरुप नगरपालिका	नगर प्रमुख : ललन प्रसाद गुप्ता बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः राजेश कु यादव	९८४२८३१७५२ kanchanrupmunicipality@gmail.com ९८६५१२३७५०
७.	खडक नगरपालिका	नगर प्रमुख : जय प्रकाश चौधरी थारु बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः इफान अयुब	९८२५७००६९४ khadakmunicipality@gmail.com ९८१९२२०७८६
८.	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	नगर प्रमुख : रामलखन मलाह बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः उमेश प्रसाद शाह	९८१५७६५९४४ Madakneswori@gmail.com ९८२९७२३९३५
९.	बोदे बरसाईन नगरपालिका	नगर प्रमुख : आतेश कुमार सिह बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : मो.ईमामुल हक	९८१९९१२६०० bodebarsainmun@gmail.com ९८६२८६६४०९
१०.	सुरुगाँ नगरपालिका	नगर प्रमुख : गीता चौधरी बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : टेक ब खडका	९८५१००२०६५ surungamun@gmail.com ९८४२९१७९९३

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन मोबाई नम्बर
११.	हनुमाननगर ककालिनी नगरपालिका	नगर प्रमुख : विरेन्द्र माझी बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः राम खेब यादब	९८५२८२०३७६ ito.hanumannagarkankalimun@gmail.com ९८०४७२५६५९,९८४२८५३७१८
१२.	विष्णुपुर गाउँपालिका	गापा प्रमुख : उमेश प्रसाद यादब बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : रामलखन मेहत्ता	९८४२८२२२२७, ९८०५९४५६४९ bishnupursaptari@gmail.com ९८५२८२२१५
१३.	वलान विहुल गाउँपालिका	गापा प्रमुख : खेम चन्द्र यादव बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : महोमद नसिम राइन	९८४२५३९३७० balanbihulrm@gmail.com ९८१७७१४०८
१४.	रुपनी गाउँपालिका	गापा प्रमुख : दिनेश कुमार यादव बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : मिथलेश यादब	९८१४७३१२२३/९८४२८२३०१६ rupanigaupalika@gmail.com, ९८०४७०४९२०
१५.	महदेवा गाउँपालिका	गापा प्रमुख : सुनिल कुमार मण्डल बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : गोपदेब यादब	९८०८६४०९०२ mahadevarmun@gmail.com ९८०७७४९०९०
१६.	राजगढ गाउँपालिका	गापा प्रमुख : ओम प्रकाश मण्डल बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : रामचन्द्र यादव	९८०४७३६५९१ anjramesh@gmail.com ९८०४७०८२५१
१७.	तिलाठी कोईलाठी गाउँपालिका	गापा प्रमुख : अरुण कुमार मण्डल बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : राजेश झा	९८०४७१५६८० tilathikoiladigp@gmail.com ९८०७७२७६५१
१८.	तिरहुत गाउँपालिका	गापा प्रमुख : बिजय कुमार यादब बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : राजेन्द्र सुनरहित	९८०११७६२५५ tirahutganupalika555@gmail.com ९८१७७११९४३
१९.	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	गापा प्रमुख : विध्यानन्द चौधरी बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : महेश शर्मा	९८०७७४७४३७ chhinnamastamun@gmail.com, chhinnamasta.rmo.saptari@gmail.com ९८०७७७६५९०
२०.	अग्नीसाईसडर किष्णसरवन गाउँपालिका	गापा प्रमुख : दिनानाथ चौधरी बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : जागेश्वर खडका	९८२४७४५९७१ asks.gapa@gmail.com ९८२५७२६२४२
२१.	नेपाली सेना	प्रसे. दुर्गा ब.थापा	०३१५२०७२१,९८५२०७०७०७ bn-barakh@nepalarmy.mil.np

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन मोबाई नम्बर
२२.	नेपाल प्रहरी	प्रउ. अवि नारायण काफ्ले	९८५२८५५५५५ dposaptaricommunication@gmail.com
२३.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल	सप्रउ प्रदिप खड्का	९८५१२७२१०४ apfn6btn.hqsaptari@gmail.com, apfno6btnprabandh@gmail.com, apfsaptari.bso@gmail.com
२४.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	उप अनुसन्धान निर्देशक नरेश बहादुर शाह	०३१-५२०३०६/९८५२८२४८८८ ९८५१२४३६६१ saptarioffice2019@gmail.com
२५.	उच्च अदालत जनकपुर इजलाश राजविराज	मा मु.न्या : हरी प्र.भण्डारी	०३१ ५२०६८२, ९८५१०६८४४१
२६.	जिल्ला अदालत सप्तरी	मा मु.न्या : चन्द्रमणि ज्ञवाली	०३१ ५२१५९९,९८४१३३३४९२
२७.	सरकारी वकिलको कार्यालय	जि.न्यायाधिवक्ता मुहम्मद मुन्ना	०३१- ५२१४७९, ९८५२८२१४७९ da.rjb@gmail.com
२८.	जिल्ला भन्सार कार्यालय सप्तरी	प्रमुख : भ.अ. दिपेन्द्र कु.झा	९८५२८२१४६६
२९.	शिक्षा बिकास तथा समन्वय ईकाई	प्रमुख : विजय कुमार मण्डल	०३१-५२००५८/९८५२८२०५०२ deosaptary@gmail.com
३०.	पूर्वाधार बिकास कार्यालय लाहान सम्पर्क का.राजविराज	जिल्ला प्रमुख : दिपेन्द्र यादव	९८११७५८९९९
३१.	सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना कार्यालय	सि.डि.इ./आयोजना प्रमुख सचिन्द्र कुमार देव	०३१५२००८२, ९८५२८२२६६६ dudbcsaptari@yahoo.com
३२.	स्वास्थ कार्यालय,सप्तरी	का.प्रमुखः दुनियालाल यादव	०३१-५२१६०६/९८५२८२१६०६ dphosaptari@yahoo.com
३३.	शहरी बिकास तथा भवन कार्यालय	डि.ई. : कृष्ण देव झा	०३१-५२०६२०/९८५२८२७५२५ Udbosaptari@gmail.com
३४.	कृषि ज्ञान केन्द्र	प्रमुख : राजेन्द्र प्रसाद यादव	०३१५२००५०/९८५२८२०७६५
३५.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	का.प्रमुख शैलेन्द्र झा	५२०२००/९८५२८२०२०२
३६.	कोशी पम्प चन्द्र नहर	का.प्र.राजेन्द्र प्र.साह	९८५२८२११०७

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन मोबाई नम्बर
	सिचाई ब्यबस्थापन कार्यालय		
३७.	खाडो नदी नियन्त्रण आयोजना	आयोजना प्रमुख एकराज भट्टराई	९८५२८२२३४४
३८.	हुलाकी मार्ग निर्माण आयोजना	आयोजना प्रमुख माधव पौडेल	९८५२०२६१४६
३९.	भेटेनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ सेवा केन्द्र	का.प्र.डा.प्रभात झा	०३१-५२०१४२/९८५२८२२१४२
४०.	नेपाल टेलिकम	प्रमुख मो. हसन अंसारी	०३१-५२०४४४/९८५२८२०८४०
४१.	डिभिजन वन कार्यालय राजविराज सप्तरी	डि.एफ.ओ.हेमन्त प्र.साह	९८५२८२१०८२ dfosaptariraj@gmail.com
४२.	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय राजविराज	का.प्र. दिपेन्द्र कु.झा	०३१-५२००६८,९८५२८२००४९ saptari@dolma.gov.np
४३.	को.ले.नि.का	प्र.को.नि शरणहरी लुईटेल	९८५२८२१०५७ kosh.saptari15@gmail.com
४४.	मस्य विकास केन्द्र फत्तेपुर	म.बि.अ.भुप नारायण यादव	९८१५९२१९३२,०३१-५५००९२,९८५२८२०९३५ fdcfattepur2029@gmail.com
४५.	जिल्ला हुलाक कार्यालय	का.प्र.रेखा कुमारी	०३१-५२००६७/९८५२८२०७६७,९८४५८८९०८० saptarihulak184@gmail.com
४६.	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	जि.नि.अ.रमेश कुमार जोशी	९८५२८२१४५३ Deoset2gmail.com, deo.saptari@election.gov.np
४७.	कारागार कार्यालय	जेलर किसोर कुमार राम	०३१-५२१०१२/९८५२८७०७७७ saptari.it@dopm.gov.np
४८.	खानेपानी सस्थान सप्तरी	राम कुमार श्रेष्ठ	९८४२०२५४८७ nwscrajbirajsakha@gmail.com
४९.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक सप्तरी	प्रबन्धक कमलेश झा	९८५२८२०७१६ Rajbiraj@rbb.com.np
५०.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण राजविराज वितरण केन्द्र	प्रमुख मधुसुदन यादब	९८५२८२१४५९ rajbiraj@nca.org.np

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क व्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन मोबाई नम्बर
५१.	करदाता कार्यालय सप्तरी	का.प्र.तुलसी प्र.चौधरी	९८५२८२१२६७ tsorajbiraj@ird.gov.np
52.	गजेन्द्र नारायण सिंह औधोगिक क्षेत्र सप्तरी	प्रमुख:दिपकराज आचार्य	०३१ ५२००८१,९८५५०७२२५८ gnsidsaptari@gmail.com
५३.	नापी कार्यालय राजबिराज	प्रमुख शत्रुधन प्रसाद यादव	०३१ ५२०२७९, ९८५२८२२२४५
५४.	आयुर्बेद स्वास्थ केन्द्र सप्तरी	प्रमुखः डा.शिवशंकर यादव	०३१ ५२०८९४,९८०४७८१३२९
५५.	पूर्वाधार विकास कार्यालय सिरहा सम्पर्क का.राजविराज	का.प्र.दिपेन्द्र यादव	०३१ ५२१४०८,९८११७५८९९९
५६.	गजेन्द्र नारायण सिहं अस्पताल राजविराज	मे.सु. : डा. डा.दिलिप कु.साह	०३१५२०१३४, ९८५२८२११५५, ९८४४६७४२८६ sagarmathahospital@yahoo.com
५७.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सप्तरी	सभापति : जोगेन्द्र भगत सम्पर्क व्यक्तिः ब्रहम देव यादव	०३१५२११२१, ९८५२८२०१२१ saptariredcross@gmail.com ९८४२८२१७३४
५८.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	सम्पर्क व्यक्तिः बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
५९.	पत्रकार महासंघ	अध्यक्षः सर्वण देव	९८४२८२००१५,९८५२८२०२२९
६०.	सप्तरी जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ	अध्यक्षः लाल बाबु अग्रवाल	३१५३११६६,९८०८०९७५४२
६१.	के.भि.एस.सप्तरी	कार्यकारी निर्देशक देवनारायण यादव	९८५२८२०६१२ koshivsociety@gmail.com
६२.	सेव द सप्तरी	सम्पर्क व्यक्तिः ध्रुव देव	९८४२८२०३३५
६३.	सवल नेपाल सप्तरी	सम्पर्क व्यक्तिः दिपक झा	Sabalnepal2062@gmail.com ९८५२८२०९१४
६४.	SCDC, Nepal	सम्पर्क व्यक्तिः मिथलेश कु.यादव	९८५२८२०९२१
६५.	MCDC	सम्पर्क व्यक्तिः प्रभु नारायण चौधरी	०३१५२३०५५/९८०४७८३९७७
६६.	DCA	सम्पर्क व्यक्तिः दिनेश गुरुङ्	digu@dca.dk ९८५१०९४००८
६७.	OXFAM	सम्पर्क व्यक्तिः विजय राज पन्त	९८५११४७९५२
६८.	LWR	राकेश साह	९८५१२१६५१०
६९.	WHH	पदम श्रेष्ठ	

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क ब्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन मोबाई नम्बर
७०.	Save the Children	सम्पर्क ब्यक्तिः अरुण कुमार महतो	arun.mahato@savethechildren.org ९८५२८३३९०१
७१.	UNICEF	सम्पर्क ब्यक्तिः अशोक कुमार झा	akjha@unicef.org ९८५५०११८४१
७२.	WFP	सम्पर्क ब्यक्तिः कृष्ण माझी	९८४२०२३७९९
७३.	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसचालन केन्द्र	प्रहरी सहायक हवल्दार सुबाश श्रेष्ठ	०३१५२३७६२,९८६०८२८३४८ deoc.saptari@gmail.com

५.४ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ को आठौ अद्यावधिक २०७९ निर्माण गर्ने क्रममा अध्ययन गरिएका प्रतिवेदन तथा सामग्रीहरु, औंल्याइएका असल अभ्यास, मुख्य सिकाई र सुझावहरु निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

सि.नं	प्रतिवेदनको नाम	पूर्वअसल अभ्यासहरु	मुख्य सिकाई	कुनै सुझाव भए
१.	जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०६८ को अध्यावधिक २०७९	• २०६८ मा पछिल्लो पटक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण तथा छेठौ अध्यावधिक २०७७ • बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकाय तथा सहयोगी निकायहरुको छनौट गरिएको • जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरुको सूची तयार भएको	• बिपदको समयमा तोकिएको जिम्मेवारी अनुरुप सबैको सक्रियता • स्थानीय तहमा समेत प्रतिकार्य योजना तयार गर्नुपर्ने ।	• प्रदेश र स्थानीय तहमा समेत बिपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण भई कार्यान्वयनमा आउनुपर्ने देखिन्छ । • प्रतिकार्य कार्यढाँचा अनुसार स्थानीय तहमा समेत क्षेत्रगत अबधारण अनुसार कार्य गर्नूपर्ने
२.	दिगो बिकास लक्ष्य २०२०	दिगो बिकास लक्ष्यका उद्देश्य नं. १३ को परिपुर्तिमा प्रत्येक्ष सहयोग		
३.	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन योजना २०७३	सबै स्थानीय तहले संचालन गर्ने विकासका गतिबिधिहरुलाई बिपद् मुलप्रवाहीकरण गरी बिपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सहयोग भएको	• जिल्लामा संचालन हुने गरेका विकास निर्माणका गतिबिधिहरुलाई थप बिपद् मैत्री बनाइनु पर्ने	• जिल्लाको बिपद् ब्यवस्थापन रणनीतिबारे सबै सरोकारवाला निकाय जानकार हुनुपर्ने • स्थानीय तहकोसमेत बिपद् ब्यवस्थापन रणनीति तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनुपर्ने
४.	स्थानीय विपद्	विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माण	विपद् व्यबस्थापन योजना	स्थानीय विपद् व्यबस्थापन

सि.नं	प्रतिवेदनको नाम	पूर्वअसल अभ्यासहरु	मुख्य सिकाई	कुनै सुझाव भए
	व्यबस्थापन योजना २०६८ निर्माण	गरी कार्यान्वयनमा आउनु	निर्माणमा स्थानीयतहलाई बढि सहभागिता गराइएतापनि नेतृत्वदायी भूमिकामा कमी	योजनाबारे सबै जानकार हुनु आवश्यक सबै स्थानीय तहले बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्यानुपर्ने
५.	विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०७५	राष्ट्रिय स्तरमा तयार भएको नीतिबारे जानकारी र जिल्ला स्तरमा समायोजन गर्ने प्रक्रिया बारे स्पष्टता	गतिबिधिहरुलाई थप बिपद् मैत्री बनाइनु पर्ने	स्थानीय विपद् व्यबस्थापन योजनाबारे सबै जानकार हुनु आवश्यक सबै स्थानीय तहले बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्यानुपर्ने
६.	विपद जोखिम न्युनिकण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ को पहिलो सम्शोधन २०७५	ऐनले व्यवस्था गरेको मापदण्ड र सरकारी संरचना बारे बुझाई		
७.	स्थानीय सरकार सञ्चालन सम्वन्धमा व्यवस्थापन गर्न वनेको ऐन २०७४	विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा स्थानीय निकायको भुमिकाबारे स्पष्टता		
८.	स्फेयर परियोजना	राहत मापदण्ड र न्यूनतम आवश्यकता बारे जानकारी भएको		
९.	विभिन्न गै.स.स. को सहयोगमा समुदायस्तरमा तयार गरिएका स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्ययोजना र अनूभवहरु	स्थानीय निकायले गरेको प्रयास र सफलताका कथाहरु एवं गाउँ स्तरमा योजना निर्माण गर्ने प्रक्रिया स्थानीय समुदायको प्राथमिकताहरु बारे जानकारी भएको विपद्को स्थिति र स्थानीयस्तरबाट गरेका परम्परागत असल अभ्यास र सम्भावित उपायहरु ।		
१०.	राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्य ढाँचा २०७० को पहिलो सम्शोधन २०७५	तत्कालको प्रतिफल सम्बन्धी प्रतिकार्यमा सहज		
११.	स्थानीयस्तरमा तयार गरिएका स्थानीयविपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना	कार्ययोजनाले तत्काल प्रतिकार्यमा सहज		
१२.	लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२	लाभान्वित पहिचानको आधार तयारका साथै प्रतिकार्यमा सहज		

५.५. योजना निर्माण प्रकियामा गरिएका निर्णयहरु

जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा जिल्लामा विपद्को अवस्थाको समिक्षा गर्दै बिपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८/०७९ लाई पुनःअद्यावधिक गर्ने निर्णय बमोजिम जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रको प्राबिधिक सहयोगमा र जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था कोशी भिक्टीम सोसाइटी सप्तरीको आर्थिक सहयोगमा योजनालाई अद्यावधिक गर्ने काम शुरु गरिएको हो। मनशुन समयमा पर्न सक्ने बिपदहरुलाइ मध्येनजर गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला बिपद व्यबस्थापन समितीको आयोजनामा स्थानीय तह राजनितिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधि सरकारी कार्यालय सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सहकारी सस्थाहरुका प्रमुख, गैर सहकारी महासंघ तथा जिल्लामा रहेका संघ सस्थाका प्रतिनिधिहरु लगायतका सम्बद्ध अन्य निकायहरुको सहभागीतामा बिपद ब्यवस्थापन समिती द्धारा २०७९ को विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना सम्बद्ध निकायहरुको सहभागीतामा तयार गर्ने ।

जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समितीको बैठकमा मनशुनको समय नजिकिदै आइरहेको हुदा समयमा हुन सक्ने बिपदलाइ मध्येनजर गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालय जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समितीको आयोजनामा राजनैतिक दलका प्रहुख तथा प्रतिनिधि सरकारी कार्यालय क्षेत्रगत नेत्रित्वदायी भुमिकामा रहने निकायहरु सुरक्षा निकायका प्रहुखहरु राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सहकारी सस्थाका प्रतिनिधिहरु, कोशी भिक्टीम सोसाइटी ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,गैर सहकारी महासंघ, उद्योग बाणिव्य सघ ,चेम्बर अफ कमर्श नेपाल लगायत सम्बद्ध अन्य निकायहरुको सहभागीतामा जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समितीले तयार गरेको मनसुन पुर्वतयारी कार्य योजना २०७९ स्विकृत गर्ने र सम्बद्ध निकायहरुले तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याउने निर्णय गरियो । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले सबै स्थानीय तहबाट आएको योजना र क्षेत्रगत अगुवा निकायहरुले बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्रमा उपलब्ध गराउने भने बमोजिम नेपाल सरकारको नीति तथा निर्णय अनुसार क्षेत्रगत अगुवा निकायहरु स्थानीय तहमा समावेश भएकोले जिल्लामा रहेका बिषय क्षेत्रगत कार्यालयहरुलाई समावेश गरी जिल्लाको योजना तयार गरिएको छ भने स्थानीय तहमा रहेका क्षेत्रगत निकायहरुको कार्य सबै स्थानीय तहले गर्ने गरी योजना तयार गरिएको छ ।

५.६. विपद् जोखिम विश्लेषण

५.६.१ सप्तरी जिल्लाको बिपद्को अवस्था (Disaster Scenario)

यस जिल्ला भएर बग्ने त्रियुगा,सप्तकोशी, बलान, विहुल,खडक,माहुलि,खाडो मुख्य नदी प्रणाली हुन् भने यी अन्तर्गतका ४ दर्जन बढी नदीनालाहरु यी दुई नदीमा मिसिने सहायक नदी प्रणालीहरु

हुन् । कोशी नदीमा आउने बाढीले हरेक बर्ष कहिले मानवीय क्षति तथा सयौ हेक्टर जमिन कटान गर्ने क्रम निरन्तर जारी राखेको छ । २०६९ सालमा खडेरकि कारण लगाएको वाली सवै नष्ट भएको, समुदायमा भोकमरी भएका, त्यस्तै खडेरी तथा आगलागीको कारण २०७० सालमा लगाएको वाली सवै नष्ट भएको, समुदायमा भोकमरी भएको र करोडौको क्षति, रायपुर मुसहरी टोल,१ र्न योगिनियामा यादव टोल स्मेतमा भिषण आगलागी भएको थियो, १० वटा घर बगाएको, ५० विघा जमिन नष्ट, ५० पशु मरेको लाखौंको क्षति, २०७० र २०७१ सालको बाढि तथा आगलागीका कारण चैत्र १२ मा पडेमारामा ३३ घरपरिवार र रमपुरा मलहनियामा ४३ घरपरिवारमा भिष्ण आगलागी भएको थियो, २०७३ सालको बाढिको कारण सप्तरी जिल्ला भित्र मानविय क्षति १, व्यक्तिगत घरको पूर्ण क्षति ३८ र आंशिक ५००, साथै ६ विधालयको आशिंक डुवानमा परेको थियो । २०७४ सालको वाढिको कारण यस जिल्लाका सबै स्थानिय तह प्रभाति भएका थिए भने ५ जनाको मृत्यु, जम्मा प्रभावित ६४८९४५ जना (महिला २९५६६६, पूरुष ३५३२७९) रहेको थियो । २०७५ सालमा वाढी, आगलागी, विजुली, जंगली जनावर, चटयाङ्ग, विषादि सेवन, सवारी दूर्घटना सर्प दंश, हावाहुरीबाट आगलागी मृत्यू ७ घाइते ९, पानि डुवेर मृत्यू २१, घाइते २, जगंलित जनावरबाट मृत्य ३, घाइते १६, विजुली मृत्यू ५, घाइते ६, चटयाङ्ग मृत्यू २, घाइते ३, विषादि सेवनबाट मृत्यू १२, घाइते ७, सवारी र्दूटना मृत्यु ३६, घाइते १२६, सर्प दंम्स ३, घाइते ३, हावाहूरीबाट घाइते १ जना भएका थिए । यस वर्ष समेत आगलागी बाट मृत्यू ३, घाइते ११, पानि डुवेर : मृत्यू ७, घाइते ३, जंलित जनावरबाट मृत्य ३, घाइते ४, विजुलि मृत्यू ५, घाइते १५, चटयाङ्ग मृत्यू ४, घाइते १०, विसादि सेवनबाट मृत्यू १५, घाइते ७५, सवारी दुर्घटना ३२४, घाइते १६९, सर्प टोकाइ ५, घाइते ४,हावाहूरीबाट घाइते १ भैसकेका छन् ।

५.६.२ सप्तरी जिल्लाको विगत १० बर्षको बाढी, आगलागी, हावाहुरी, चटयाङ्ग, सर्पदँश, जँगलीजनावर आतँक लगायत बहुबिपद बाट भएको क्षतिको विवरण स्थानीय तह अनुसार

क.स	स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	प्रभावित घरधुरी									
			२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
१	राजविराज नगरपालिका	१३३८४	३	२	०	१७	११	२९	५	१०	८	१७६
२	शम्भुनाथ नगरपालिका	६७६४	१२	४	१	५६	९	४१	१३	११	१६	१५०

क्र.स	स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	प्रभावित घरधुरी									
			२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
३	सप्तकोशी नगरपालिका	४५३९	६	४	१	४२	७	८५	१२	७	१५	७८
४	कञ्चनरुप नगरपालिका	१०१९२	९	८	१	८	२५	३७	२९	२५	११	२०३
५	खडक नगरपालिका	८६१५	५	१	०	३०	२	२७	५	६	१३	२०६
६	डाक्नेश्वरी नगरपालिका ा	८१४९	९	२	०	१८	८	६३	१५	१४	१२	७३
७	बोदे बरसाईन नगरपालिका	८०२२	१४	७	०	२८	७	१२२	४	२७	८	१५५
८	सुरुगाँ नगरपालिका	८६५०	५	२	०	१०	७	५९	१५	१७	२५	१४१
९	हनुमाननगर ककालिनी नगरपालिका	८१५२	९५	३५	१	२१८	१२५	५४२	२४५	१४५	२९	१४७
१०	विष्णुपुर गाउँपालिका	४३७०	८	५	३	८	६	३८	१२	१६	१५	६५
११	वलान विहुल गाउँपालिका	३९७६	९	९	१	२१८	१८	२२३	२३	१८	१६	५०
१२	रुपनी गाउँपालिका	५०१२	१४	४	२	३८	७	१६२	१०	७	१५	१०५
१३	महदेवा गाउँपालिका	५३९५	५०	१५	०	११०	५७	१२९	७१	८	१४	७७
१४	राजगढ गाउँपालिका	५२४२	१७	५	१	५८	१५	१३२	१३	७	२३	५०

क्र.स	स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	प्रभावित घरधुरी									
			२०६९	२०७०	२०७१	२०७२	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८
१५	तिलाठी कोईलाठी गाउँपालिका	५६९७	९२	४२	३	२१८	८६	६१८	९३	७६	१२	४१
१६	तिरहुत गाउँपालिका	४०७८	१३	१३	२	१०	१३	११९	४१	१७	१४	३८
१७	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	५४३९	७	५	१	१८	१०	१७२	४३	५	१०	४१
१८	अग्नीसाईस डर किष्णसरवन गाउँपालिका	५४२२	५	३	०	३१	९	९०	१३	१३	१२	१११
जम्मा प्रभावित परिवार			**३७३**	**१६६**	**१७**	**११३६**	**४२२**	**२६८८**	**६६२**	**४२९**	**२६८**	**१९०७**

५.६.३ : यस बर्षको बिपदका घट्नाहरु

२०७९ बैशाख देखी २०७९ असार सम्म भएका बिपद्का घट्ना र त्यसबाट भएको मानबिय क्षतिको बिवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरीएको छ ।

क्र.स.	बिपद् घटना	प्रभावित घरधुरी			मानविय क्षतिको बिवरण			कैफियत
		पुर्ण	आंशिक	जम्मा	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	
१	बाढी	०	०	०	०	०	०	
२	आगलागी	२५	०	२५	१	५	०	
३	चट्यांग	२	०	२	२	०	२	
४	हावाहुरी	४	०	४	०	०	०	
५	भारी बर्षा	०	०	०	०	०	०	
६	जंगलि जनावर आतंक	२	०	२	१	१	०	
७	सर्प दंश	४	०	४	२	२	०	
८	करेन्ट लाग्नु	१३	०	१३	४	८	०	

क्र.स.	बिपद् घटना	प्रभावित घरधुरी			मानविय क्षतिको बिवरण			कैफियत
		पुर्ण	आंशिक	जम्मा	मृत्यु	घाईते	बेपत्ता	
९	सवारी दुर्घटना	१८२	०	१८२	२५	३३४	०	
	जम्मा	२३२	०	२३२	३५	३५०	०	

श्रोत : जिल्ला आपतकालिन कार्यसचालन केन्द्र ससरी

५.६.४. ससरी जिल्लामा बिपदबाट प्रभावित भएको घरधुरी संख्या

बिपद्	०६८	०६९	०७०	०७१	०७२	०७३	०७४	०७५	०७६	०७७	०७८	जम्मा
बाढी	१३	०	२१	३	२	२७१	२५२०	१२६	१	८	४७	३०१२
आगलागी	१३०	३७३	१४५	१४	४६	१४४	१२१	२३१	२०४	१३८	२१९	१७६५
हावाहुरी, शितलहर, जंगलि जनावर आतंक,चट्याङ्ग,भुकम्प, भारी बर्षा,अन्य					१०८८	७	४७	३०३	२१७	११४	१६३१	३४०७
सर्प दंश					०	०	०	२	७	८	१०	२७
जम्मा	१४३	३७३	१६६	१७	११३६	४२२	२६८८	६६२	४२९	२६८	१९०७	८२११

श्रोत : जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र ससरी

५.६.५. ससरी जिल्लामा बितेको ६ बर्षमा भएको सडक दुर्घटनाको अवस्था मापन

आर्थिक वर्ष	दुर्घटना संख्या	मृत्यु	घाईते
आव २०७३/०७४	११२	५३	११३
आव २०७४/७५	१३७	६६	२९०
आव २०७५/०७६	१२५	७०	१३६
आव २०७६/०७७	१२०	२४	१८८
आव २०७७/०७८	६६२	६९	१००८
आव २०७८/०७९	१०८९	९८	१७६४
जम्मा	२२४५	३८०	३४९९

श्रोत– जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय ससरी ,२०७९ असार

५.६.६ सप्तरी जिल्लामा हुने विपद्हरुको जोखिमता विश्लेषण :

सप्तरी जिल्लामा हुने विपद्हरुको जोखिमता विश्लेषण गर्ने काम पहिलो पटक वि.सं. २०६८ मा तयार गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणका क्रममा गरिएको थियो । यसलाई अद्यावधिक गर्ने सन्दर्भमा सम्पूर्णस्थानीय तहहरु, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरुसँग छलफल गरी जिल्लामा हुनसक्ने जोखिमका क्षेत्रहरु पहिचान गर्ने तथा उक्त प्रकोपको जोखिमतालाई विश्लेषण गरिएको छ । जस अनुसार सप्तरीमा रहेका जोखिमहरु निम्न प्रकार रहेको पाइएको छ ।

५.६.७ विपद्का क्षेत्र तथा जोखिमता विश्लेषण :

क्र.सं.	स्थानीय तह	सम्भावित विपद्को प्रकार (१ निम्न-५ उच्च)									विपद् स्तर संकेत भुकम्प सबै स्थानीयतह
		वाढी	आगलागी	शीतलहर	भूकम्प	सडक दुर्घटना	जँगलिज नावर आतँक	सर्प दंश	चट्गाग	हावाहुरी	
१.	राजविराज नगरपालिका	४	२	२	५	५	१	१	१	२	बाढी र आगलागी, सडक दुर्घटना
२.	शम्भुनाथ नगरपालिका	४	२	२	५	५	१	१	१	२	बाढी, सडक दुर्घटना, आगलागी
३.	सप्तकोशी नगरपालिका	५	१	३	५	५	५	२	३	३	सडक दुर्घटना बाढी ,आगलागी,सर्पदंश
४.	कञ्चनरुप नगरपालिका	४	३	४	५	१	५	२	३	४	बाढी र आगलागी, सर्पदंश
५.	खडक नगरपालिका	४	२	४	५	५	३	४	३	४	बाढी, आगलागी, सर्पदंश
६.	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	५	२	३	५	५	३	३	३	३	बाढी, सडक दुर्घटना, सर्पदंश,
७.	बोदे बरसाईन नगरपालिका	५	२	२	५	२	२	२	२	२	बाढी, आगलागी, सर्पदंश
८.	सुरुगाँ नगरपालिका	४	३	३	५	२	१	१	१	३	बाढी, पहिरो, आगलागी
९.	हनुमाननगर क.कालिनी नगरपालिका	५	२	५	५	५	५	१	२	२	बाढी, आगलागी,सर्पदंश,शितलहर
१०.	विष्णुपुर गाउँपालिका	२	५	३	५	१	१	१	१	३	आगलागी
११.	वलान विहुल गाउँपालिका	५	५	५	५	१	१	१	१	३	बाढी, आगलागी,सर्पदंश, शितलहर
१२.	रुपनी गाउँपालिका	२	५	३	५	५	१	१	१	३	बाढी, सडक दुर्घटना,

क्र.सं.	स्थानीय तह	सम्भावित विपद्को प्रकार (१ निम्न-५ उच्च)									विपद् स्तर संकेत भुकम्प सबै स्थानीयतह
		बाढी	आगलागी	शीतलहर	भूकम्प	सडक दुर्घटना	जँगलिज नावर आतँक	सर्प दंश	चट्गाग	हावाहुरी	
											सर्पदंश,
१३.	महदेवा गाउँपालिका	३	५	३	५	१	१	१	१	३	बाढी, आगलागी,सर्पदंश, शितलहर
१४.	राजगढ गाउँपालिका	२	५	३	५	१	१	१	१	३	बाढी, आगलागी,सर्पदंश, शितलहर
१५.	तिलाठी कोईलाठी गाउँपालिका	५	५	५	५	५	१	१	१	३	बाढी, आगलागी,सर्पदंश, शितलहर
१६.	तिरहुत गाउँपालिका	३	५	३	५	१	१	१	५	३	बाढी, आगलागी,सर्पदंश
१७.	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	४	५	३	५	१	१	१	५	३	बाढी, आगलागी,सर्पदंश, शितलहर
१८.	अग्नीसाईसडर किष्णसरवन गाउँपालिका	२	५	३	५	१	१	१	५	३	बाढी, आगलागी,सर्पदंश, शितलहर

श्रोत : जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रको बार्षिक प्रतिबेदन २०७४/७५/७६/७७/७८

माथिको विपद् जोखिम स्तरीकरणमा ५ अंकलाई उच्च जोखिम, ४ अंकलाई जोखिम र ३ अंकलाई मध्यम जोखिम मानिएको छ भने २ र १ अंकलाई कम जोखिममा राखिएको छ । भुकम्प सबै नपा/गापाका लागि जोखिमको क्षेत्र मानिएकाले यहाँ छुट्टै राखिएको छैन ।

प्रमुख प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरु

प्रकोपहरु	बाढी	आगलागी	हावाहुरी	चटयाङ्ग	सर्पदश	सडक दुर्घटना	शितलहर	जँगलि जनावर आतंक	भुकम्प
बाढी		बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी	बाढी
आगलागी			आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
हावाहुरी				चटयाङ्ग	सर्पदश	सडक दुर्घटना	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी
चटयाङ्ग					चटयाङ्ग	सडक दुर्घटना	चटयाङ्ग	सडक दुर्घटना	चटयाङ्ग
सर्पदश						सर्पदश	सर्पदश	सर्पदश	सर्पदश
सडक दुर्घटना							सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना
शितलहर								शितलहर	शितलहर
जँगलि जनावर आतंक									जँगलि जनावर आतंक
भुकम्प									
प्राप्त नम्बर	८	७	३	४	५	६	२	१	०
स्तरीकरण	पहिलो	दोस्रो	छैटौ	पाचौ	चौथो	तेस्रो	सातौ	आठौ	नबौ

यस जिल्लाको बिभिन्न खालको प्रकोपहरुले बर्षेनी समस्यमा पारेको छ । स्थानिय तहहरुबाट प्राप्त प्रकोपहरुलाइ आधार मानेर हेर्दा ससरी जिल्लामा सवै भन्दा बढीले बर्षेनी निकैन समस्या र क्षती पार्दै आएको छ ,यस स्तरकिरण अनुसार पहिलोमा बाढी , दोस्रोमा आगलागी तेस्रोमा सडक दुर्घटना, चौथोमा सर्पदश, पाचौमा चटयाङ्ग, छैटौमा हावाहुरी, सातौमा शितलहर, आठौमा जँगलि जनावरको आतंक र नवौमा भुकम्प रहेको छ ।

५.६.७ विपद् जोखिम बिश्लेषणको सूचक अनुसारको एकिकृत तालिका :

विपद्को क्षेत्र	उच्च जोखिम क्षेत्र	मध्य जोखिम
भुकम्प (Earthquake)	स्थानीय तहका सबै क्षेत्र	
बाढी (Flood)	स्थानीय तहका सबै क्षेत्र	
जंगलि जनावरको आतकं (Animal attack)	ससकोशी नगरपालिका र कन्चंरूप नगरपालिका	स्थानीय तहका सबै क्षेत्र
आगलागी (Fire)		स्थानीय तहका सबै क्षेत्रमा आगलागि हुने ।

सडक दुर्घटना (Road accident)	स्थानीय तहका सबै क्षेत्र बिशेस गरी रुपनी ,राजविराज ,हनुमाननगर,सम्भुनाथ पालिकाहरुमा	
सर्पदंश (Snake Bite)		स्थानीय तहका सबै क्षेत्र
शीतलहर (Coldwave)	स्थानीय तहका सबै क्षेत्र	

५.६.८. जिल्लाको विपद् जोखिम नक्सांकन

श्रोत: जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, सप्तरी ।

५.६.८ जिल्लामा हुनसक्ने विपद्को क्षतिको सम्भावित अवस्था (Possible Scenario)

क) बाढी (Flood)

बाढीको कारणबाट जिल्लाका धैरै स्थानीय तहहरु रहेका बर्ष प्रभावित भइरहेका छन् । जिल्लाभित्र रहेका मुख्य नदी तथा यसको प्रभावलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ । विपद् परेको खण्डमा सुरक्षा निकायहरु, स्थानिय निकायहरु परिचालित भइ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा रोकथाम लगायत राहत उद्धार कार्य हुदै आइरहेको छ । यस वर्ष पनि विगतका कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । बाढी, डुवान, कटान बाट निम्न अनुसारको जोखिम हुन सक्ने सम्भावना देखिएको छ ।

क्र.सं	वाढी कटान गर्ने नदि	प्रभावित हुने क्षेत्रहरु	कैफियत
१	चुरे क्षेत्रमा हुने वन विनास र	फत्तेपुर, धरमपुर, भंगहा, हर्दिया, कमलपुर, ठेलिया, कल्याणपुर,	

	भूस्खलन	पिप्रापश्चिम, घोघनपुर, बकधुवा, खोजपुर, रुपनगर, जण्डौल, तेरहोता, सितापुर, नकटिरायपुर, खोक्सरप्रवाहा, कुशहा, मधुपटि, दौलतपुर	
२	कोशी नदीबाट हुने कटान	ओद्राहा, कमलपुर, घोघनपुर, पिप्रापूव जगतपुर, बदगामा, बैरवा, पोर्ताहा, भारदह, जोगिनियाँ १, २, गोवरगाढा, हनुमाननगर, ईनरुवा, कोबरसाईन र रम्पुरा मल्हनियाँ	
३	त्रियुगाबाट हुने कटान	फत्तेपुर र ओद्राहा	
४	सुन्दरी खोलाबाट हुने कटान	धरमपुर, ठेलिया, रुपनगर, बरमझिया	
५	महुली खोलाबाट हुने कटान	बकधुवा, लोहजरा, ठेलिया, जण्डौल, मैनाकडेरी, त्रिकौल, बरमझिया, बैरवा, पोर्ताहा,	
६	खाँडो खोलाबाट हुने कटान	खोक्सर प्रवाहा, नकटी रायपुर, तेरहौता, बसविटी, हरिहरपुर, दिघवा, पकरी, राजविराज, महदेवा, फर्सैठ, देउरीभरुवा, बभनगामाकटी, विसहरिया, लौनियाँ, तिलाठी, , सकरपुरा, रम्पुरा मलहनिया, लालापटी	
७	खडक खोलाबाट हुने कटान	बनरझुला, कल्याणपुर, मैनासहस्रवाहु, नेंग्डा, इनरुवा फुलवरिया, बोदेबरसाईन, बनौली, मानराजा, कविलासा, खडकपुर, पातो, तरही, औरही, भूतही	
८	बलान खोलाबाट हुने कटान	पिप्रापश्चिम, हर्दिया, दौलतपुर, मधुपटी, हरिपुर, मलहनमा, टिकुलिया, पटेर्वा, मलहनिया, मौवाहा, वेल्ही,	
९	कजरा खोलाबाट हुने कटान	बसलवलपुर, शम्भुनाथ, पत्थरगाढा, अर्नाहा, गमहरिया प्रवाहा	
१०	मुतनी खोलाबाट हुने कटान	कटैया, पत्थरगाढा, वेल्हीचपेना, नर्घो	
११	घोडदह खोलाबाट हुने कटान	जमुनीमधेपुरा, मलेकपुर, बोरिया, सिम्रहासिग्यौन, इटहरी विसनपुर, छिन्नमस्ता	
१२	भलुवाही खोलाबाट हुने कटान	राजविराज न.पा., विसहरिया, ईटहरी विसनपुर	
१३	गंगाजली खोलाबाट हुने कटान	कमलपुर, ओद्राहा, घोघनपुर	
१४	जिता खोलाबाट हुने कटान	बभनगामाकटी, हनुमाननगर, इनरुवा, को.बरसाईन, रम्पुरामल्हनिया, कोईलाडी	
१५	सुरुंगा खोलाबाट हुने कटान	कुसहा, हरिपुर, टिकुलिया, पटेर्वा	
१६	पौडा खोलाबाट हुने कटान	घोघनपुर, पिप्रापूर्व	
१७	विहुल खोलाबाट हुने कटान	पटेर्वा, मल्हनियाँ, रामनगर, रौतहट	
१८	पाँची खोलाबाट हुने कटान	बसवलपुर, रामपुरजमुवा, अर्नाहा, बनौली, कविलासा, पातो	
१९	अमहा खोलाबाट हुने कटान	पंसेरा, मलहनमा, पटेर्वा, मलहनिया, बनरझुला, सिस्वावेल्ही	
२०	सुखलाही खोलावाट हुने कटान	दौलतपुर र मधुपटी	

- माथिल्लो तटीय क्षेत्र र चुरे क्षेत्रसँग जोडिएका वस्ती पहिरोले वगाउने र समथर भुभागमा थुप्रिने ।
- नदी तथा खोला किनार वरपरका वस्तीहरु बाढीले वगाउने,डुवाउने
- खोलानाला तर्ने क्रममा मानिस बगाउने
- बाढी, डुवान तथा कटान भई सडक अवरुद्ध हुन

ख) बाढी जोखिमको नक्सांकन (Flood Vulnerabuility mapping)

बाढी जोखिमको नक्सांकन	जिल्लाको नक्शांकन
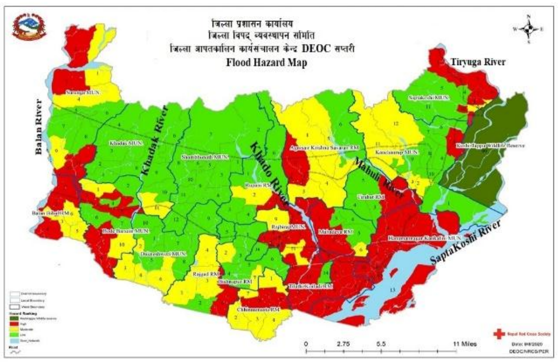	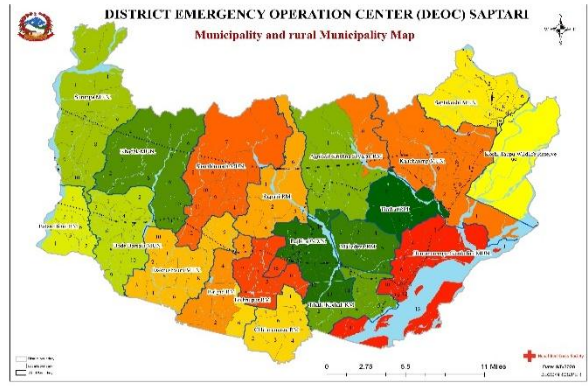

श्रोतः जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, सप्तरी

जिल्लामा रहेका १८ स्थानीय तहका १६४ वटा वडाहरु मध्ये ५८ वटा वडाहरु बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन जोखिममा रहेका छन भने ४० वटा वडाहरु बाढीको मध्यम जोखिम र अन्य ६६ वडाहरु बाढीको न्यून जोखिममा रहेका छन ।

ग) बाढी २०७४ (Flood)

२०७३ मा गएको बाढीबाट प्रभावित	२०७४ मा गएको बाढीबाट प्रभावित
सप्तरी का साविक २८ गाविस प्रभावित सप्तकोशी,खाडो, महुली, चहका र बलानको बाढी सप्तरी जिल्ला भित्र मानविय क्षित १, व्यक्तिगत घरको पूर्ण क्षति ३८ र आंशिक ५००, विधालयको आशिंक डुवान ६ बटा ।	सबै गा.पा. र न.पा. ५ जनाको मृत्यु, जम्मा प्रभावित ६४८९४५ जना (महिला २९५६६६, पूरुष ३५३२७९

श्रोत:जिल्ला बिपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

घ) आगलागी (Fire)

प्रभावित स्थानीय तह	आगलागी संम्भावित जोखिमको नक्शांकन
उच्च जोखिम : ११ स्थानिय तहहरुका १०५ वडाहरु	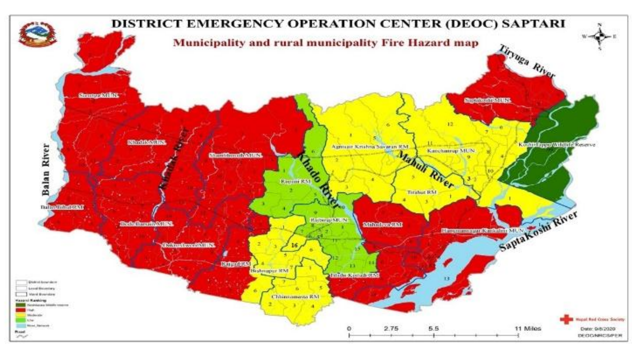
मध्यम जोखिमः कन्चनरुप,विष्णुपुर,तिरहुत ,अग्निसाइदर र छिनामस्ता गाउपालिकाका केही वडाहरु	

संभावित क्षति विवरण	
औषतमा १ सय ४३ घरमा हरेक बर्ष आगलागीबाट क्षति हुने गरेको । जुन बिगत बर्षहरु भन्दा केहि कम हो । जिल्लामा रहेका १८ स्थानीय तहका १६४ वटा वडाहरु मध्ये १०५ वटा वडाहरु आगलागीको उच्च जोखिममा रहेका छन भने ३७ वटा वडाहरु आगलागीको मध्यम जोखिम र अन्य वडाहरु आगलागीको न्यून जोखिममा रहेका छन । • जिन्सी, भांडा, लत्ताकपडा ६० प्रतिशत • नगद १५ प्रतिशत • अन्न ७० प्रतिशत • कागजपत्र ७० प्रतिशत • भौतिक सम्पत्ती घर ८० प्रतिशत • मानवीय क्षति ४ प्रतिशत • चौपाया १० प्रतिशत	
श्रोतः जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, ससरी ।	

ङ) सडक दुर्घटना (Road Accident)

मानवीय क्षतिको हिसावले हेर्ने हो भने सडक दुर्घटना यस जिल्लाको पहिलो चुनौतिको रुपमा रहेको छ ।

प्रभावित स्थानीय तह	सडक दुर्घटना संम्भावित जोखिमको नक्शांकन
पूर्व पश्चिम राजमार्ग क्षेत्र, भारदह देखि राजविराज सम्मको क्षेत्र उच्च जोखिममा रहेको अन्य सवै स्थानिय तहहरुमा मध्यम जोखिम	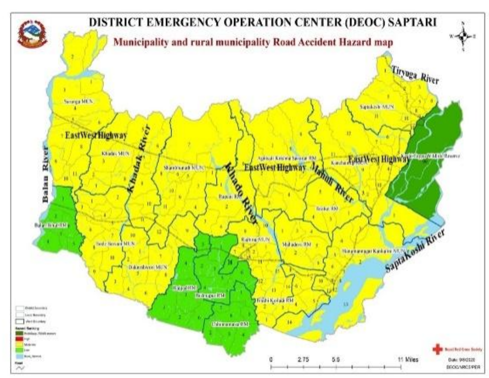
संभावित क्षति विवरण	
औषतमा प्रतिवर्ष मृत्यु ५९ जना औषत प्रतिवर्ष घाईते ४ सय ३१ जना गंभिर घाईते घाईतेको करिब ६० जना अंगभंग पशुचौपायाको क्षति औषत ४ वटा सवारी साधनको क्षति औषत प्रतिबर्ष ७० वटा औषत दुर्घटना संख्या प्रतिबर्ष २८६ वटा	

च) शीतलहर (Cold Wave)

प्रभावित स्थानीय तह	शीतलहर संम्भावित जोखिमको नक्शांकन
जिल्लाका १८ स्थानीय तहहरु मध्ये १० वटा स्थानिय तह शीतलहरको उच्च जोखिम रहेको भने ३ स्थानिय तह मध्यम जोखिममा र ५ स्थानिय तह न्युन जोखिममा रहेको छ ।	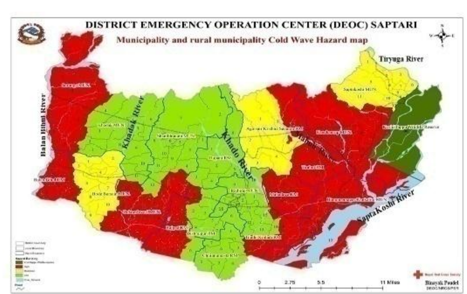
संभावित क्षति विवरण	

२०७४ मा शितलहरबाट मृत्यु हुने संख्या १९ जना रहेको तथा वर्षेनी प्रभावित भई बिरामी हुने गरेको छ । विरामीको संख्या १०० जनाभन्दा बढी हुने गरेको छ ।	

छ) शर्पदंश (Snake Bite)

प्रभावित स्थानीय तह	शर्पदंश संम्भावित जोखिमको नक्शांकन
मध्यम जोखिम : जिल्लाका ९ स्थानीय तहहरु शर्पदशंको मध्यम जोखिम रहेको । **न्यून जोखिम** : जिल्लाका ९ स्थानीय तहहरु शर्पदशंको मध्यम जोखिम रहेको ।	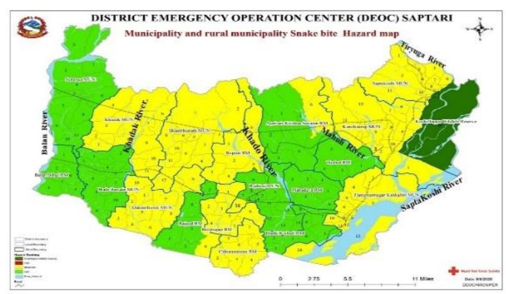
संभावित क्षति विवरण	
औषतमा अनुमानित मृत्यु ५-७ जना । गंभिर बिरामी भएर निको हुने २५-३० जना ।	

झ) जंगली जनावर आतंक

वनको विनास, तिव्र गतीमा वसाई सराई र हात्तीको कोरीडोरमा अव्यवस्थित वसोवासले हाती आतंङ्क दिनानु दिन वढदै गैरहेको छ । विशेष गरी कोशी टापु संग जोडिएका गाउ वस्तीहरु र चुरेको काखमा रहेका वस्तीहरु हाती आतंङ्कले निकै नै जोखिम पूर्ण जिवन विताई रहेका छन । हात्ती तथा अन्य जनावर आतंङ्क विशेष गरी कोशी टापुको आस पासका क्षेत्रहरुमा बाह्रै महिना तथा कोशी टापु भन्दा अन्य टाढाका ठाउँरुमा कार्तिक महिनावाट हात्तीले ठाउँ सार्ने कार्य जारी नै रहेको हुन्छ । ठाउँ सार्ने वेलामा हातीको यात्रा मानविय सुरक्षाको हकमा निकै नै जोखिम पूर्ण रहन्छ । सप्तरी जिल्लामा हात्तीको आतंक वाट जोखिममा रहेका वस्तीहरु तथा न.पा.हरुमा कन्चनरुप न.पा.का वस्तीहरु, बदगमा, बरमझिया, घोघनपुर, सप्तकोशी गाँउपालिका, हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकाका केही वस्तीहरु तथा चुरेकोरीडारमा रहेका केही वस्तीहरु ठेलिया, बकधुवा, जनडोल, तेरहोता, खोक्सर प्रवाहा, भंगहा, कल्यानपुर, खोजपुर, पनसेरा, कुसहा, मधुपटी, पीपरा पश्चिम, हर्दीया पर्दछ । चुरे जंगल क्षेत्रको दक्षिणी किनार हात्ती आवत जावत गर्ने कोरीडोर भएकोले हात्तीको आवागमनका वेला गाँउपालिका तथा न.पा. का केहि वाडाका वास्तीहरु हात्तीको जोखिममा रहेका छन ।

जंगली जनावर आतंक जोखिमको नक्सांकन

उच्च जोखिम : जिल्लाका २ स्थानीय तहहरु जंगली जनावर आतंकको उच्च जोखिम रहेको । **मध्यम जोखिमः** जिल्लाका ६ स्थानीय तहहरु जंगली जनावर आतंकको मध्यम जोखिम रहेको । **न्यून जोखिम :** जिल्लाका १० स्थानीय तहहरु जंगली जनावर आतंकको न्यून जोखिम रहेको ।	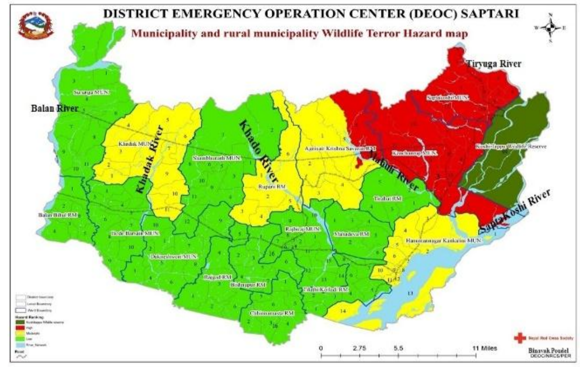

ञ) भुकम्पिय जोखिम (Earthquake)

यस जिल्लामा हालसम्म भुकम्पका कारण कुनै त्यस्तो ठूलो क्षती ब्यहार्नु परेको छैन तर २०७२ साल बैषाख १२ र २९ गतेको बिनाशकारी भुकम्पले यस जिल्लाका निजि तथा सार्बजनिक संरचनाहरुमा दरार पैदा गरी कमजोर पारेको कारण जोखिमको संम्भावना उच्च नै रहेको छ । **Humanitarian Country Team (HCT) and key partners engaged Durham University ले** गरेको अध्ययन अनुसार नेपालको मध्य तथा सुदुर पश्चिम भागमा भुकम्प जान सक्ने सम्भावना रहेको र ठुलो मात्रामा जनधनको क्षति हनुसक्ने अनुमान गरेको छ । भूकम्पको जोखिममा नेपाल राष्ट्र नै उच्च जोखिमा रहेको हुनाले सप्तरी जिल्ला पनि यस प्रकोपबाट अछुतो नरहन सक्छ । अध्ययन अनुसार नेपालको मध्य तथा सुदुर पश्चिम भागमा भुकम्प जान सक्ने सम्भावना रहेता पनि बिशेष गरी यस जिल्लाको केहि क्षेत्रमा भुकम्पको फल्टलाईन रहेको विज्ञहरुको अनमुान रहेको हुँदा भूकम्पको जोखिम भएको अनमुान गर्न सकिन्छ । भुकम्पबाट विगतमा भएको क्षतिको एकिन तथ्यांक जिल्लामा उपलब्ध हुनासक्ने । यद्यपि भुकम्पीय दृष्टिकोणबाट जिल्लाका स्थानीय तहमा रहेका पुराना विद्यालय, निजी भवनहरु तथा अन्य सार्बजनिक संरचनाहरु जेखिममा रहेका छन् । भुकम्पिय जोखिममा लागी यस जिल्लाका सरोकारवाला निकायहरुले पूर्बतयारीका कार्यहरु अगाडी बढाउनुपर्ने देखिन्छ । २०७२ साल बैषाख १२ र २९ गतेको बिनाशकारी भुकम्पले यस जिल्लामा २४ जना घाईते भएका थिय भने पुर्ण क्षति ४७ घर तथा आशिक क्षति ११६१ रहेको थियो ।

भूकम्प पछिको अनुमानीत अवस्था :

सम्भावित क्षतिको आँकलन	जेखिमको नक्शांकन
भावित हुनसक्ने जनसंख्या : १००००० जना मृत्यु हुन संक्ने जनसख्या : २०० जना (भन्दा बढि) घाईते हनुसक्ने जनसखं्या : २००० जना (भन्दा बढि) बिस्थापित हनुसक्ने जनसंख्या : ३०००० जना (भन्दा बढि) क्षति हुन सक्ंने संरचना : पूर्ण नष्ट घर : २०००० घरधुरी,आंशिक नष्ट घर : १०००० घरधरुी (७० प्रतिशत)	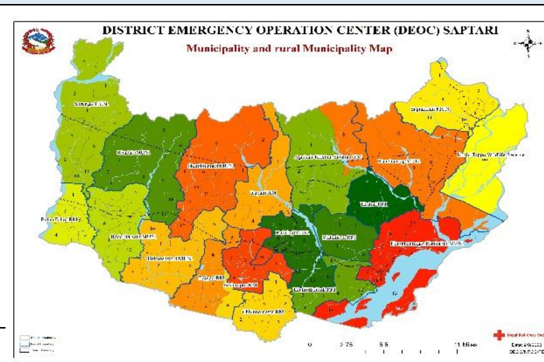

सरकारी संरचनाहरुमाक्षती पुग्नसक्ने अनुमान गरिएको छ ।	
कोशी नदिमा रहेको पक्कि पुल,र्सलाहि रुपनी सडक खण्डमा पर्ने पुलहरु भत्कन सक्ने, जिल्लाका विभिन्न क्षेत्रमा पर्ने सडक पुलमा क्षति पुग्न गई १ हप्ता देखी १ महिनासम्मका लागी सडक सम्पर्क बिच्छेद हुन सक्ने । साथै संचार टेलिफोन टावरहरु क्षति ग्रस्त हुनसक्ने र यातायात प्रभावित क्षेत्रहरुमा १ महिना सम्म अत्याबश्यक सेवाहरुको पहँच नहुनसक्छ । यदि २०७२ सालको भन्दा ठुलो कम्पनको भुकम्प आउनसक्ने आँकलन गरीएकोछ त्यसैले नेपालको पश्चिमि भुभाग लगायत छिमेकी देश भारत र पाकिस्तानको भागमा समेत ठुलो अशर पुग्ने अनुमान गरीएकोले तत्काल अन्तरास्ट्रीय सहायता निकायहरुको पहुँच नहुनसक्ने अनुमान समेत गरिएको छ।	

विपद्को कारणले प्रत्येक वर्षमा हुने व्यापक धनजनको क्षति र विस्थापित लगायत प्रभावितहरुको लागि एउटा सहभागितामूलक विपद् तयारी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नसके मात्र प्रभावितहरुले आधारभुत मानविय सहायता पाउनसक्ने अवस्था भएको हुँदा विपदबाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न जिल्लास्तरमा विपद् योजनाको आवश्यकता महसुस गरिएको छ । त्यसैले यस सप्तरी जिल्लामा देखिएका सम्भावित विपद्हरुलाई व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरण गर्नका लागि सबै स्थानिय तहहरु लगायत सरोकारवाला निकाहरुको समन्वय गरी जाखिमयुक्त समुदायमा योजनाबद्ध ढंगबाट अगाडी बढ्नुपर्ने आवश्यकता भएको हुँदा जिल्लास्थित सबै निकायहरुले विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

ट) COVID-19 ,सरुवा रोग जस्ता महामारी :

नोवेल कोरोना अर्थात **COVID-19** सन् २०१९ डिसेम्वरबाट चिनको उहान प्रान्तबाट सुरु भई हालसम्म विश्वका झन्डै २ सय १० राष्ट्रहरुमा फैलिसकेको छ । यसले लाख भन्दा बढि मानिस सक्रमित भईसकेका छन् भने लाख भन्दा बढि देहावसान भईसकेका छन् । जसमध्ये लाख भन्दा बढि निको भईसकेका छन् । नेपालमा कोरोनाको सक्रमणको सख्या दिनानुदिन बढदै गइरहेको छ र केही मानीसहरुको स्वास्थ्यलाभ भईसकेको छ । मृत्यु हुनेको सख्यामा पनी बृद्धि हुदै गाइरहेको छ । ज्वरो,खोकि,थकावट र सास फेर्न गाह्रो हुनु यसका प्रमुख लक्षण हुन । कतिमा रोगको लक्षण नै नदेखि मृत्यु हुनेको सख्या पनी बढने क्रम रहेको छ । एक ब्यक्तिबाट अरु व्यक्तिमा सजिलै सँग सक्रमण हुने भएकाले महामारीको रुप लिन लामो समय लागेन, यसलाई निर्मुल पार्न बिकसित राष्ट्रहरु निरन्तर अगाडि बढि रहिरहेका छन् । चिनमा यस रोगको रोकथाम भईसकेको र नया सक्रमितको सख्या निकै कम हुदै गएको छ । यस्तै स्पेन, अमेरीका, इटाली, भारत,नेपाल साथै अन्य राष्ट्रहरुमा पनि नया सँक्रमितको सख्या बढदो क्रममा छ ।

नेपाल अतिकम बिकसित राष्ट्रबाट सन् २०२२ सम्म बिकसित राष्ट्रहरुको सुचिमा माथि उकासिने प्रयास गर्दै गर्दा यसले पार्ने असरहरु किटान गर्ने मुश्किल छ । हालको अवस्थामा छिमेकी राष्ट्र भारत भन्दा झन्डै आधाको कुल ग्राहस्थ उत्पादन भइरहेको अवस्थामा यस महामारीले अझै कति अप्ठयारो परिस्थिति उजागर गर्ने हो त्यो देख्न बाकि नै छ । बिभिन्न अनुसन्धानले नियाल्दा नेपालमा भोकमरीको समस्या जटिल हुने देखिन्छ । कृषि प्रधान देशको नारा लगाएर हिड्दैमा, प्रत्येक बर्ष कृषि दिवस मनाउदैमा देशमा कृषिमा आमुल परिर्वतन गर्न मुस्किल छ । २१ औ शताब्दीको मध्यतिर आईपुग्न लाग्दा पनि परम्परागत तरिकाको प्रयोग हुनु र नया कृत्रिम ढाँचाको प्रयोग नहुनु भनेको कृषिको नाममा कृषकहरु सगँ गरिएको खिल्ली,राज्यसँरचनाको ढुकुटी दोहन भन्दा माथि केहि हुन सक्दैन ।

बिश्व अर्थतन्त्रमा पारेको असरबाट नेपाल अछुतो रहन सक्दैन । हालको अवस्थामा पनि निर्यात भन्दा आयात चौ गुणा रहि आएको छ,यसले दोहोरो खालको असर गर्दैछ, प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष दुबै । सबै भन्दा प्रमुख असर पर्यटन क्षेत्रमा नै पर्ने छ । कोरोनाका कारण अधिकाँश औद्योगिक क्षेत्रहरु पनि बन्द नै छन, अझै कति दिन बन्द रहने भन्ने अनिश्चित छ । हिसाब नै गर्ने हो भने अर्बौ-अरबको दैनिक नोक्सान भइरहेको छ । यस महामारीका कारण बिदेशिएका बहुसख्यक नेपालीहरुको रोजगार पनि धरापमा परेको छ, यदि बैदेशिक रोजगारमा गएका आधा मात्रको रोजगार गुम्यो भने बिप्रेषण पनि आधाले घट्ने छ ।

घट्दो उत्पादन बेरोजगारी तथा रेमिट्यान्सले आर्थिक स्थिति सारै दयनिय हुनेछ तर यसको असर नेपालमा मात्र पर्ने होइन, यसले बिश्वका ठुला भन्ने राष्ट्रहरुको आर्थिक स्थिती पनि दयनिय नै हुनेछ । अरु देशको तुलनामा नेपालको स्थिति केहि सहज हुनेछ,गाउ छोडि सहरमा बसोबास गर्दै आएता पनि गाउँमा सबैजसोको एउटा टुक्रा जग्गा अवस्य छ । बिश्वमा खाद्य सँकट र उत्पादनमा ह्रास आउने देखिएको छ । नेपालले सहि समयमा रणनिति बनाउन चुक्यो भने बिकराल अबस्था आउनबाट जोगिन सकिदैन । सबैको मुल निति राजनिति भएता पनि स्वाथ्य क्षेत्रलाई पछाडि राखि बिकासको परिकल्पना गर्न पनि सकिदैन । यस्ता महामारी फेरि पनि नआउलान, हामी जोगियौ भन्ने मनस्थिति अझै बनायौ भने समासिको सँघारमा पुग्नेछौ,त्यसैले सबै ठाउबाट हातेमालो नभई स्वास्थ्य क्षेत्रमा बिकास गर्ने सकिदैन । हालसम्म पनि नेपाल **COVID-19** को दोस्रो चरणको लकडाउनमा छ । यस समयमा नागरिकहरुले सतर्कता देखाउदै गर्दा राज्यसयन्त्रबाट पनि सुशासनको पुर्णतः अबलम्बन गर्नु पर्दछ । लकडाउन पछि पर्यटन,ब्यापार र कृषि क्षेत्रलाई चाडो भन्दा चाडो चलायमान गर्दै सुरक्षित मुलुक चिनाउन राज्य निकाय देखि नागरिक सघसस्था सबैधानिक अङ्ग समेत अग्रसर हुनुपर्दछ । बैदेशिक रोजगारमा गएका युवाहरुलाई स्वदेश फर्काई ज्ञान–सिपको उचित सुनिश्चित्ता र अवसर प्रदान गर्नु पर्दछ । सप्तरीमा २०७८ श्रावन १० गतेको दिनसम्म **COVID-19** बाट २२९१ जनामा संक्रमण देखिएको र १७४६ जना निको भएर घर फर्किसकेको अवस्था

छ । हाल सम्म **COVID-19** का कारण यस जिल्लामा ११४ जनाको ज्यान गई सकेको छ । यो क्रम दिन प्रतिदिन बढदै गैरहेको परिवेशमा बाढी जस्तै कोरोना भाइरस (कोभिड १९) का सन्दर्भमा पूर्वतयारी भैरहेको छ । समग्रहमा सप्तरीमा (कोभिड-१९) को जोखिमलाई न्युनिकरण गर्नको लागी सवै निकायको भुमिका महत्वपूर्ण रहदै आएको छ । (कोभिड-१९) पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यलाई चुस्त दूरुस्त रुपमा अगाडी बढाउन जिल्लामा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा सबै सुरक्षा निकायहरु, अञ्चल स्तरीय गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पतालका मे.सु., का.प्र.स्वास्थ्य कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति सदस्य रहने गरी जिल्ला कोभिड संकट व्यवस्थापन समिति प्रमुख जिल्ला अधिकारी ज्यूको नेतृत्वमा कार्यदल गठन गरिएको छ । उक्त समितिको नाम **District Covid Crisis Management Center (DCCMC)** समिति रहेको छ ।

पद	कार्यालय : पद	सम्पर्क नम्बर
अध्यक्ष	प्रमूख जिल्ला अधिकारी , जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी	९८५२८५७७७७
सदस्य	प्रमुख सेनानी, नेपाली सेना बरख गण	९८५२०७०७०७
सदस्य	प्रहरी उपरिक्षक, नेपाल प्रहरी	९८५२८५५५५५
सदस्य	सशस्त्र प्रहरी उपरिक्षक, स.प्र.बल नेपाल ६ नं. गण	९८५१२७२१०४
सदस्य	उपअनुसन्धान निर्देशक राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय सप्तरी	९८५२८२४८८८
सदस्य	मे.सु. गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजबिराज	९८५२८२११५५
सदस्य	प्रमुख स्वास्थ्य कार्यालय सप्तरी	९८५२८२१६०६
सदस्य	प्रमुख जिल्ला समन्वय समिति सप्तरी	९८१४७०४५२७
सदस्य सचिव	सहायक प्रमूख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी	९८५२८५७७७६

५.७. जिल्लाको निकायगत श्रोत साधनको आंकलन (Stakeholders Stocks Mapping)

जिल्लामा बिपद् पर्दा प्रयोगमा आउनसक्ने श्रोतलाई निकायगत हिसावले आँकलनको प्रयास गरिएको छ । जसलाई तलको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	कार्यालय संस्था	सामाग्रीको विवरण खाद्य, गैर खाद्य	परिमाण	उपलब्ध स्थान	प्राप्त गर्न लाग्ने समय

क्र.सं.	कार्यालय संस्था	सामाग्रीको विवरण खाद्य, गैर खाद्य	परिमाण	उपलब्ध स्थान	प्राप्त गर्न लाग्ने समय
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	राहत वितरणका लागि नगद	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	तत्काल, नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड अनुरुप
२.	जिल्ला संमन्वय समिति	समन्वय	आवश्यकता अनुसार	स्थानीय तह	स्थानीयतहसँगको समन्वयमा तत्काल प्रतिकार्य गर्न सकिने
३.	स्थानीय तह	बिपद् पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्यका लागी सबै कार्य	राहत कोष	स्थानीय तह	तत्कालै प्राप्त गर्न सकिने
४.	कृषि ज्ञान केन्द्र	बिउबिजन तथा बिषादी	आवश्यकता अनुसार	सबै स्थानीय तहको ईकाईमा	तत्काल, जि.कृ.वि.का.को
५.	डिभिजन वन कार्यालय	काठ उपलब्ध गराउन सकिने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला ई.ब.का. मा	तत्काल जिल्लाबिपद् ब्यवस्थापन समितिको आवश्यकता अनुसार
६.	स्वास्थ्य कार्यालय	दक्ष जनशक्ति RRT औषधी	RRT Team १५ देखि २० जना	राजविराज	तत्काल आवश्यकता अनुसार ११ वटा निजी अस्पतालहरुको समन्वयमा
७.	नेपाली सेना बरख गण	दक्ष जनशक्ति	१८० जना	राजविराज	तत्काल
८.	सशस्त्र प्रहरी वल	दक्ष जनशक्ति	१०० जना भन्दा बढी	राजविराज	तत्काल
९.	नेपाल प्रहरी जिल्ला प्रहरी कार्यालय	दक्ष जनशक्ति	१०० जना भन्दा बढी	जिल्लाभर	तत्काल, सामान्य घरेलु औजार
१०.	शिक्षा बिकास तथा समन्वय ईकाई	शैक्षिक सूचना संकलन जनशक्ति	आवश्यकता अनुसार	सबै स्थानीय तहमा	स्थानीय तहमा रहेको शाखामा समन्वय गरी आवश्यकता

क्र.सं.	कार्यालय संस्था	सामाग्रीको विवरण खाद्य, गैर खाद्य	परिमाण	उपलब्ध स्थान	प्राप्त गर्न लाग्ने समय
					अनुसार
११.	यान्त्रिक कार्यालय	डोजर पानी ट्याडकर	लोडर लोडर १ पानी ट्याडकर १	यान्त्रिक कार्यालय	तत्काल
१२.	गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल	एम्बुलेन्स, आकस्मिक सेवा	१ वटा २४ सैं घण्टा	राजविराज	तत्काल आवश्यकता अनुसार
१३.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैर खाद्य सामग्री एम्बुलेन्स प्राथमिक उपचारबक्स खोज तथा उद्धार सामग्री	१०० सेट १ वटा ४ वटा १ सेट	ने.रे.सो. सप्तरी राजविराज तथा लगायत उपशाखा	तत्काल
१४.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	जनशक्ति	स्वयंसेवक	समुदायमा	आवश्यकता अनुसार
१५.	के. भि. एस. सप्तरी	जनशक्ति	स्वयंसेवक केही तथा खोज तथा उद्धार सामग्री	राजविराज तथा समुदायमा	तत्काल
१६.	सबल नेपाल सप्तरी	जनशक्ति	स्वयंसेवक	समुदायमा	आवश्यकता अनुसार
१७.	सेव द सप्तरी	जनशक्ति	स्वयंसेवक	समुदायमा	आवश्यकता अनुसार
१८.	राजनैतिक दल		स्वयंसेवक	सबै स्थानीय तहमा	आबश्यकता अनुसार
१९.	यातायात व्यबसायी समितिहरु	यातायात तथा ढुवानीका साधन	आवश्यक पर्ने जति	सबैजसो स्थानमा	भाडामा तत्काल आवश्यकता अनुसार

श्रोत: निकायगत कार्यालय सप्तरी २०७६

५.७.१ जिल्लामा उपलब्ध खोज तथा उद्धारका समाग्रीहरु (Heavy Equipments)

क्र.सं.	विवरण	उपलब्ध साधन मात्रा	उपलब्ध हुने निकाय
१.	दमकल	५ वटा	राजविराज नगरपालिका,सम्भुनाथ नगरपालिका,हनुमानगर कंकालिनि न.पा,कंचनरुप न.पा.,२.प्र.प्र.ता.के.रा.वि.सप्तरी
२.	डोजर	२५ वटा	निजी भाडामा लिन सकिने ।
३.	लोडर	२	सडक कार्यालय ।
४.	स्काभेटर	१० वटा	निजी भाडामा लिन सकिने ।
५.	बुल्डोजर	नभएको	विराटनगरबाट मगाउनुपर्ने अवस्था ।
६.	क्रेन	नभएको	विराटनगरबाट मगाउनुपर्ने अवस्था ।
७.	सब बाहन	नभएको	
८.	डुङ्गा	५० वटा	स्थानिय स्तरमा प्रयोग हुने
९.	रवर बोट सेट	५ वटा	सप्रवल, नेपाली सेना ने रे सो
१०.	यातायात साधन बस, ट्रक, गाडी	प्रसस्त	यातायात समितिहरुसँग समन्वयमा भाडामा लिएर चलाउन सकिने ।
११.	पानी ट्याङ्कर	५ वटा	निजी रुपमा संचालन भएकाबाट भाडामा लिन सकिने ।
१२.	ईन्धन पम्पहरु	१५ वटा	२० हजारदेखि २५ हजारखलिटरसम्मका निजी पेट्रोल तथा डिजेल पम्पहरु
१३.	टुचिन	३ वटा	नेपाली सेना, तिलाठी कोइलाडी गापा सकरपूरा
१४.	एम्बुलेन्स सेवा	४६ वटा	निजी अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी लगायत निजी

५.७.२ सुरक्षा निकायहरु तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग भएका खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरु (Search and Rescue Materials): DEOC मा १५ थान लाइफ ज्याकेट,ट्युब १० थान र हेल्मेट १५ थान रहेको

सि.नं.	उद्धार सामाग्रीको नाम	परिमाण	नेपाली सेना	नेपाल प्रहरी	सशत्र प्रहरी वल नेपाल	नेपाल रेडक्रस सोसाईटि
१	लाइफ ज्याकेट	थान	५३	११०	१०८	२०
२	स्टेचर	वटा	७	४	८	८
३	बाल्टिन	थान	११	४३	३०	५०
४	बेल्चा	थान	१०	३३		१०
५	ट्युब	थान	१५	३४	२३	२०

६	डोरी	मिटर	५००	९००	४४५	५००
७	गैती	थान	६	३०		१०
८	आरा	थान	४	१५	१	५
९	फायर सुट	थान	४	१५		११
१०	फायर ज्याकेट	थान	४	२		११
११	Chainsaw/woodcutter	थान	१	२		
१२	हेल्मेट	थान	२२		६६	२५
१३	गमबुट	जोर	१५		३६७	१०
१४	तिरपाल	थान	४		५	२००
१५	साबेल	थान	१०		८१	१०
१६	फरुवा	थान	२		१७	५
१७	बन्चरो	थान	४		४	२
१८	पिग	थान	४		६	४
१९	गल	थान	९		६	२
२०	रेस्क्यु ज्याकेट	थान	६		१२	१५
२१	फायर स्टीङ्ग गुईसर	थान	४		१	१०
२२	खुकुरी स्कोर बार	थान	१०/१४		२	२/६
२३	टचलाईट	थान	८		६	२
२४	वायर कटर	थान	२		१	
२५	हेम्बर	थान	१		२	६
२६	कोटेट यर बलक	थान	२		६	
२७	सलाई रिन्च	थान	३		२	
२८	सेफ्टी पंन्जा	जोर	२		४	१०
२९	मेजरीङ्ग टेप	वटा	२		२	
३०	थ्रो ब्याग	वटा	६		६	
३१	रुख काटने मेसिन	थान	१		१	
३२	रेस्क्यु बोट **Robber Boat**	वटा	१		४	१
३३	फस्ट एड बक्स	वटा	२		४	१०
३४	लिभर/ टुचन	वटा	१		२	
३५	पकेट नाईफ	वटा	१२		१	
३६	रोप क्यारबिना सहित	वटा	२०		८	
३७	हेन्ड पम्प	वटा	१		१८	१
३८	डुङ्गा खिवाउने	वटा	१७			६
३९	क्लामिङ्ग रोप	मिटर	१६			५००
४०	मेघाफोन	वटा	१			५
४१	हारनेस वेल्ट	बटा	५			

५.७.३. निकायगत क्षेत्रको पहिचान

क) विपदमा निकायगत पहिचान कसले के गर्ने ?

निकाय	बिषयगत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय तथा खोज तथा उद्धार परिचालन	प्र.जि.अ जनार्दन गौतम स.प्र.जि.अ.चिरञ्जीवी गिरी फोकल पर्सन	०३१-५२३७६२ ९८५२८५७७७७ daosaptari1@gmail.com janardangautam2013@gmail.com,
स्थानीय तह	बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	स्थानिय पालिका प्रमुखहरु	अनुसुची १ मा समावेश गरिएको छ
नेपाली सेना श्री बरख गण	जुनसुकै बेला खोज तथा उद्धारका लागी तयारी अबस्थामा बस्ने	प्रसे. दुर्गा ब.थापा	९८५२०७०७०७ bn-barakh@nepalarmy.mil.np
नेपाल प्रहरी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	जुनसुकै बेला खोज तथा उद्धारका लागी तयारी अबस्थामा बस्ने र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्ने	प्रउ. अवि नारायण काफ्ले	९८५२८५५५५५ dposaptaricommunacation@gmaim.com
सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल ६ नं. गण हे.क्वा. सप्तरी	जुनसुकै बेला खोज तथा उद्धारका लागी तयारी अबस्थामा बस्ने	सप्रउ प्रदिप खड्का	९८५१२७२१०४ apfn6btn.hqsaptari@gamail.com apfsaptari.bso@gmail.com
जिल्ला समन्वय समिति	समन्वय तथा श्रोत व्यवस्थापन	प्रमुख शिव नारायण साह	९८१४७०४५२७
शिक्षा बिकास तथा समन्वय ईकाई	स्थानीय तहमा रहेको ईकाइसँगको समन्वयमा आपत्कालीन शिक्षा	प्रमुख : विजय कुमार मण्डल	०३१-५२००५८ ९८५२८२०५०२ deosaptary@gmail.com
कृषि ज्ञान केन्द्र	खाद्य तथा कृषि	प्रमुख : राजेन्द्र प्र.यादव	०३१५२००५०/९८५२८२०७६५ dadosaptari@gmail.com
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई	डिईः शैलेन्द्र झा	५२०२००/९८५२८२०२०२ nwscrajabirajsakha@gmail.com
स्वास्थ्य कार्यालय	आपतकालिन स्वास्थ्य तथा पोषण सेवा	कार्यालय प्रमुख दुनियालाल यादव	०३१-५२१६०६, ९८५२८२१६०६ Dpho.saptari@yahoo.com
डिभिजन वन	आपत्कालीन	प्रमुख हेमन्त प्र. साह	९८५२८२१०८२

निकाय	बिषयगत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
कार्यालय राजविराज सप्तरी	आश्रयस्थलका लागी काठको ब्यवस्थापन		dfosaptariraj@gmail.com
सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना	आपत्कालीन आश्रयस्थल निर्माण तथा ब्यवस्थापन	सि.डि.इ./आयोजना प्रमुख सचिन्द्र कुमार देव	९८५२८२२६६६ dudbcsaptari@yahoo.com
पूर्वाधार विकास कार्यालय सिरहा सम्पर्क का.राजविराज	अस्थायी आवासका लागी सहयोग	का.प्र.दिपेन्द्र यादव	०३१-५२१४०८/९८५२८२१४०८,९८११७५८९९९
जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	सूचना समन्वय तथा सम्पर्क	प्र.स.ह.सुबाश श्रेष्ठ	०३१-५३३७६२,९८६०८२८३४८, deoc.saptari@gmail.com
नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	स्वयंसेवक तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्ने	सभापतिः जोगेन्द्र भगत	९८५२८२०१२१ ०३१-५२११२१ Saptariredcross@gmail.com
गै.स.स.महासंघ नेपाल	खाद्यान्न संकलन तथा पुनस्थापनमा सहयोग	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
पत्रकार महासंघ	सूचना संप्रेसण	अध्यक्ष : सर्बन देव	९८४२८२००१५,९८५२८२०२२९
उद्योग बाणिज्य संघहरु तथा चेम्वर अफ कमर्शहरु	खाद्यान्न संकलन तथा बितरणमा सबै उद्योग बाणिज्य संघ तथा चेम्वर अफ कमर्शहरु सँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने	अध्यक्ष : लाल बाबु अग्रवाल	९८०८०९७५४२,०३१५३११६६
के. भि .एस. सप्तरी	स्वयंसेवक तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापनमा सहयोग	देव नारायण यादव कार्यकारी निर्देशक के.भि.एस.सप्तरी	koshivsociety@gmail.com ९८५२८२०६१२

५.८ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान

आवश्यकताको लेखाजोखा र खाडल पहिचानको सन्दर्भमा पनि क्षेत्रगत रुपमा नै जिल्लामा भएका श्रोतहरुको अवस्था आँकलन गर्ने, त्यसमा थप आवश्यक के हो भन्ने पत्ता लगाउने र बिगतका विपद् सम्बोधनका सन्दर्भमा देखिएका खाडलहरु समस्याहरु पहिचान गरी त्यसलाई आगामी विपद्को अवस्थामा सम्बोधन गर्न सकिने गरी तयारी अवस्थामा रहने गरी प्रतिकार्य योजना बनाउने काम भएको छ ।

- सबै स्थानीय तहले बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४(संशोधन २०७५) राष्ट्रिय बिपद् जोखिम न्यूनिकरण निति २०७५, बिपद जोखिम तथा ब्यवस्थापन रणनिति २०७५ लाई आत्मसाथ गरी सबै तहले तोकिएको जिम्मेवारी अनुसार कार्य गर्नुपर्ने छ ।
- सबै स्थानीय तहहरुले प्रर्याप्त मात्रामा खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरुको भण्डारण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- सबै स्थानीयतहले बिपद् जोखिमको पहिचान गरी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने ।
- सबै स्थानीय तहले बिपद् प्रभावितहरुलाई तत्काल अस्थायी आवासका लागि बिपद् पूर्ब नै खुल्ला तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्नुपर्ने ।
- स्थानीय तहले बिपद् ब्यवस्थापनका लागि क्षमता अभिबृद्धिका गतिबिधि संचालन गर्नुपर्ने । जस्तैः बिपद् लेखाजोखा, बिपद् जोखिम न्यूनीकरण, बिपद् ब्यवस्थापन योजना तर्जुमा, सामुदायिक खोज उद्धार, जोखिमको नक्शांकन आदि सम्बन्धी तालिमको आयोजना गर्न सकिने ।
- नयाँ संरचना अनुसार जिल्लामा भएका सबै क्षेत्रगत कार्यालयहरु स्थानीय तहमा रहने भएको हुँदा सबै स्थानीय तहले क्षेत्रगत अबधारणालाई (Cluster Approach) अबलम्बन गरी सबै क्लष्टरलाई सक्रिय बनाउने । जसमा राहत, बिपद् लेखाजोखा, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी सरसफाई, अस्थायी आवास, संरक्षण आदि आवश्यकताको आधारमा सक्रियता बनाउने ।
- स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको स्थापना गरी पूर्णरुपमा प्रभावकारी ढंगबाट संचालनमा ल्याउने जसले गर्दा स्थानीय तहमा बिपद् ब्यवस्थापनका लागी पूर्बतयारी र प्रतिकार्यमा महत्वपूर्ण भुमिका रहन्छ ।

५.८.१ स्थानीय तहहरुमा श्रोत साधन मापनको अवस्था :

सप्तरी जिल्लामा विपदको क्षेत्रमा बिपद जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७५, बिपद ब्यवस्थापन कोष संचालन कार्यबिधि २०७५,पालिका तथा वडास्तरिय बिपद ब्यवस्थापन समिती, बिपद ब्यवस्थापन कोष साथै केही स्थानीय तहहरुमा पूर्ब तयारीका अभ्यासहरु सुरु भएको छ । सबै स्थानीय तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई नियमित अध्यावधिक गर्नुपर्ने र बनाइसकिएको योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने छ । सबै स्थानीय तहमा खुला तथा सुरक्षित क्षेत्रहरु पहिचान गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ र सुरक्षित क्षेत्रहरु हुँदाहुँदै पनि पहिचान नगरिँदा बिपद्को समयमा प्रभावित परिवारहरुलाई ब्यवस्थापन गर्न चुनौतिपूर्ण हुँदै गएको छ । स्थानीय तहले विपदमा प्रयोग गर्न सकिने औजार तथा उद्धारका केही सामान्य औजारहरु स्ट्रेचर, अग्नी नियन्त्रण सामग्री लगायतका आधारभूत सामग्री भण्डारण गर्नुपर्ने । जसले समयमा नै प्रभावितहरुको ज्यान बचाउन मद्दत गर्छ । सबै स्थानीय तहले विपद् व्यवस्थापन समिति गठनसम्म गरेको पाईयो भने विपदमा प्रयोग गर्न सकिने गरी बिपद् ब्यवस्थापन कोषहरु स्थापना गरेको पाइयो । तिरहुत,तिलाठि कोईलाडी गाउपालिका,सप्तकोशी,कन्चंरूप,हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकामा कोशी पीडित समाजको सहयोगमा बाढी उत्थानशिल परियोजना मार्फत बिपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिबिधिहरु सञ्चालन गरिरहेका छन् साथै तिलाठि कोईलाडी गाउपालिका र हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिकामा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको सहयोगमा कोशि बेशिन कार्यक्रम मार्फत बिपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिबिधिहरु सञ्चालन गरिरहेका छन् भने केही स्थानीय तहले विपद् न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्न थालेका छन् ।

६. विपद्को प्रकृतिमा आधारित विषयगत प्रतिकार्य योजना

५.१. विषयगत क्षेत्रको परिचय (Introduction of Cluster Approaches)

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारिताका लागि राष्ट्रिय र जिल्लास्तरमा विषयगत क्षेत्रहरू (Clusters Lead) र स्थानीय तहहरुमा रहने क्षेत्रगत ईकाइहरुलाई आधार मानेर कार्य विभाजन गरिएको छ । यस अवधारणाको कार्यान्वयन गर्न जिल्लास्तरका लागि वर्तमान समयमा चुनौति देखिए स्थानीय तह र सो अन्तर्गत रहने बिषयगत ईकाइहरुको पनि कार्यविभाजनको स्वरुपलाई स्वीकार गर्दा प्रभावकारिता र जिम्मेवारीबोध हुने भएकोले जिल्लास्तरमा रहने बिषय क्षेत्रगत कार्यालयहरुले आ—आफ्नो क्षेत्रगत अवधारणालाई स्वीकार गर्ने र स्थानीय तहलेसमेत यस अबधारणालाई लागु गर्नुपर्ने छ । अन्तर्राष्ट्रियस्तरबाट मान्यता प्राप्त क्षेत्रगत अवधारणाका विशेषता निम्न अनुसार रहेका छन्ः

- ठूलो विपद्को अवस्थामा सक्रिय रहने भए पनि क्षेत्रगत अवधारणाले स्थानीय तहदेखि समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग गर्ने भूमिका निर्वाह गर्छ ।

- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई निश्चित गर्छ ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमिकमजोरीको निराकरण गरी कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकतानुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।
- विषेश संकटासन्न समूहहरु अपांगता भएका ब्यक्तिहरु, महिला, बालबालिका, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, सुत्केरी तथा गर्भवती महिला आदिलाई बिषेश प्राथमिकतामा राखी प्रतिकार्यका गतिबिधिहरुलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- सबै स्थानीय तहमा नेतृत्व गर्ने ईकाइ हुने भएकोले बास्तविक प्रभावितको लेखाजोखा हुने, समयमा नै प्रतिकार्यका गतिबिधिहरुलाई कार्यान्वयनमा ल्याई मानवीय सेवा कार्यमा छिटो र सहज हुने छ ।

क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरुको मुख्य कार्यहरु :

- मूख्य साझेदारहरुको पहिचान
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वय
- आवश्यकता पहिचान, कार्ययोजना निर्माण तथा रणनीति तय
- नीति, कार्यनीति तथा मापदण्डको कार्यान्वयन
- अनुगमन तथा प्रतिवेदन
- श्रोत परिचालन तथा वकालत
- नागरिक समाज तथा सरकारी संयन्त्रलाई प्रशिक्षण तथा क्षमता विकास
- अन्य क्षेत्रसँग समन्वय

उद्देश्य :

क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख उद्देश्य निम्नअनुसार रहेका छन् ।

- जिल्ला तथा स्थानीय तह मार्फत क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउनु ।
- स्थानीय तह र जिल्लास्तरमा आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिबिधिहरुलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु ।
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि स्थानीय तहहरुले नै पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि योजना निर्माण गरि विशेषज्ञ परिचालन गर्नु ।
- समुदाय, स्थानीय तह, जिल्ला, प्रदेश र केन्द्रबीच समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु ।

- स्थानीयतह र क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरुबीच क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

६.२ जिल्लास्तरमा सक्रिय रहने क्षेत्रगत नेतृत्व (Cluster Lead) :

विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाएर बिपद् प्रभावितहरुको जीवनरक्षाका लागि जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिसँग सहकार्य गरी जिल्लास्तरमा निम्नअनुसार क्षेत्र निर्धारण र काम गर्ने गरी २०६८ मा क्षेत्र विभाजन गरिएको हो । जसलाई अहिले जिल्ला बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ लाई अद्यावधिक गरी परिमार्जन गर्ने काम गरिएको छ । केही बिषयगत कार्यालयहरु स्थानीय तहमा समायोजन भएको हुँदा बिगत बर्षहरुमा भएका बिषयत क्षेत्रहरुको नेतृत्व स्थानिय तहमा नै शुरु गर्नुपर्ने देखिन्छ । बिषय क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूचि यसप्रकार रहेको छ ।

जिल्लामा क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु :

बिषयगत क्षेत्र	जिल्ला तहमा क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व गर्ने निकाय	सम्पर्क व्यक्ति	फोन मोबाईल मेल	सहयोगी संघ सस्था
१.खोज, तथा उद्धार र समन्वय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ जनार्दन गौतम स.प्र.जि.अ.चिरञ्जीवी गिरी विपद फोकल पर्सन	०३१-५२३७६२ ९८५२८५७७७७ daosaptari1@gmail.com janardangautam2013@gmail.com	नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, नेपाली सेना गाउँपालिका/नगरपालिका, राजनैतिक पार्टिहरु, NGO Federation , कोशी पिडित समाज, नेपाल पत्रकार महासंघ, एफएम रेडियो, रेडक्रस सोसाईटी, सवल नेपाल, Fiden Nepal, Save The Saptari
२. खाद्य तथा कृषि	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तह	राजेन्द्र प्र.यादव	०३१-५२००५०, ९८५२८२०७६५ dadosaptari@gmail.com	जिल्ला समन्वय समिति, पशु अस्पताल,गाउँपालिका/नगरपालिका, उद्योग वाणिज्य संघ, विश्व खाद्य कार्यक्रम, ग्लोबल सहकारी संस्था, सवल नेपाल MCDC , कोशी पिडित समाज, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी

३. आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य	स.श.तथा भ.नि.आयोजना. र श.बि.भ.का. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सि.डि.इ./आयोजना प्रमुख सचिन्द्र कुमार देव डिई : कृष्ण देब झा सभापति : जोगेन्द्र भगत	९८५२८२२६६६ dudbcsaptari@yahoo.com ९८५२८२७५२५ Udbosaptari@gmail.com ९८५२८२०१२१ Saptariredcross@gmail.com	जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी,कोशी पिडित समाज Save the Saptari गाउँपालिका÷नगरपालिका, सवल नेपाल श्रीपुराज
४.आपतकालीन संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ जनार्दन गौतम स.प्र.जि.अ. चिरञ्जीवी गिरी फोकल पर्सन	०३१-५२३७६२ ९८५२८५७७७७ daosaptari1@gmail.com janardangautam2013@gmail.com	स्थानीयतहमा कार्यरत महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा
५. आपतकालीन शिक्षा	शिक्षा बिकास तथा समन्वय ईकाई स्थानिय तहका शिक्षा शाखा	प्रमुख : विजय कुमार मण्डल	०३१-५२००५८ ९८५२८२०५०२ deosaptary2017@gmail.com	युनिसेफ, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, कोशी पिडित समाज, शिक्षक संघ,,सेभ द ससरी, NGO Federation, PABSON, N-PABSON
६. खानेपानी स्वच्छता तथा सरसफाइ	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	का.प्र.शैलेन्द्र झा	५२०२००/९८५२८२०२०२	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन,जिसस,पूर्वाधार विकास कार्यालय सिरहा सम्पर्क का.राजविराज ,भेटेनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ सेवा केन्द्र,युनिसेफ,कोशीपिडित समाज,सबल नेपाल, Save the Saptari SCDC, गाउँपालिका/नगरपालिका नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
७. आपतकालीन स्वास्थ्य	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुखः दुनियालाल यादव	०३१-५२१६०६/९८५२८२१६०६ Dpho.saptari@yahoo.com	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन, जिसस, पूर्वाधार विकास कार्यालय सिरहा सम्पर्क का.राजविराज , भेटेनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ सेवा केन्द्र , युनिसेफ,कोशी पिडित समाज,सबल नेपाल, Save the Saptari SCDC, गाउँपालिका/नगरपालिका नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
८.पुनःनिर्माण पुनःस्थापना	जिल्ला संमन्वय	स्थानीय समन्वय		स.श.तथा.भ.नि.आयोजना. र

	समिति, स्थानीय तह सबै	अधिकारी		श.बि.भ.डि.का., पूर्वाधार विकास कार्यालय सिरहा सम्पर्क का.राजविराज , नेपाल रेडक्रस सोसाईटी,कोशी पिडित समाज Save the Saptari गाउँपालिका÷नगरपालिका, सवल नेपाल
९.आपतकालीन संचार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/जिल्ला आपतकालीनकार्यसंचालन केन्द्र	प्र.जि.अ जनार्दन गौतम स.प्र.जि.अ.चिरञ्जीवी गिरी विपद फोकल पर्सन	९८५२८५७७७७ daosaptari1@gmail.com janardangautam2013@gmail.com ०३१-५२३७६२	सुरक्ष निकायहरु गाउँपालिका/नगरपालिका, राजनैतिक पार्टिहरु, NGO Federation , कोशी पिडित समाज, नेपाल पत्रकार महासंघ, एफएम रेडियो, टी.भि रेडक्रस सोसाईटी, सवल नेपाल, Fiden Nepal, Save The Saptari

६.२.१ क्षेत्र (Cluster) : खोज तथा उद्धार, समन्वय

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : सुरक्षा निकायहरु

६.२.१.१. विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : सम्भावित मानवीय तथा भौतिक असर

- **सार्वजनिक पुर्वाधारहरू (सडक, पुल, बिद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) आंशिक तथा पूर्ण रुपमा क्षति ।**
- **आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति आंशिक तथा पूर्ण रूपमा क्षति, बाल-वालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मुख्य रूपमा प्रभावित हुने गरी मानिसहरू विस्थापन हुने ।**
- **विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरीचौकी र स्वास्थ्य केन्द्रजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि प्रभावितहरुको चाप बढ्ने ।**
- **सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी समस्याहरु आउन सक्ने ।**
- **विस्थापित परिवारहरुलाई अस्थायी आवास सम्बन्धी सहयोग आवश्यक हुने ।**

समष्टिगत उद्देश्य :

- **तयारी अवस्थाको अनुगमन गर्नका लागि अनुगमन सम्बन्धी बैठक खोज तथा उद्धार सम्बन्धी टोलीको गठन, खाद्य सामग्री तथा गैर खाद्य सामग्रीको पहिले नै भण्डारण अन्य क्षेत्रहरूको तयारी गर्न ।**

- तीन वटा (कसले, के, कहिले) ढाँचाको विकास र जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिमा सूचनाको व्यवस्थापन र प्रतिकार्य प्रणालीलाई सहज बनाउनका लागि कार्यक्रमको निर्धारण गर्ने ।

मानवीय सहयोगका मापदण्ड स्फेयर मापदण्ड

- विपद्को लगत्तै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने ।
- सबै सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समुह/जोखिममा रहेका व्यक्तिहरू लगायत सबैलाई न्यायोचित रूपमा गरिएको उद्धार सामग्रीको वितरण तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेश गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन पेश गर्ने (फारम सहितको) संयन्त्र ।
- २४ घण्टाभित्र प्रस बिज्ञप्ति जारी गर्ने सुचना प्रकासन प्रसारण गर्ने सञ्चार माध्यमका लागि समाचार पठाउने र पहिलो हप्तामा हरेक दिन ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने ।

क्र स	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामाग्री श्रोत	मानवीय श्रोत दक्ष	पद तथा नाम	
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	आबस्य कता अनुसार	उद्धार सामाग्रीहरु	१४ जना	प्र.जि.अ जनार्दन गौतम स.प्र.जि.अ.चिर ञ्जीवी गिरी विपद फोकल पर्सन	०३१-५२३७६२ ९८५२८५७७७७ daosaptari1@gmail.com janardangautam2013@gmail.com ,
२.	नेपाल प्रहरी	छैन	उद्धार सामग्री र संचार साधन	१२५ जना प्रहरी	प्रउ. अवि नारायण काफ्ले	९८५२८५५५५५
३.	नेपाली सेना	छैन	उद्धार सामग्री र संचार साधन	१८० जना	प्रसे. दुर्गा ब.थापा	९८५२०७०७०७
४.	सशस्त्र प्रहरी वल,नेपाल नं. ६ गण	छैन	उद्धार सामग्री र संचार साधन	१२० जना जनशक्ति	सप्रउ प्रदिप खड्का	९८५१२७२१०४

५.	राष्ट्रिय अनुसन्धान	छैन	सूचना समन्वय	सूचना संकलन	उप अनुसन्धान निर्देशक नरेश शाह ठकुरी	९८५२८२४८८८
६.	राजविराज नगरपालिका,हनुमाननगर सम्भुनाथ नगरपालिका	छ	दमकल ३	अग्नी नियन्त्रक	नगरकार्यपालिका प्रमुख	सम्पर्क बिवरण अनुसुची मा राखिएको छ
७.	यातायात समितिहरु	छैन	यातायातका साधनहरु	ढुवानी	समितिका प्रमुखहरु	
८.	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	छैन	सञ्चार उपकरण, समन्वय	४ जना	प्र.स.ह.सुबाश श्रेष्ठ	०३१ ५३३७६२,९८६०८२८३४८ deoc.saptari@gmail.com
९.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छैन	एम्बुलेन्स	त्रिपाल २०० टेन्ट २ वटा २४० जना तालिम प्राप्त स्वं.से.	जोगेन्द्र भगत ब्रम देव यादव	९८५२८२०१२१ ०३१-५२११२१ Saptariredcross@gmail.com

६.२.१.२ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : सुरक्षा निकायहरु

क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा स्रोतको नक्शांकन

६.२.१.३ आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : सङ्कटकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

पुर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि (के) ?	जिम्मेवार निकाय (को?)	कहिले ?(समय अवधि)
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बिचमा सम्भावित विपदबाट बच्नका लागि गर्न सकिने सम्झौतामा समझदारी गर्ने । क. समन्वय बैठक —आपतकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले) आपतकालीन अवधिमा जिल्ला प्रशासनले आपतकाल पछि ख. पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगानासहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	DDMC को समन्वयमा क्लष्टर तथा सदस्यहरुरु क.जिल्ला प्रशासन, डिडिएमसी ख. डिडिएमसी	आगलागी भए फाल्गुनमा, बाढी भए जेठ र भुकम्पका लागी जुनसुकै बेला पनि क. बिपद्को जुनसुकै समयमा ख.फाल्गुण महिनामा जिम्मेवारी वाडफाँडको गर्ने
सिकिएका पाठ : प्रत्येक स्थानीय तहले विपदमा सहयोग गर्नसक्ने सहयोगी निकायको पहिचान विपद् अघि नै गर्नुपर्ने काममा दोहोरोपन आउन नदिन नेपाल सरकारले ल्याएको विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ को आधारमा तथ्यांक संकलन गर्नुपर्ने । राहत सहयोग वितरण गर्दा एकद्वार प्रणाली मार्फत वितरण गर्नु उपयुक्त हुने र सबै सूचनाहरु जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कृतिम घटना अभ्यास गर्ने	DDMC स्थानीय तह डिडिएमसी डिडिएमसी/सहयोगी सस्था	समीक्षा बैठक अवधीमा चैत मसान्तसम्म जेठ मसान्तसम्म असार जेठ
क. विपदमा प्रयोग हुने औजार तथा खाद्य सामाग्रीको अध्यावधिक गर्ने ख. खोज तथा उद्धारका लागि टोलीको नामावली तयार गर्ने । ग. सबै स्थानीय तहमा कुन बिपद् कहा कहाँ जान सक्छ रु आधाररेखा सम्बन्धी जानकारी, तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र त्यसलाई अद्यावधिक पार्ने । घ. जानकारी सङ्कलन सम्बन्धी औजार प्रयोग गर्ने बारेमा प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने ङ. सङ्कलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	DDMC सबै स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
विपद् पर्नसक्ने स्थानीय तहसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/तथ्याङ्क	DDMC	चैत्रसम्म
उद्धार सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने • सम्भावित आपतकालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको सङ्ख्याका आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्युनतम मौज्दात	DDMC, स्थानीय तह, सहयोगी सस्था	जेठ मसान्तसम्म आषाढको पहिलो हप्ता

• विभित्र निकायहरूसँग उपलब्ध मौज्दात संकलन गर्ने • अपुग सामग्री (GAP)को पहिचान गर्ने		

नोट : प्रभावकारी खोज तथा उद्धारका लागि पूर्व तयारीमा निम्न कुरामा बिशेष ध्यान पुऱ्याउनु पर्छ । सूचना प्रणाली अन्तर्गत स्थापना भएको संचारको च्यानल मार्फत प्रभावकारी समन्वय गर्ने । समयमै सुरक्षा निकायहरुलाई प्रकोपको अवस्थितिको बारेमा जानकारी दिइ खोज तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्ने ।प्राप्त सूचनाका आधारमा सम्बन्धित क्षेत्रमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु प्रयोगमा ल्याउने । बिपद् पर्नु अगावै बर्षा र नदीको अवस्थालाई ध्यानमा राखी खोज तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्ने । सप्तरी जिल्लामा पूर्व सूचना प्रणालीको बिस्तार र संस्थागत गर्नका लागि जिल्लास्थित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीयतहहरु, सुरक्षा निकायहरु, संचार माध्यमहरु जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ एवं विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी निकायहरुको अहम भूमिका रहन्छ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र सुरक्षा निकायहरुको समन्वयमा जिल्लास्थित खोज उद्धारका जनशक्तिहरुको पहिचान गर्ने । जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसंगको नियमित समन्वय र सम्पर्क, मुख्य सञ्चारका ठाउँहरु र सम्पर्क ठेगानाहरुको पहिचान गर्ने । नदी र बर्षाको स्तर अवलोकनका लागि अवलोकन क्षेत्रहरुको पहिचान र आवश्यक्तानुसार बर्षा र नदी अवलोकन केन्द्रहरुको स्थापना गर्ने । पूर्व सूचना प्रणाली स्थापनाका लागि विभिन्न आवश्यक स्थानहरुमा सञ्चार एवम् अन्य सामग्रीहरुको ब्यवस्था गर्ने ।

६.२.१.४ खोज तथा उद्धारक्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः आपत्कालीन परिस्थिति को अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के?) कस्ले ?	**जिम्मेवार निकाय**	**सहयोग गतिविधि (के? कहिलेसम्म ?)**
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
क. जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई सकृय पार्ने । जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको तत्काल बैठक बस्ने । ख.जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि मुख्य विपद् (भुकम्प वा बाढी वा अन्य शुरू भएपछि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) का सबै सदस्यहरूसँग समन्वय बैठक बसी क्षेत्रगत निकायहरुलाई सक्रिय बनाउने ग प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन गर्ने	क.जिल्ला प्रशासन कार्यालय ख.जिल्ला प्रशासन ग. स्थानीय तह, नेरेसो र नेपाल प्रहरी	२४ घण्टा भित्र
घ. परिस्थिति सम्बन्धी पहिलो प्रतिवेदन तयार पार्नेः	घ.नेपाल DDMC	२४ घण्टाभित्र पहिलो प्रतिवेदन
ङ.प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने । • प्रभावित स्थान, स्थानीय तह⁄क्षेत्रसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क⁄जानकारीको समीक्षा गर्ने	ङ.स्थानीय तह जिल्ला प्रशासन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	२४ घण्टाभित्र

• प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने • जिल्लामा उपलब्ध उद्धार सेवा/क्षमता/उद्धार सामग्रीको समीक्षा गर्ने		
च. प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग • तत्काल उपलब्ध गराइने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताको क्रम निर्धारण गर्ने । • विपद्पछि लगत्तै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने । • सुरक्षाकर्मीहरूद्वारा सहयोगमा संलग्न व्यक्तिहहरूको सुरक्षा । • घाइतेहरुलाई प्राथमिक उपचार प्रदान ।	च.DDMC • DDMC • नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना, स्थानीय तह • नेरेसोको प्राथमिक उपचार टोली	पहिलो र दोश्रो दिन
घाईतेहरुको ओसारपसारका लागी एम्बुलेन्स सेवा परिचालन	स्वास्थ्य कार्यालय	२४ घण्टा भित्र
तत्काल बिपद प्रतिकार्य तालीकालाई अनुसरण गरी कार्यान्वयन गर्ने	DDMC	पहिलो दिन
च. स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना निर्माण/समीक्षा गर्ने • मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका लागि टोली खटाउने ।	DDMC	दोश्रो दिनबाट निरन्तर
जोखिममा रहेका बस्तीहरुलाई तत्काल सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।	स्थानीय तह / DDMC	
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९० दिन)		
क्षेत्रगत (Cluster) **समन्वय बैठक** क. DDMC बेठक, बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	DDMC	हप्तामा एकपल्ट
परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने ।	DDMC	हप्तामा एकपल्ट
मानवीय सहयोगका लागि समन्वय तथा क्षेत्रगत जिम्मेवारी दिने ।	DDMC	पहिलो हप्ता
मानवीय सहयोगका बारेमा अनुगमन	DDMC	हप्तामा एकपल्ट

६.२.१.५ जिल्लामा आवश्यक श्रोत तथा सामग्रीको बिवरण

क्र.सं	थप आवश्यक सामग्री	परिमाण	क्र.स.	थप आवश्यक सामाग्री	परिमाण	सहयोगी निकाय
१	त्रिपाल	२५० थान	२३	रबर मेट्रेस	५०० थान	
२	जस्ता पाता	१२ फि. ६० बण्डल	२४	कम्मल	५०० थान	
३	तारजाली	१००० थान	२५	क्याराबिना	२०० थान	
४	सिमेन्ट बोरा	१०,००० "	२६	सेफ्टी रोप	३००० मी.	
५	लाईफ ज्याकेट	१५० थान	२७	थ्रो व्याग	५० वटा	
६	रेस्क्यु हेम्बर	२० थान	२८	मेघा फोन	५० वटा	
७	डोरी	५ क्वीन्टल	२९	ईमरजेन्सी लाईट	३० वटा	
८	ट्युब	५० वटा	३०	रवरबोट मझौला	३ वटा	
९	बेल्चा	१५० वटा	३१	क्रेन चेन	२ वटा	
१०	गैटी	१५० वटा	३२	काठ कटर	१५ वटा	
११	सब्बल	१५ वटा	३३	रेनकोट	५ सय थान	
१२	सेफ्टी हेल्मेट	१५० वटा	३४	सेफ्टी हुक	४५ वटा	
१३	पानीबुट	१५० जोर	३५	फरुवा	१०० वटा	
१४	स्टेचर	७० वटा	३६	हसिया	१०० वटा	
१५	प्रा.उपचार बक्स	४० बाकस	३७	बञ्चरो	१०० वटा	
१६	हेड लाईट	५० वटा	३८	टिप्पर टेक्टर	२ वटा	
१७	आईरन पिकेट	१५० वटा	३९	घुम्ती शौचालय	१५ वटा	
१८	रेस्क्यु ग्लोब	१५० जोर	४०	सेफ्टी बेल्ट	६० वटा	
१९	ढलान काट्ने मेसीन	९ वटा	४१	क्लाइम्बि¨ रोप	३० वटा	
२०	फायर स्टिङ्गगुईसर	३० वटा	४२	टेन्ट (घर	१०० थान	
२१	फलाम तथा प्लाष्टिक बाल्टीन	१५० वटा	४३	सुरक्षा कवज आगलागी	१५ थान	
२२	मोटरबोट	२ वटा	४४	अपांगता भएका ब्यक्तिहरुका लागि तत्काल उद्धार सामाग्री	ह्वील चियर्स १५ थान, सेतो छडी २० थान, बैसाखी १०० सेट आदि	

नोट : माथिको तालिकामा खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने सामग्रीको बर्तमान मौज्दात अवस्था गतवर्षको जिल्ला बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा खोजी तथा उद्धार क्षेत्र अगुवा तथा सदस्यहरुको बैठकले अलि ठूलो स्केलमा विपद् आइपर्दा थप उद्धार सामग्रीहरु आवश्यक पर्ने आँकलन गरे अनुसार स्थानीय तहहरुले पनि सोका लागी तयारी गर्नुपर्ने आबश्यकता रहेको छ । सो सूचीमा थप आवश्यक भनी उल्लेख गरिएका सामग्रीहरु गै.स.स.महासंघ, सबल नेपाल सप्तरी ,के.भि.यस सप्तरी ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीयतहहरु र सहयोगी गैसस तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरु जो सुकैले पनि सहयोग गर्न सकिने छ तथा सोका लागी जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिले निर्णय गरिसकेको छ ।

६.२.२ बिषयगत क्षेत्र : आपतकालीन संचार

६.२.२.१ यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) : जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा निकाय	सदस्यहरु
आपतकालीन संचार	जिल्ला प्रशासन कार्यलय जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	• जिल्ला प्रशासन कार्यलय सम्पुर्ण गाउँपालिका प्रमुख • प्रिन्ट तथा ईलेक्ट्रोनिक मिडिया • अन्य सहयोगी संस्थाहरु • गाउँ टोलका अगुवाहरु • नेपाली सेना • नेपाल प्रहरी • सशस्त्र प्रहरी वल • सम्पुर्ण सरकारी कार्यालय प्रमुखहरु • स्थानीय तह सबै • जिल्ला संमन्वय समिति • नेपाल टेलिकम • नेपाल रेडक्रस सोसाइटी • के भी एस ससरी • सूचना एफ.एम., पत्रपत्रिका • राजनैतिक दलका प्रतिनिधि • नेपाल पत्रकार महासंघ • सम्पुर्ण नगरपालिका प्रमुख • सम्पुर्ण गाउँपालिका प्रमुख

पूर्वतयारी कार्य :

सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रले आपतकालीन समयमा गर्ने उल्लेखित कार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछ

क्र.स.	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय
१	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने सङ्कटासन्न स्थानीय तह हरूको बाढी पूर्वको समग्र अवस्था प्रष्ट्याउने वृत्तचित्र तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, स्थानीय तह वा तोकिएको सदस्य	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने

२	जोखिमयुक्त स्थानीय तहहरूमा पूर्व चेतावनी **Early Warning** का लागि माइक, साइरन तथा साइकल १ थानका दरले उपलब्ध गराउने वा अघिल्लो वर्षको व्यवस्थालाई अध्यावधिक गर्ने पुर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीलाई निर्बाध रूपमा सञ्चालन गर्न कोषको स्थापना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, स्थानीय तह वा तोकिएको सदस्य	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने
३	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न स्थानीय तहहरूमा वितरण गर्ने । एफ.एम. रेडियो तथा पत्र पत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचार प्रसार गराउने	क्षेत्र प्रमुख, स्थानीय तह वा तोकिएको सदस्य	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने
४	मसलन्द सामान तयारी अवस्थामा राख्ने सबै सरोकारवालाहरुको नाम ठेगाना र सम्पर्क नम्बर सहितको डाइरेक्टरी तयार गरि सम्भावित प्रकोप हुन सक्ने सबै क्षेत्रमा वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, स्थानीय तह वा तोकिएको सदस्य	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने
५	बाढी र यसबाट बच्ने उपाय बारे जनचेतनाको लागि सुचना प्रवाह गर्ने समय समयमा कृतिम तयारी अभ्यास	क्षेत्र प्रमुख, स्थानीय तह वा तोकिएको सदस्य	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने
६	पुर्व सूचना प्रणाली को कार्यविधि तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख, स्थानीय तह वा तोकिएको सदस्य	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सङ्कटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने

६.२.३ क्षेत्र (Cluster) : खाद्य तथा कृषि

यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) : कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तह

सह नेतृत्व गर्ने निकाय (Cluster Co-Leads) : बिश्व खाद्य कार्यक्रम

६.२.३.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति विपद्को सम्भावित मानवीय असर

प्रभावित परिवारको खाद्य आपूर्तिमा कमी, खाद्यान्नप्रतिको घट्दो पहुँच, विस्थापन तथा विद्यालयमा खुवाउने कार्यक्रम जस्ता अन्य खाद्यान्नसम्बन्धी कार्यक्रममा अवरोध भएको कारणले गर्दा अस्थायी रूपमा गम्भीर भएको तीव्र खाद्य असुरक्षा हुने ।

- कृषि बालिमा ब्यापक क्षति, जीविकोपार्जनमा क्षति, बालिनालीको नोक्सान, पशुधनको क्षति, सामना गर्ने रणनीति **(Coping strategy)** मा बाधाका कारणहरूले गर्दा मध्यम अवधिको खाद्य असुरक्षा ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर जीवन बचाउने एवं जीवनलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- जीवन रक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू **(Survival strategies)** का लागि आवश्यकताको पूर्ति गर्नका निमित्त तयारी खाना उपलब्ध गराउने र दीर्घकालीन रुपमा पारिवारिक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सुरक्षा तथा दीर्घकालीन रणनीतिहरूको फलस्वरूप मानव मर्यादा, सकारात्मक प्रभाव निर्माण गर्ने ।
- पारिवारिक स्रोतहहरूलाई पुनर्लाभ **(Recovery)** तथा दीर्घकालीन विकासमा लगानी गर्न दिनका लागि सक्षम पार्न मानिसहरूलाई अल्पकालीन रूपमा अम्दानीको स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गने अवसर प्रदान गर्न्ने ।

मानवीय सहयोगको मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

- **प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ :**

१ प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्युनतम २१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्नको रासन ।

२ प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरकको रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरु पुरक रासनको रूपमा उपलब्ध गराउने ।

३ निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका जस्तैः साना केटाकेटी, गर्भवती महिला,एच्आईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि आवश्यकतालाई पूरा गर्नका लागि सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक खाद्यन्नको व्यवस्था ।

- **मापदण्ड बमोजिमको खाद्यान्न प्याकेज सिफारिस गरीएको छ**

चामल प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४१० ग्राम,

दाल प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ८० ग्राम

वनस्पति तेल प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० ग्राम,

नुन प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम

स्थानीयतहले प्रभावित क्षेत्र र परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनुपर्दछ तर पनि शुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र बिस्तृत लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा व्यक्तिका आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ ।

६.२.३.२ स्थानीय तहमा रहेका क्षेत्रगत निकायहरुका सम्पर्क ब्यक्तिहरु (Cluster Members) को सूची

बिषय क्षेत्रगत निकायको श्रोत साधन र सम्वन्धित सदस्यहरुको बिवरण

क्र स	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन श्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामाग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
१	कृषि ज्ञान केन्द्र	केही	बिउ बिजन	४ जना	राजेन्द्र प्र.यादव	०३१-५२००५०, ९८५२८२०७६५
२	NRCS	केही	आयआर्जन	प्रमुख	जोगेन्द्र भगत	०३१५२०१२१
३	गै.स.स.महासंघ नेपाल	केही	खाद्यान्न संकलन तथा पुनस्थापनमा सहयोग	स्वयंसेवक	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
४	Agi.ECO	केही	खाद्यान्न	स्वयंसेवक	किसुनदेव राउत	९८२३४०६३०३ ९८४१२८८९२४
५	DLSO	छैन	ऋण सहुलियत	स्थानीय समूह	का.प्र.डा.प्रभात झा	०३१-५२०१४२/९८५२८२२१४२
६	WFP	छैन	खाद्य भण्डारण	कार्यालय प्रमुख	कृष्ण माझी	९८४२०२३७९९
७	MCDC	छैन	खाद्यान्न संकलन र वितरणमा सहजीकरण	उ.वा.स सदस्यहरु	प्रभु नारायण चौधरी	०३१५२३०५५, ९८०४७८३९७७
८	KVS	छैन	खाद्यान्न संकलन र वितरणमा सहजीकरण	३ जना	देव नारायण यादव	९८५२८२०६१२
९	उद्योग वाणिज्य संघ सप्तरी	केही	खाद्यान्न	स्वयंसेवक	लाल बाबु अग्रवाल	०३१५२११६६, ९८०८०९७५४२
१०	जिल्लामा क्रियाशिल कृषि सहकारी संस्थाहरु स्थानिय तहले सहकारीसँगको समन्वयमा क्षमता, श्रोत साधनको बिवरण राख्नु पर्ने ।					

६.२.३.३ आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : सङ्कटकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि के कहिले	जिम्मेवार निकाय(को)	समय अवधि कहिले
विपद्को अवस्थामा खाद्य सहयोगका लागि योजना तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारको पहिलो हप्ता
आवश्यकता लेखाजोखा अध्ययनका लागि खाका तयार गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारसम्म
स्थानीय तहस्थित बिपद् प्रभावित हुने क्षेत्रलाई लक्षित गरी खाद्यान्न सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारसम्म
प्रभावितको माग संकलनका लागि छलफल	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	कार्तिक
खाद्यान्न सहायताको लेखाजोखा तथा प्रतिवेदनको खाका प्रस्तुत गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	बैशाख
विभिन्न तरकारी तथा खाद्यान्न बालिका किटहरु वितरण गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असोज कार्तिक
साना सिंचाई योजनाहरु सहयोग गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेठ असार
क्षमता अभिबृदि तथा भण्डारण तालिम	कृषि ज्ञान केन्द्र स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेठ

६.२.३.४ कृषि तथा खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजनाः आपतकालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि के	जिम्मेवार निकाय कस्ले	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
• तत्काल क्लष्टर सूचना संकलन तथा सहयोग डेस्क स्थापना । • सदस्यहरुकाबीच समन्वय बैठक गर्ने । • क्षतिको सूचना संकलन गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	पहिलो दिन
• तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गर्ने । • पशुधनको सुरक्षा तथा मृत पशुहरुको उचित व्यवस्थापन गर्न	स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	दोस्रो दिन

जि.प.सेवा कार्यालयले प्राविधिक टोली र जनशक्ति परिचालन गर्ने • सहयोगको खाद्य सामाग्री संकलन र बितरणको जिम्मेबारी बाँडफाड गर्ने ।	स्थानीय उबासंघहरु	
• पीडितहरुको लेखाजोखा राख्ने (परिचयपत्र वितरण गर्ने) । • खाद्य सामाग्री वितरण । • एकद्वार पद्धतिको विकास गर्ने । • खाद्य गोदामलाई सुरक्षित र पायक पर्ने ईलाकामा राख्ने । • गोदाम सुरक्षाको प्रबन्ध गर्ने ।	स्थानीय तह, डिडिएमसी, स्थानीय सहयोगी सस्था,रेडक्रस सोसाइटीका उपशाखाहरु, स्थानीय उबासंघहरु	पहिलो हप्ता
• स्थलगत छलफल तथा अवस्थाको समिक्षा • छिटो उत्पादन हुने खाद्यान्न बालीको लागि विउविजन र पशु वा पंक्षी वितरण गर्ने ।	स्थानीय तहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	पहिलो महिना
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि तत्कालका लागि (३०-९० दिनसम्म)		
• जिविकोपार्जनमुखी क्रियाकलाप संचालन । • राहतको विउ वितरण, तालिम । • पुनः अघिल्लो महिनाका कृयाकलापको अनुगमनलाई निरन्तरता ।	स्थानीयतहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	दोस्रो र तेस्रो महिना
• सम्बन्धित समुदायसंग छलफल गरी कार्यक्रम तय गर्ने । • आपतकालीन कोष स्थापनाको लागि स्थानीय तहसंग अनुरोध गरी पहल गर्ने ।	स्थानीय तहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	सो भन्दा बढी

६.२.४ क्षेत्र (Cluster) : आपतकालीन आवाश तथा गैरखाद्य

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना/शहरी बिकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय (**Cluster Co-Lead**) नेपाल रेडक्रस सोसाईटी सप्तरी जिल्ला शाखा

६.२.४.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्को सम्भावित मानवीय असर

- बिपद्का बेला आश्रित तथा बसोबास क्षेत्रमा क्षति पुग्न गई मानवीय जीवनमा कष्टपूर्ण रहेको हुन्छ र प्रभावितहरु खुल्ला आकाशमुनि बस्नु परेको अबस्था श्रृजना हुन्छ ।
- बाँच्नकै लागि आवश्यक पर्ने न्युनतम आश्रय तथा बसोबास स्थलको अभाव हुन गई प्रभावित परिवारहरुले ज्यादै कठिनाई भोग्नु परिरहेको हुन्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य

- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परीवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गरी

यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्म-निर्भरता तथा आफैं व्यवस्थापनलाई समावेश गर्ने ।

- विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसहहरूका निमित्त तत्काल अस्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरूलाई मानव अधिकारको उपभोग गर्न सक्षम पार्नका निमित्त जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।
- बिपद् प्रभावितहरुको जिवन रक्षाका लागि यथाशिघ्र गैरखाद्य सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- प्रतिकूल मौषमका असरहरूबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि प्रभावित मानिसहरूसँग छाना भएका पर्याप्त ठाउँ हुने ।
- संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूसँग पर्याप्त कम्बल एवं लुगाको व्यवस्थापन हुनेछ ।
- घरायसी भाँडा—कुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि साबुन एवं तिनको मर्यादा तथा कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरूको पहुँच ।

मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड स्फेयर मापदण्ड

- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५ x ४.५ वर्ग मिटरको छानो भएको क्षेत्र, औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४x५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री ।
- कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच ।
- दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा ।
- महिला, केटी, पुरूष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइसम्बन्धी सामग्रीको आपूर्ति भएको ।
- मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामग्रीहरु एक सेट भाँडा ।
- शिविर बन्द गर्ने र वहिर्गमन रणनीति ।
- शिविर खडा गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ, जुन जमिन सुरक्षित तथा स्फेयर मापदण्ड अनुसार हुनुपर्छ ।
- विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै स्थानिय तह तथा सम्वन्धित निकायहरुसँग समझदारी पत्र **(MoU)** मा दस्तखत भएको हुनुपर्दछ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै साँस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनुपर्दछ ।

- शिविर खडा गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको रेकर्ड ।
- नागरिक समाज, सरकारी निकाय तथा सान्दर्भिक समूहसँगको परामर्शमा शिविरको स्थापना ।

६.२.४.२ नेतृत्व गर्ने निकाय : सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना/शहरी विकास तथा भवन डिभिजन तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members)को सूची, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्रसं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम बा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१	शहरी विकास तथा भवन कार्यालय	दक्ष प्राबिधिक जनशक्ति	का.प्र.कृष्ण देब झा	Udbosaptari@gmail.com ०३१५२०६२०,९८५२८२७५२५
२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	गैरखाद्य सामाग्री १०० सेट ५ लाख रुपैयाँको आकस्मिक कोष,उद्धार, जनशक्ती, प्राथमिक उपचार	सभापती : जोगेन्द्र भगत ब्रमदेव यादव	saptariredcross@gmail.com ९८५२८२०१२१ ९८४२८२१७३४
३	गै.स.स.महासंघ नेपाल	खाद्यान्न संकलन तथा पुनस्थापनमा सहयोग	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
४	DCA	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	दिनेश गुरुङ्ग	digu@dca.dk ९८५१०९४००८
५	LWR	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	राकेश साह	rshah@lwr.org ९८५१२१६५१९
७	OXFAM	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	विजय राज पन्त	vrpant@oxfam.org.uk ९८५११४७९५२
८	Save the Children	स्वयंसेवक तथा अन्य सहयोग	अरुण कुमार महतो	arun.mahato@savethechildren.org ९८५२८३३९०१

९	कोशी पीडित समाज (KVS)	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने त्रिपाल ५० थान	देवनारायण यादव	koshivsociety@gmail.com ९८५२८२०६१२
१०	Save the Saptari	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	ध्रुव देव	Savethesaptari14@gmail.com ९८४२८२०३३५
११	Sabal Nepal	अस्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	दिपक झा	Sabalnepal2062@gmail.com ९८५२८२०९१४
१२	SCDC, Nepal	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	मिथलेश कु.यादव	scdc.np@gmail.com ९८५२८२०९२१
१३	UNICEF	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	अशोक कुमार झा	akjha@unicef.org ९८५५०११८४१
१४	धर्मिहल्फा महिला विकास क्लब	स्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	सूर्य नारायण यादव	९८०४३८५००१

६.२.४.३ आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : आपतकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

क्र.स.	पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकायम (को)	कहिले समय अवधि (कहिले)
१	क्लस्टरको योजना बनाएर तयारी अवस्थामा राख्ने	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. सहयोगी सस्था	चैत्र, बैषाख
२	क्लस्टर अन्तर्गतका संघ-संस्थाहरुमाझ राहत सहयोगका लागि जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने ।	क्लष्टर बैठकबाट	फागुन
३	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन आश्रय, बसोवास तथा गैरखाद्य सामाग्री क्षेत्रमा गरिने सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. सहयोगी सस्था र अन्य निकायको सहयोग लिएर	जहिलेसुकै
४	स्रोत संकलन तथा संघ,संस्थाबाट हुने सहयोग आर्थिक तथा अन्य योजना तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. सहयोगी सस्था	जेठसम्म
५	आवाश क्षेत्रको आकस्मिक प्रतिकार्य तयारी योजना अध्यावधिक गर्ने	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना,श.बि.तथा भ.का. र सहयोगी सस्था	जेठसम्म

६.२.४.४ आपतका लीन आश्रय, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना आपतकालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले)	(कहिले सम्म)
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि तत्कालका लागि ०-९० दिनसम्म		
विपद् प्रवाहको सूचना स्थानीय स्वयंसेवकवाट संकलन गर्ने	डिडिएमसी,नेरेसोका ईकाइहरु, स्थानिय तह, नेपाल प्रहरी र सहयोगी सस्था	पहिलो दिन
आवास क्षेत्रको आकस्मिक वैठकको आयोजना	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. र सहयोगी सस्था	पहिलो दिन
विपद् प्रतिकार्य समूहलाई संचार गर्ने	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. र सहयोगी सस्था	पहिलो दिन
विषयगत क्षेत्रको वैठक गर्ने	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. र सहयोगी सस्था	दोस्रो दिन
द्रुत लेखा जोखाबाट आएका सुचनाहरुलाई बिष्लेषण गरी आवास क्षेत्रको आकस्मिक प्रतिकार्य योजना सक्रिय बनाउने	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथाभ.का. र सहयोगी सस्था	दोस्रो दिन
द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन तथा प्रारम्भिक सूचना संकलन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र सहयोगी सस्था	पहिलो हप्ता
प्रभाबित स्थलको सूचना विश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने	डिडिएमसी	पहिलो हप्ता
विपद् प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी आवास, त्रिपाल तथा भाँडाबर्तनको व्यवस्थापन गर्ने ।	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बितथा भ.का. र सहयोगी सस्था	पहिलो हप्ता
अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामाग्रीको आवश्यकता पहिचान गर्न सर्वेक्षण गर्ने टोली खटाउने ।	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. र सहयोगी सस्था	दोस्रो हप्ता
कम खर्चमा बनाउन सकिने नमुना घर निर्माण		
गैरखाद्य सामग्री वितरण कार्य निरन्तरता	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का. र सहयोगी सस्था	पहिलो महिना
गैरखाद्य सामाग्री वितरण तथा प्रयोगको सुनिश्चितताको लागि अनुगमन	डिडिएमसी, र सहयोगी सस्था	पहिलो महिना
जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरु एवं क्षेत्रगत सदस्यहरुको समन्वय तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना	डिडिएमसी र सहयोगी सस्था	दोस्रो महिना
सुरक्षित स्थान पहिचान भएका स्थानमा अस्थायी आवासका	सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना	तेस्रो हप्ता

लागी प्राबिधिक अध्यायन र शिबिर ब्यवस्थापन	श.बि.तथा भ.का. र सहयोगी सस्था	
शिबिर ब्यवस्थापनका लागी अन्तर निकायगत क्षेत्रको समन्वय	बिषय क्षेत्रगत अगुवा निकाय	पहिलो हप्ता देखी निरन्तर
आवास बिषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बिपद् प्रतिकार्य योजना २०७५ निर्माण भईसकेको हुनाले सोही अनुसार प्रतिकार्यका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	नेरेसो, सघन श.तथा भवन निर्माण आयोजना श.बि.तथा भ.का.	निरन्तर

६.२.५ क्षेत्र (Cluster) (Protection) : आपत्कालीन संरक्षण

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सहनेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखाहरु

६.२.५.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपबाट सम्भावित मानवीय असर बाल संरक्षण तथा लैङ्गिक हिंसा :

- जनको क्षति, अनाथहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि ।
- मानिसहरुको आन्तरिक विस्थापन ।
- घाइते बालबालिका ।
- बढ्दो दुरुपयोग र शोषण, भेदभाव ।
- विछोडिएका तथा एकल बाल—बालिका ।
- सम्भावित मानसिक आघात **(psychosocial trauma)** तथा मनोवैज्ञानिक विपत्ति ।
- लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा **(Gender–based violence - GBV)** को बढ्दो जोखिम ।
- सामना गर्ने संयन्त्र **(coping mechanism)** मा अवरोध ।
- मानव बेचविखनको जोखिम ।
- प्रभावित व्यक्तिहरुमा यौन शोषणको जोखिम् ।
- अपाङ्ग बृद्ध तथा एकल महिलाहरुको सुरक्षा तथा संरक्षणमा कमि ।
- शान्ति सुरक्षाको अभाव तथा सामान्य असुरक्षाको वातावरण ।
- केही समुदाय अथवा समूहहरूका लागि मानवीय सहयोगमा पहुँच नहुनु अथवा पहुँच अपर्याप्त हुनु ।

समष्टिगत उद्देश्य :

महिला तथा बालबालिकालगायत जोखिम्मा रहेका समुहहरूले आपत्कालीन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुव्र्यवहार तथा हेलाबाट संरक्षण गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- नेपालका विपद् तथा अन्य आपत्कालीन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिम्मा रहेका समुहहरूका लागि मानव अधिकारसम्बन्धी कानून, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दैभएका कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- जोखिम्मा रहेका समुहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपत्कालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुव्र्यवहार तथा हेलाका जोखिम्हरूलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुव्र्यवहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरूका लागि सेवासम्बन्धी प्रावधानहरूमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम, प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलीकरण, महिला तथा किशोरीहरुका लागि मर्यादा कायम गर्ने प्रभावकारी संयन्त्र बनाउने ।
- यौन तथा लैंगिक हिंसाबाट प्रभावित तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरुको लागि महिला मैत्री स्थान (**Female Friendly Spaces**) को स्थापना तथा लैगिक हिंसा प्रतिकार्यका लागि एकद्वार प्रणली अर्थात् **(One Stop Crisis Management Center-OSCMC)** लाई प्रभावकारी गराउने ।
- बालमैत्री ठाउँ तथा मनो—सामाजिक परामर्शसम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी सुरक्षित वातावरणमा बालबालिका तथा महिला रमाउँदछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- बिछोड भएका बालबालिका, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका केटाकेटी तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्यसम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोगपछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधासहित परीवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन् भन्नेकुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- यौन दुव्र्यवहार तथा हिंसाका विरुद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बालबालिका र महिलाहरूको यौन दुव्र्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।

संरक्षणमा मानवीय सहयोगको न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उलङ्घन, दुव्र्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने, संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने ।
- बिभिन्न समुदायका सदस्यहरुबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडी पारिएका समुहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुबिधामा समान पहँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने ।
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने ।

- बालमैत्री, महिला मैत्री ठाउँलगायत बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने ।
- शिक्षा तथा संरक्षणसम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनो-सामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने ।
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बाल-बालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने ।
- विछोडिएका तथा परीवारको साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- परीवारबाट बिछडिएका तथा साथ नभएका बाल-बालिकाहरू र अन्य जोखिम्मा परेका समुह जस्तैः परीवार नभएका, बृद्ध, अपांग तथा दीर्घ रोगबाट पीडित समूहका मानिसहरुलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने वास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था ।
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने ।
- शिविर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

६.२.५.२ सहअगुवा निकाय : महिला तथा बालबालिका स्थानीय तहका शाखाहरु

यस क्षेत्रका क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members)को सूची, क्षमता तथा श्रोतको आकलन :

क्र. सं.	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष	पद तथा नाम	
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	आबस्यकता अनुसार	प्रजिअ जनार्दन गौतम स.प्र.जि.अ. चिरञ्जीवी गिरी विपद फोकल पर्सन, ०३१-५२३७६२ ९८५२८५७७७७ daosaptari1@gmail.com janardangautam2013@gmail.com			
२.	महिला बाल बालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा	केही	समुदायमा रहेका ४३ महिला सहकारी स्थानिय तहमा रहेका महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखाहरु			

क्र. सं.	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरु	उपलब्ध साधन स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
३.	युनिसेफ	केही	बालबालिकाका लागि आवश्यक सामग्रीहरु	स्वयंसेवक	अशोक कुमार झा	akjha@unicef.org ९८५५०११८४१
४.	जिल्ला प्रहरी महिला सेल	छैन	सुरक्षित आवास	कर्मचारीहरु	रंजित सिंह	९८०१५७७३५३
५.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई स्थानिय तहका शिक्षा बिकास शाखाहरु	छैन	आपत्कालीन आश्रय	शिक्षक विद्यार्थी	विजय कुमार मण्डल	९८५२८२०५०२
६.	जि.स.स	छैन	राहत सामग्री	स्वयंसेवक	प्रमुख शिव नारायण साह	९८१४७०४५२७
७.	स्वास्थ्य कार्यालय		स्वास्थ्य सेवा	कर्मचारीहरु	कार्यालय प्रमुख दुनियालाल यादव	९८५२८२१६०६
८.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन		सरसफाई सेबा, आवश्यकता अनुसार सरसफाईका सामाग्रीहरु	कर्मचारी	का.प्र.शैलेन्द्र झा	५२०२००/९८५२८२०२०२
स्थानीय तहमा रहेको महिला बालवालिका तथा सामाजिक बिकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुको बिवरण अनुसूचि मा राखिएको छ । सबै स्थानीय तहले आ—आफ्नो क्षेत्रगत अवधारणा अनुसार सक्रिय बनाई योजनासमेत बनाउनु पर्नेछ ।						

६.२.५.३ आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारीः आपतकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी व्यवस्थाः जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरूका बीचमा समन्वय, श्रोत पहिचान सम्झौता गर्ने तथा श्रोत पहिचान गर्ने तथा जिम्मेबारी बाँडफाडमा सहमति कायम गर्ने, पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगानासहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ,महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	बैषाख
सिकिएका पाठ : यस वर्षको आकस्मिक योजनामा समावेश गर्नका लागि बाढी प्रतिकार्य २०७१ र २०७४ तथा गोरखा भुकम्पको अनुभवबाट हरेक क्षेत्रभित्र सिकिएका प्रमुख पाठहरूको पहिचान, पूर्ब तयारी गर्ने । कसले के गर्ने भन्ने जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ,महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	जेठसम्म
आधाररेखा जानकारी/अन्य स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन : क. बाढी वा विपत् आउनसक्ने गापाहरुसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/तथ्याङ्क । ख. सार्वजनिक सुविधाहरू रहेका ठाउँ देखाउने नक्सा । ग. जिल्लाका विभिन्ननिकाय/सरोकारवालाहरूसँग उपलब्ध स्रोतको नक्साङ्कन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
क्षमता विकास : संरक्षण सम्बन्धी तालिमको लागि समन्वय गर्ने । क.मनोसामाजिक तालिम प्रान गर्ने आबश्यकतानुसार । ख.शारीरिक रुपमा अशक्त, जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका बालबालिकाहरुलाई आपत्कालीन अवस्थामा संरक्षण तालिम ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
आपत्कालीन संरक्षण सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने • विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौजदातको तथ्यांक संकलन गर्ने • अपुग सामग्री (gaps) को पहिचान गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक पूर्वतयारी गतिविधिहरूको अनुगमन गर्नका लागि कार्य योजना ।	स्था जिल्ला प्रशासन कार्यालय नीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	जेष्ठ महिनामा

६.२.५.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्‌को अवधिमा लागु हुने)

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरूसँग समन्वय बैठक गर्ने । जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ,स्थानीय तह महिला बालबालिका ईकाइ	पहिलो दिन
क. परिस्थिति सम्बन्धी आफ्नो क्षेत्रको पहिलो प्रतिवेदन तयारी गर्ने जसमा प्रभावित बालबालिका, बृद्ध बृद्धा, एकल महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी, अपा`ता भएका व्यक्तिहरु, किशोरीहरु तथा अन्य जोखिम्मा रहेका व्यक्तिहरुको संख्या तथा अवस्था उल्लेख गर्ने । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।		दोश्रो दिन
प्रारम्भिक प्रतिबेदन तथा अन्य संरक्षणसंग जोडिएका परिस्थितिको लेखाजोखा तथा समीक्षा गर्ने । क. प्रभावित परीवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित स्थानीय तहसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने ।	क.क्लस्टर सदस्यहरु ख. स्थानीय तह महिलाबालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा	दोश्रो दिनदेखि निरन्तरऽ
प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग क. तत्काल उपलब्ध गराइएका मानवीय सेवाहरुमा महिला, वालवालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, अपांगता भएका व्यक्तिहरु, वृद्ध वृद्धाहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने । ख. सुत्केरी, गर्भवती तथा जोखिममा रहेका किशोरीहरु तथा महिलाहरुलाई मर्यादा सामाग्री (Dignity Kit) वितरण गर्ने । ग. मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलव्धताको लागि पैरवी गर्ने ।	क.स्थानीय तह महिलाबालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा, क्लस्टर सदस्यहरु	प्रभावित क्षेत्रमा मानवीय सेवा उपलव्ध गराउन शुरु गरेपछि निरन्तर रुपमा ।
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster CP) को समीक्षा गर्ने	स्थानीय तहमा संरक्षणक्षेत्रको बैठक बसी समीक्षा गर्ने ।	७ दिनभित्र
पारीवारीक रुपमा बिछोडीयका बालबालीकाहरुको खोजी गर्ने र पुनर्मिलन कार्य गराउने	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	पहिलो हप्ता
संरक्षणका विभिन्न क्रियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरुबाट प्राप्त सहयोगको लागि गरिएको प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्ने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	७—१० दिन
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त	स्थानीय तहमा	दोश्रो

टोली खटाउने	संरक्षण क्षेत्र	हप्तादेखी निरन्तर
जोखिम्मा रहेका समुहहरूको पहिचानलगायत पहिलो ३० दिनभित्र तत्कालीन मानवीय सहयोग/सम्झौता । क. ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको लागि आवश्यक पोषण युक्त खाना र लत्ता कपडा । ख.सुत्केरी र ६ महिनासम्मका वच्चाका आमाहरुको लागि आवश्यक पोषण युक्त खाना र लत्ता कपडा । ग.परिवारबाट विछोडिएका बालबालिकाहरुलाई बाल पुनस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । घ. लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका वालवालिका तथा महिलाहरुलाई पुनस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । संरक्षणको आवश्यकता भएका वृद्ध वृद्धा र अपांगता भएका व्यक्तिहरुलाई पुनस्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । ङ. लैगिक हिंसा रोकथामको लागि प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलीकरण गर्ने । च. महिला तथा किशोरीहरुका लागि मर्यादा कायम गर्ने र डिग्निटी किट वितरण । छ. महिलामैत्री स्थानहरुको पहिचान गर्ने तथा सुरक्षित स्थान निर्माण गर्ने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	पहिलो दिनदेखि नै निरन्तर रुपमा गर्ने ।
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९० दिनको) अवधीमा		
➢ क्षेत्रगत समन्वय बैठक गर्ने । ➢ मनोसामाजिक असर देखिएका व्यक्तिहरुलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने । ➢ विपदमा महिला तथा बालबालिकामा पर्नसक्ने थप जोखिमको बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु गर्ने जस्तैः लैंगिक हिंसा, मानव बेचबिखन, बाल संरक्षण, मनोबिमर्श सेवा, यौन हिंसा तथा सहयोगबारे जानकारी आदि । ➢ लैंगिक हिंसा, यौन हिंसा तथा बाल हिंसाका घटनाहरुमा सिफारिस प्रणालीमा काम गर्ने । शिबिरभित्र संरक्षण आबश्यक भएमा महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकका लागि सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने । ➢ विपद्पछि हुनसक्ने ओसारपसार रोक्नका लागि गतिबिधी सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह संरक्षण क्षेत्र तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	दुई हप्तामा एक पटक
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने । मानवीय सहायताको प्रतिवेदन तयारी तथा जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने ।	स्थानिय तहमा रहेको संरक्षण क्षेत्रको क्षेत्रगत सदस्यहरु	निरन्तर जारी

६.२.६ क्षेत्र : आपतकालीन शिक्षा

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाई कार्यालय

६.२.६.१ विपद सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर शिक्षा

- विद्यालय भवनहरू र शिक्षण⁄सिकाइका सामग्रीहरूको क्षति ।
- शिक्षक⁄विद्यार्थीहरू हताहत⁄जनको क्षति ।
- बिद्यार्थीहरुको विद्यालयसम्म पहुँच नहुनु ।
- विद्यालयमा क्षति हुनाले शिक्षामा अवरोध ।
- आन्तरिक रूपमा विस्थापितहरूका लागि प्रभावित नभएका विद्यालयहरू आवासको रूपमा प्रयोग हुन्छन् । आतिथ्य प्रदान गर्ने विद्यालय **(Host schools)** को पढाइमा अवरोध ।
- केटाकेटी तथा शिक्षकहरूमा विपद्को मनोवैज्ञानिक असरले गुणस्तरीय सिकाइ एवं सिक्ने प्रक्रियामाथि प्रभाव पार्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- विकास गर्न, संरक्षण प्राप्त गर्न र सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्नका निमित्त विद्यालय जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पूर्ण केटाकेटीहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सुरक्षित सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराएर विपदबाट परेको मनोवैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा केटाकेटीहरू र शिक्षकहरूलाई मद्दत गर्न योगदान पुऱ्याउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विपदबाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका केटाकेटी तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिक्ने वातावरण उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- प्रभावकारी आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समुहका सदस्यहरू **(Cluster members)** का बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान– प्रदान सुनिश्चित गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिमा पहिलो सहयोग उपलब्ध गराउने व्यक्तिका रूपमा सरोकारवालाहरूको क्षमता बढाउने ।
- दुर्त तथा चालु **(Rapid and on-going)** शिक्षाका लागि लेखाजोखा सञ्चालन गरिन्छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने र आपत्कालीन परिस्थितिमा रहेका केटाकेटीहरूको शिक्षाका निमित्त युनिसेफका प्रमुख प्रतिवद्धताहरू **(UNICEF's Core Commitments to Children in Emergencies for Education)** का न्युनतम मापदण्डबाट निर्देशित भएर उपयुक्त सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

- आपत्कालीन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीतिक साझेदारी तथा अन्य साझेदार/क्षेत्रहरू **(Clusters)** सँग सम्बन्धको स्थापना तथा त्यसलाई सुदृढ पार्ने ।

शिक्षामा मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका बारेमा द्रुत लेखाजोखा **(Rapid Assessment)** सञ्चालन गर्ने ।
- जिल्ला शिक्षा कार्यालय र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू **(Cluster Members)** सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परापर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल— बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका लागि तिनका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पत्ता लगाउने ।
- संभव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्युनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्युनतम पुर्वाधारसहित विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाउँ खडा गर्ने ।
- विद्यालयहरू पुनः खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर र अर्ध-संरचनागत **(Semi-structured)** मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनः एकीकरण प्रारम्भ गर्ने ।
- विद्यालयबाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छैन अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएकोछ छैन जानकारी लिने ।
- पीडित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमश : तिनलाई नियमित पार्दै लगिने ।
- प्रभावित क्षेत्रका स्कूलहरुमा भएको पुराना किताब संकलन गरीसुरक्षित ठाउँमा राख्ने ।
- मनोरञ्जनका कुराहरु दिइने ।

६.२.६.२ शिक्षा क्षेत्रका क्षेत्रगत सदस्यहरु (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोत मापन

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम तथा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१.	शिक्षा तथा समन्वय ईकाई कार्यालय	स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा बिकहास ईकाइ	जि.शि.अ. विजय कुमार मण्डल	९८५२८२०५०२

		विद्यालय निरीक्षण क्षेत्र, श्रोतकेन्द्र, विद्यालयहरु		
२.	शैक्षिक तालिम विकास केन्द्र, राजविराज	शिक्षकलाई तालिम	कार्यालय प्रमुख	
३.	स्थानिय तहमा रहेका शिक्षा बिकास शाखा	शिक्षकलाई तालिम	अनुसुचिमा समाबेश गरीएको छ ।	
४.	गैर सरकारी सस्था महासंग	अस्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
५.	कोशी पीडित समाज (KVS)	अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	देवनारायन यादव	koshivsociety@gmail.com ९८५२८२०६१२
६.	Save the Saptari	गैर खाद्य सामग्री सहयोग	ध्रुव देव	Savethesaptari14@gmail.com ९८४२८२०३३५
७.	Sabal Nepal	अस्थायी आवासका लागी अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	दिपक झा	Sabalnepal2062@gmail.com ९८५२८२०९१४
८.	युनिसेफ	ECD kit box school kit box	अशोक कुमार झा	९८५५०११८४१ akjha@unicef.org

६.६.३. आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी आपतकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

क्रियाकलापहरु	मुख्य जिम्मेवारी	कहिले गर्ने
स्थानीय तहमा क्लष्टर बैठक बसी जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	मंसीरमा
आपत्कालीन आश्रय पहिचान तथा व्यबस्थापन बैठक	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	पुस
जनशक्ति व्यवस्थापन तथा परिचालन अन्तरक्रिया	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	माघ
समन्वय, सहकार्य बैठक छलफल	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा

विपद् सहायता सामाग्री व्यवस्थापन	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	बैशाखमा
विद्यालयहरुको आकस्मिक योजना बनाउने	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	जेठसम्ममा
विगतमा प्रभावित विद्यालयको अध्ययन, विश्लेषण गरी बाढी, भूकम्प सम्बन्धमा प्र.अ., शिक्षक तथा वि.व्य.समितिलाई विद्यालय स्तरीय चेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने, गराउने, शिक्षकहरुलाई प्राथमिक उपचार तालिम	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	माघ तथा फागुन महिनामा
वैकल्पिक विद्यालय स्थापना र संचालनका लागि आवश्यक सामाग्री तथा श्रोत व्यक्तिहरुको पहिचान गर्ने	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
उच्च जोखिम क्षेत्रका शिक्षक, सामाजिक कार्यकर्ता (मानवीय श्रोत र अन्य श्रोत समेतको) को रोष्टर निर्माण गर्ने र सचेत गराउने	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
उच्च जोखिम क्षेत्रमा प्रचार प्रसारका लागि सुचना सञ्चारका सामागीहरु व्यवस्थापन गर्ने	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
स्थानीय संचार माध्यम मार्फत जनचेतनाका गतिबिधि संचालन गर्ने	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	निरन्तर
बिद्यालय बिपद् सुरक्षा योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने	शिविसइ.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	जेठसम्ममा

६.६.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना विपद्को अवधिमा लागु हुने

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि –तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलनका लागि क्लष्टर समन्वय बैठक ➢ आर्थिक तथा मानवीय श्रोतको आपत्कालीन जोहो । ➢ सूचना केन्द्रको स्थापना । ➢ तत्काल शैक्षिक क्षतिको सूचना संकलन गर्ने । ➢ तत्कालको लागि शिविरमा सुरक्षित स्थानको स्थापना गर्ने ➢ तत्काल गाविस तथा क्षेत्रमा भएका सूचना केन्दहरुसंग सम्पर्क स्थापना गरी जानकारी संकलन गर्ने ।	शिविसईका, सम्बन्धित श्रोतकेन्द्र, स्थानीय तह	पहिलो दिनमै
परिस्थितिसम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने : क. पहिलो प्रतिवेदन । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई कार्यालय	दोश्रो दिन

प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने : क. प्रभावित विद्यालय तथा विद्यार्थीको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित विद्यालय सेवा क्षेत्रबाट उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा रोकिएको शैक्षिक सेवा अस्थाई रुपमा सुचारु गराउन जिम्मेवारी तोक्ने ।	शिक्षा विकाश तथा समन्वय इकाइ, सम्बन्धित श्रोतकेन्द्र, स्थानीय तह	दोश्रो र तेस्रो दिन
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना **(Cluster CP)** को समीक्षा गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई कार्यालय	७ दिन भित्र
विपदबाट बढी जोखिममा रहेका समुहहरू क.अपांग बालबालिकाको पहिचान । ख.परिवारबाट बिछोडिएका । ग.आमाबाबु गुमाएका । घ.मनोसामाजिक आघातमा परेका बालबालिकालाई मानवीय सहायताका लागि श्रोत खोजेर सम्झौता गर्ने । ङ.शिबिरभित्रै बाल सिकाइ कक्षा सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई	पहिलो हप्ता देखि एक महिनाभित्र
क्षेत्रगत निकायहरुको (Clusters) समन्वय बैठकः सूचना तथा जानकारीको आदानप्रदान, अवस्था विश्लेषण, कार्यक्रमको पूर्वतयारी तथा साझा सहमति, श्रोतको खोजी तथा व्यवस्थापन	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ	हप्तामा एक पटक
आवश्यकताको विस्तृत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने (३०-९० दिनसम्म)		
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण क.प्रस्तावना तयार पार्ने । ख.दातृ निकायहरुसंग प्रस्तावना सहित श्रोतको माग गर्ने ।	स्थानीय तह	३—४ हप्ता
परिस्थितिसम्बन्धी अद्यावधिक प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ, क्लष्टर सदस्यहरु	हप्तामा एक पटक
मनवीय सहायताका साथै क्षतिग्रस्त शैक्षिक संस्थाको पुननिर्माण गर्ने	स्थानीय तह, शिक्षा विकास शाखा	दोश्रो तेस्रो महिनामा
मानवीय शैक्षिक सहयोगको निरन्तरताका साथै नियमित अनुगमन	शिविसई तथा सहयोगी निकाय	निरन्तर जारि
स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास शाखा, श्रोत केन्द्रसँगको समन्वय	शिविसई तथा सहयोगी निकाय	निरन्तर
विद्यालयलाई अस्थाई आवास बनाएका विपद् प्रभावितहरुलाइ क्रमशः घर पठाउने ।	शिविसई तथा सहयोगी निकाय	दोश्रो हप्ता
आवश्यकतानसुार अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण गरी शिक्षण कार्य सञ्चालन गर्ने ।	शिविसई तथा सहयोगी	आबस्यकता

	निकाय	अनुसार
विद्यालयहरुको भौतिक क्षतिको लेखाजोखा कार्य सम्पन्न गर्ने ।	शिविसई तथा सहयोगी निकाय	पाचौ हप्ता सम्म
जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिसको आधारमा भौतिक क्षति भएका विद्यालयहरुको पनुनिर्माण, पाठ्यपुस्तक क्षति भएका विद्यार्थीहरुको पाठ्यपुस्तक खरिद आदिका लागि रकम यकिन गरी प्रदेश सरकारसंग माग गर्ने ।	शिविसई तथा सहयोगी निकाय	पाचौ हप्ता सम्म

६.२.७ क्षेत्र (Cluster) : खानेपानी तथा सरसफाई

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : DCA

६.२.७.१ विपद सम्बन्धी परिस्थिति : बिपद्का सम्भावित मानवीय असर

बाढीको कारणबाट होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रहरूमा सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरुद्ध हुने गरी इनारहरू दुषित हुनेछन् र सम्भवत बाढीमा डुब्नेछन् ।

- वातावरण प्रदुषित हुने गरी शौचालयहरू भरिन सक्दछन् ।
- सुरक्षित पानीको अभाव तथा ढलबाट दुषित वातावरणले गर्दा झाडापखाला तथा हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ ।
- प्रभावितहरु समक्ष सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरूको पहुँच नहुने ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- खानेपानी तथा सर-सफाइसँग सम्बन्धित रोगहरू फैलन नदिने र तिनको रोकथाम गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाइ एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्यसम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यवहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सफा (cleanliness) कायम गर्न तिनको सशक्तीकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

मानवीय सहयोगका न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

१. प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्युनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुऱ्याउने ।

२.	शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने चक्की **(tablets)** अथवा वाटर गार्ड **(water guard)** उपलब्ध गराउने ।

३.	शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सोलाई बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने ।

४.	शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैर-सरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी सामाग्रीहरु **(kits)** वितरण गर्ने र स्वच्छता प्रवर्धन सम्बन्धी गतिविधिहरू (पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने) सञ्चलन गर्ने ।

६.२.७.२ खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई क्षेत्रका सदस्यहरुको सूची, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम वा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१.	खानेपानी सरसफाई डिभिजन कार्यालय	खानेपानी तथा सरसफाईका सामाग्रीहरु, पानी शुदिकरणका लागी सामाग्रीहरु, केही पाईप	डिईः श्री शैलेन्द्र झा	०३१५२०२००, ९८५२८२०२०२
२.	युनिसेफ	बिपद्को समयमा आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउन सकिने क्षेत्रीय गोदामघर रेहेको	अशोक कुमार झा	९८५५०११८४१
३.	ने.रे.सो.	स्वयंसेवक परिचालन तथा बाल्टीन र मग ५०/५० थान	सभापत : जोगेन्द्र भगत बर्मदेव यादव	९८५२८२०१२१ ०३१५२११२१
४.	गै.स.स.महासंघ नेपाल	खानेपानी तथा सरसफाईका सामाग्रीहरु, पानी शुदिकरणका लागी सामाग्रीहरु, केही पाईप	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
५.	के.भि.एस. ससरी	बिपद्को समयमा आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउन सकिने	देव नारायण यादव	९८५२८२०६१२
६.	DCA	बिपद्को समयमा आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउन सकिने	दिनेश गुरुङ	९८५१०९४००८

६.२.७.३.आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : बिपदभन्दा पहिले

क्र.स	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुकाबीच क्लस्टर सदस्यको बैठक गर्ने, समन्वय स्थापित गर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमति कायम गर्ने ।	खा.पा.का.	मंसिर, फागुन र जेठ
२	प्रभाबित क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट आकलन तथा खानेपानी तथा सरसफाईका लागि योजना निर्माण	खा.पा.का. गै.स.स	बैशाखसम्म
३	सुरक्षित खानेपानी सुचारु गर्न आवश्यक पर्ने सामग्री तथा जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने	खा.पा..का.	बैशाख
४	जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने ।	खा.पा..का	चैत्र
५	विपद जानसक्ने सम्बन्धित क्षेत्रको तथ्यांक लिई त्यस क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने खानेपानी समस्याको आकलन गर्ने	खा.पा.का	फागुन
६	आपतकालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने खानेपानी योजनाहरु र प्रभावित हुनसक्ने घरपरिवार संख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्यूनतम मौज्दात विभिन्न निकायहरुसंग उपलब्ध मौज्दात विवरण लिने ।	सवै सरोकारवाला	असार
७	अपुग सामग्रीको पहिचान गर्ने पुस्तिका, पोस्टर, सूचना तथा संचार सम्बन्धी सामग्रीहरु पूर्वतयारी अवस्थामा राख्ने ।	खा.पा.सरसफाई डिभिजन तथा सवै सरोकारवाला	असार

६.७.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना विपद्को अवधिमा लागु हुने

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय	(कहिलेसम्म)
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि - तत्कालका लागि (०-९० दिनसम्म)		
क्षेत्रगत सदस्यहरुको आकस्मिक बैठक संचालन । विपद अवस्थाको विश्लेषण । प्रतिकार्यको तयारी गर्ने । सूचना डेस्क स्थापना ।	खा .पा.का.	पहिलो दिन
स्थलगत वस्तुस्थितिको जानकारी लिनको लागि अन्य क्षेत्रसँग र सम्बन्धित क्षेत्रमा सम्पर्क गरी जानकारी लिने ।	खा.पा..का. र सरोकारवालाहरु	दोस्रो दिन
क्षेत्रगत सदस्यहरुबीच विपद विश्लेषण गरी क्षतिको लेखाजोखा गर्नको लागि एक टोली विपद् स्थलमा खटाउने ।	ख.पा.का. जिसस	
प्रविधिक टोलीद्वारा संकलित विवरणको आधारमा प्रदूषित खा.पा. तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना फैलाउन अर्को टोली परिचालन	खा.पा.का., स्थानीय तह	पहिलो हप्ता

सुरक्षित, स्वच्छ खा.पा. तथा सरसफाई कायम गर्नको लागि उपयूक्त, गुणस्तर परिमाणमा पानीमा प्रभावित परिवारमा पहुँच पुर्याउनको लागि पानीको वितरण तथा अस्थायी शौचालय निर्माण गर्न सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	खा.पा..का.	दोस्रो हप्ता
सुरक्षित शौचालय निर्माण, प्रभावित क्षेत्रमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन, स्थायी खा.पा.योजना संचालनका लागि पाईप आदि सामग्री व्यवस्था गर्न सरोकारवाला निकाय र तालुक निकायमा समन्वय गर्ने ।	स्थानीय तह	पहिलो महिना
सहयोगको अनुगमन तथा पृष्ठपोषणका लागि टोली खटाउने, समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने । सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायलाई प्रगति प्रतिवेदन पठाउने । जनचेतनामूलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने ।	जि.स.स.स्थानीय तह,खा.पा.स.स.	दोस्रो महिना

६.२.८ क्षेत्र : आपतकालीन स्वास्थ्य

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : युनिसेफ

६.२.८.१.विपद सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर स्वास्थ्य र पोषण :

- चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ र दादुरा एवं पखाला सम्बन्धी रोग, गम्भीर श्वास —प्रश्वाससम्बन्धी संक्रमण, इन्सेफ्लाइटिस, जन्डिस, टाइफाइड र एभियुन इन्फ्लुएन्जा, आँखा अथवा छालाका रोग, आँखा रोगजस्ता सङ्क्रामक रोगहरूको संक्रमणमा वृद्धि ।
- एच.आई.भी./एड्स तथा क्षयरोग फैलने क्रममा वृद्धि ।
- नियमित औषधी सेवनकर्ताहरुको औषधी छुट्ने क्षयरोग, कुष्ठरोग, एच.आई.भी.आदि ।
- स्वास्थ्य क्लिनिकहरू नष्टता अथवा पहुँचमा कठिनाइ ।
- औषधी उपचारका उपकरण तथा औषधीको हानि—नोक्सानी ।
- प्रजनन् स्वास्थ्य तथा सुरक्षित प्रसुति सेवा प्रभावित ।
- परिवार नियोजनको साधनको उपलब्ध नहुने ।
- नवजात शिशु तथा सुत्केरी र गर्भवतीहरु स्वास्थ्य जाँचदेखि बन्चित ।
- नियमित सेवाहरु गाँउघर क्लिनिक र खोपका कार्यक्रमहरुमा अवरुद्धता ।
- सञ्चार सेवा अवरुद्ध हुँदा तुरुन्त स्वास्थ्यकर्मीको सम्पर्कमा आउन कठिनाइ ।
- सुरक्षित रक्त सञ्चार प्रणालीमा अवरोध ।
- तत्काले स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नमा अवरोध (एम्बुलेन्स, स्ट्रेचर, पैदल आदि ।
- खाद्य सामग्रीको अभावको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, औलो, झाडा—पखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त पोषण कार्यक्रममा अवरोध ।
- पोषण पुनस्र्थापन कार्यमा अवरोध ।
- स्वस्छ र सुरक्षित पिउने पानीको अभाव ।
- विपदको कारणले मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्यामा बृद्धि ।

समष्टिगत उद्देश्य :

जस्तोसुकै आपतकालीन अवस्था परे तापनि मानव जीवन सुरक्षा तथा कल्याण **(Human Survival And Well-being)** खास गरी एकदमै जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य एवं पोषणसम्बन्धी आवश्यकताहरू पुरा भएका छन् भनी सुनिश्चित गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य) :

- झाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- द्रुत लेखाजोखा **(Initial Rapid Assessment)**गरी स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाहरूको अवस्थालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलन गएको खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र **(Referral Mechanism)** को विकास गर्न जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग पु¥याउने

पर्याप्त आपतकालीन आपूर्ति र मानव श्रोत लगायतका विषयमा शिघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि अस्पताल तथा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।

- सुरक्षित मातृत्व तथा परिवार नियोजनका सेवाहरु (सुरक्षित प्रसुति, गर्भावस्था तथा सुत्केरी अवस्थाको सेवा, आकस्मिक परिवार नियोजन सेवा) प्रदान गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन् स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी **Minimun Initial Service Package (MISP)** को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूका लागि पुरक खाना खुवाउने कार्यक्रम **(Supplementary Feeding Programme - SFP)** मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा दुध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्ष मुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भिर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न अस्पताल र जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- गम्भीर कुपोषण **(Severe Acute Malnutrition - SAM)** को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने ।
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तनपानका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई मद्दत गर्ने ।
- भिटामिन ए को वितरण, जुका मार्ने औषधी तथा प्रभावित केटाकेटीहरूका लागि खोपसम्बन्धी गतिविधिहरू सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- मानसिक स्वास्थ्य समस्यालाई समाधान गर्न मनोसामाजिक विमर्श सेवा प्रदान गर्ने ।

मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्युनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी निगरानी **(Health Surveillance)** शुरु गरिनेछ

- समुदायको तहमा रोग तथा चोट—पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बिमारीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू **(Referral Centres)** मा पठाई आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू **(Referral Centres)** मा पुग्नका निमित्त विरामीहरुका लागि उपयुक्त यातायातको प्रवन्ध गरिनेछ ।
- आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन् स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन **Minimun Initial Service Package (MISP)**को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिबृद्धि गरिनेछ ।

६.२.८.२.नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहका स्वास्थ्य सेवाका ईकाइ

यस क्षेत्रका सदस्यहरुको सूची, क्षमता तथा श्रोत मापन

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुको नाम	उपलब्ध श्रोत तथा सेवाहरु	कार्यालय सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर / ईमेल ठेगाना
१	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	औषधी स्वास्थ्यकर्मी	कार्यालय प्रमुख दुनिया लाल यादव	९८५२८२११०६
२	गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल	औषधी,स्वास्थ्यकर्मी	मे.सु डा.दिलिप कु.साह	०३१-५२०१३४/९८५२८२११५५
३	स्थानीय तहमा रहेका एम्बुलेन्स सेवाहरुको सम्पर्क सूचि अनुसूचि मा राखिएको छ ।			
४	ब्लड वैङ्क, राजविराज	आवश्यक परेको खण्डमा रगत उपलब्ध	०३१५२११२१	०३१५२११२१
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटि	तथ्यांक संकलन तथा प्राथमिक उपचार	जोगेन्द्र भगत, ९८५२८२०१२१ ०३१५२११२१	Saptariredcross@gmail.com
६	गै.स.स.महासंघ नेपाल	आबस्यकता अनुसार	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
७	युनिसेफ	औषधी र प्राविधिक सहयोग	अशोक कुमार झा	9855011841 akjha@unicef.org

८	नेपाल पत्रकार महासंघ	सूचना प्रवाह	सर्बन देव	९८५२८२०२२९,९८५२८२०२२९
९	यु.एन.एफ.पि.ए.	आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन् स्वास्थ्य सेवा	आवश्यकता अनुसार विपदको समयमा	
१०.	के भि एस	सरसफाई स्वच्छता सामग्री सहयोग आबस्यकता अनुसार	देव नारायण यादव ९८५२८२०६१२	

६.२.८.३. यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहमा रहेको स्वास्थ्य सेवा शाखा

आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : बिपद भन्दा पहिले

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था जिल्लाका क्षेत्रगत (Cluster) साझेदारहरूका बीचमा सम्झौता गर्ने क.समन्वय बैठक (आपतकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले, परिस्थितिको अवधिमा र त्यसपछि बैठक गर्ने । ख. पूर्वतयारी तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क निकायहरूको पहिचान । ग. लागू गर्न सकिने साझेदार सम्बन्धी व्यवस्थाको विकास ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
आधार रेखा जानकारी तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने : क. बाढी जानसक्ने गापा वा सम्बन्धित क्षेत्रगत पहिचान ख. जिल्लाका स्वास्थ्य क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँगको स्रोतको नक्साङ्कन	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
क्षमता विकास : महामारी निगरानी, नवजात शिशुलाई विपद्को बेलामा खुवाउने पौष्टिक आहार	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
उद्धार सामाग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने क. सम्भावित आपतकालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको संख्याका आधारमा आवश्यक स्वास्थ्य सामाग्रीको न्युनतम मौजदात । ख. विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौजदातको नक्साङ्कन गर्ने । ग .अपुग सामाग्री (Gaps) को पहिचान गर्ने । घ . पुस्तिका, पोस्टर र सूचना, शिक्षा ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा	३ महिनामा १ पटक

६.८.४ आपतकालीन सहयोग सम्बन्धी गतिविधि : आपतकालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि - तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि बिपद् अवधिमा सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरूसँग आपतकालीन बैठक बस्ने । जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने । DRRT/CRRT लाई परिचालन गर्ने साथै आवश्यक प्राथमिक उपचारका औषधी उपकरण र एम्बुलेन्स लिई घटनास्थलमा पुगि सेवा उपलब्ध गराउने	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	क)बिपद् शुरू भएपछि २४ घण्टाभित्र ख)पहिलो सात दिनसम्म एकदिन बिराएर ग) दोस्रो हप्तापछि हप्तामा एकपटक
परिस्थितिसम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने : क. पहिलो प्रतिवेदन । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमबाट स्वास्थ्य सूचना प्रशारण गर्ने । घ. जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रसँग समन्वय गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	४८—७२ घण्टाभित्र पहिलो प्रतिवेदन र पहिलो सात दिनमा हरेक २४ घण्टामा र दोस्रो हप्तादेखि एक दिन बिराएर
प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखा (Base Line) का तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने : क. प्रारम्भिक सुचना संकलन गर्ने । ख. प्रभावित परिवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित गापासँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क⁄जानकारीको समीक्षा गर्ने । ग.प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने घ. जिल्लामा उपलब्ध उद्दार सेवा⁄क्षमता⁄उद्दार सामग्रीको समीक्षा गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	पहिलो दिनदेखि नै लगातार रुपमा (७२ घण्टाभित्र) नियमित रुपमा
क. तत्काल उपलब्ध गराइने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने । ख. उपयुक्त कामका लागि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) लाई सल्लाह दिने । ग. प्रभावित स्थानमा अत्यावश्यक औषधीको आपूर्ति व्यवस्था गर्ने । घ. प्रभावित स्थानमा अस्थाइ स्वास्थ्य शिविर खडा गरी स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने । ङ. Minimum Initial Service Package (MISP) लाई कार्यान्वयनमा ल्याउने, च. आपतकालीन प्रजनन् सामग्री वितरण (Emergency RH kit). छ. मनोविमर्श सेवा तथा मनोसामाजिक प्राथिमक उपचार (Psychocial First Aid-PFA)सेवा प्रदान गर्ने । ज. सम्भावित महामारी रोगको रोकथाम र नियन्त्रण गर्ने । झ. प्रसुति सेवाको लागि टेन्ट सहित Maternity Unit स्थापना गरि सेवा सञ्चालन गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	३-४ दिनभित्र एक हप्ताभित्र शिविर कहाँ राख्ने भन्नेबारे ठाउँको पहिचान र दर्ता गर्ने कार्य । ० (शुन्य) घण्टादेखि नै प्राथमिकतासहित तुरुन्तै शुरू गर्नुपर्दछ । निरन्तर

ञ. स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने तथा जनचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।		
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजनाको समीक्षा गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	७ दिनभित्र
मानवीय सहयोगका लागि (यदि छन् भने) प्रयोगमा ल्याउन सकिने भनी तयारी अवस्थामा राखिएका सम्झौताहरूलाई सक्रीय पार्ने ।	स्वा. कार्यालय	७ देखि १० दिन सम्म
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने ।	स्वा. कार्यालय	एक हप्ता देखी निरन्तर
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि - अन्तरिम अवधिका लागि (३०—९०) दिन		
अन्तर क्षेत्रगत समन्वय बैठक	स्वा. कार्यालय	हप्तामा १ पटक
(स्वास्थ्य तथा पोषण, खानेपानी, आवास,कृषि,संरक्षण)	स्वा. कार्यालय	१५-४५ दिन
बिषयक्षेत्रको विस्तृत लेखाजोखा (CSDA) सञ्चालन गर्ने (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वा. कार्यालय	३-४ हप्ता
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वा. कार्यालय	२-३ हप्ताभित्र
अन्तरिम अवधिका लागि मानवीय सहयोगसम्बन्धी गतिविधिहरू	स्वा. कार्यालय	हप्तामा एक पटक
परिस्थितिसम्बन्धी सङ्कलित र निर्मित प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने	स्वा. कार्यालय	निरन्तर जारी
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि थप अवधि (९० दिनभन्दा बढी) का लागि		
अनुगमन तथा प्रतिबेदन	स्वाका, स्थानीय स्वास्थ्य ईकाइहरु	३ महिनादेखि नियमित

विपद् प्रभावित जनसंख्याको प्रजनन् स्वास्थ्य आवश्यकता अनुमानका लागि अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड (Standard Population)

विपद्प्रभावित समुदायको प्रजनन् स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक औषधी,सामग्री र स्वास्थ्यकर्मीहरु देहायको मापदण्डका आधारमा अनुमान गर्न सकिन्छ ।अन्तर निकाय प्रजनन् स्वास्थ्य सामग्रीहरु पनि सोही आधारमा तयार गरिएका छन् ।

जनसंख्याको समूह	जनसंख्याको आधार प्रतिशतमा
वयस्क पुरुषहरु	२० %
प्रजनन् उमेर समूहका महिलाहरु (१५ देखि ४९ वर्ष)	२५ %
कोरा जन्म दर	४ %

जटिल गर्भपतन र गर्भावस्था	२० %
योनी च्यातिने र बच्चा जन्मदा टाँका लगाउन जरुरी	१५ %
वच्चा जन्मँदा गरिने शल्यक्रिया (सिजरिनन् अप्रेशन)	५ %
बलात्कृत हुनसक्ने प्रजनन् उमेरका महिलाहरु	२ %
परिवार नियोजनकासाधन प्रयोग गर्ने प्रजनन् उमेरका महिलाहरु	१५ %
पिल्स, खाने, चक्की	३० %
सुई	६५ %
आइ.यू.सि.डी.	५ %

६.२.९ बिषयगत क्षेत्र : पुनःनिर्माण/पुनःस्थापना

६.२.९.१ यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) :

जिल्ला समन्वय समिति/स्थानीय तह सबै

क्षेत्रगत सदस्यहरुको सूचि, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्र सं.	क्षेत्रगत साझेदारको नाम	उपलब्ध स्रोत	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, इमेल
१.	जिल्ला समन्वय समिति सप्तरी	स्थानीय तहसगको समन्वयमा राहत जुटाउने	प्रमुख शिव नारायण साह जि .स.अ. गंगाराम साह	९८१४७०४५२७, ddcsaptari@gmail.com
२.	राजविराज नगरपालिका	उद्दार तथा राहत, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगर प्रमुख भिमराज यादव बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : ज्योतिष कुमार यादब	९८५२८२०१३९/९८०४७३७११ १ rajbirajmunsaptari@gmail.com ९८५२८३१३८४
३.	शम्भुनाथ नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगर प्रमुख : जितेन्द्र प्रसाद गुप्ता कलवार बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः महोमद तमन्ना	९८१५७६२५०७ Shambhunathmun@gmail.com ९८१५७३४००५
४.	सप्तकोशी नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगर प्रमुख कृष्ण प्रसाद ढकाल	९८५२८२०९७६ saptakoshimun@gmail.com ९८६१५७५६१५

			बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : महानन्द चौधरी	
५.	कञ्चनरुप नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगर प्रमुख ललन प्रसाद गुप्ता बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः राजेश कुमार यादव	९८४२८३१७५२ kanchanrupmunitipility@gmail.com ९८६५१२३७५०
६.	खडक नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगरप्रमुख : जय प्रकाश चौधरी थारु बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः इफान अयुब	९८२५७००६९४ khadakmunitipality@gmail.com ९८१९२२०७८६
७.	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगरप्रमुख : रामलखन मलाह बिपद् सम्पर्क ब्यक्तिः उमेश प्रसाद शाह	९८१५७६५९४४ Madakneswori@gmail.com ९८२९७२३९३५
८.	बोदे बरसाईन नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगरःप्रमुख आतेश कुमार सिह बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति मो.ईमामुल हक	९८१९९१२६०० bodebarsainmun@gmail.com ९८६२८६६४०९
९.	सुरुगाँ नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगरप्रमुख : गीता चौधरी बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : टेक बहादुर खडका	९८५१००२०६५ surungamun@gmail.com ९८४२९१७९९३
१०.	हनुमाननगर क.कालिनी नगरपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	नगर प्रमुख : विरेन्द्र माझी बिपद् सम्पर्क व्यक्तिः राम खेब यादब	९८५२८२०३७६ ito.hanumannagarkankalimun@gmail.com ९८०४७२५६५९
११.	विष्णुपुर गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापाःप्रमुख उमेश प्रसाद यादब बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : रामलखन मेहत्ता	९८४२८२२२२७ bishnupursaptari@gmail.com ९८५२८२२१५
१२.	वलान विहुल गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापा प्रमुख : खेम चन्द्र यादव बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति :	९८४२५३९३७० balanbihulrm@gmail.com ९८१७७७१४०८

			महोमद नसिम राइन	
१३.	रुपनी गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापा प्रमुख : दिनेश कुमार यादव बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : मिथलेश यादब	९८१४७३१२२३/९८४२८२३०१६ rupanigaupalika@gmail.com ९८०४७०४९२०
१४.	महदेवा गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापाप्रमुख : सुनिल कुमार मण्डल बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : गोपदेब यादब	९८०८६४०९०२ mahadevarmun@gmail.com ९८०७७४९०९०
१५.	राजगढ गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापा:प्रमुख ओम प्रकाश मण्डल बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : रामचन्द्र यादव	९८०४७३६५९१ anjramesh@gmail.com ९८०४७०८२५१
१६.	तिलाठी कोईलाठी गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापा:प्रमुख अरुण कुमार मण्डल बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : राजेश झा	९८०४७१५६८० tilathikoiladigp@gmail.com ९८०७७२७६५१
१७.	तिरहुत गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापा प्रमुख बिजय कुमार यादब बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : राजेन्द्र सुनरहित	९८०११७६२५५ tirahutganupalika555@gmail.com ९८१७७११९४३
१८.	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापा÷प्रमुख विध्यानन्द चौधरी बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : महेश शर्मा	९८०७७४७४३७ chhinnamastamun@gmail.com ९८०७७७६५९०
१९.	अग्नीसाईसडर किष्णसरवन गाउँपालिका	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गापा:प्रमुख दिनानाथ चौधरी बिपद् सम्पर्क व्यक्ति : जागेश्वर खडका	९८२४७४५९७१ asks.gapa@gmail.com ९८२५७२६२४२
२०.	खाडो नदि नियत्रण	बिपद् पश्चात् सिंचाइ संरचना पुनर्निर्माण र	आयोजना प्रमुख एकराज भट्टराई	Project.khodo@gmail.com

	आयोजना	बोरा भर्ने सम्बन्धी प्रविधिक सल्लाह		
२१.	सघन.श.तथा.भ.नि. आयोजना	सरकारी भवन क्षेति भएमा पुननिर्माण	सि.डि.इ./आयोजना प्रमुख सचिन्द्र कुमार देव	९८५२८२२६६६ dudbcsaptari@yahoo.com
२२.	ने.रे.सो.	स्वयंसेवक परिचालन तथा बाल्टीन र मग ५०/५० थान	सभापत : जोगेन्द्र भगत बर्मदेव यादव	९८५२८२०१२१ ०३१५२११२१
२३.	गै.स.स.महासंघ नेपाल	खाद्यान्न संकलन तथा पुनस्थापनमा सहयोग	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
२४.	के.भि.एस. सप्तरी	अन्तर निकाय समन्वय र सहकार्य	देव नारायण यादव	९८५२८२०६१२
२५.	उबासंघ तथा चेम्वर अफ कमर्श	राहत, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	लाल बाबु अग्रवाल	९८०८०९७५४२

६.२.९.२ आपतकालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : बिपद् भन्दा पहिले

क्र.स	क्रियाकलापहरु	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्लाका क्षेत्रगत साझेदारहरुकाबीच क्लस्टर सदस्यको बैठक गर्ने, समन्वय स्थापित गर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमति कायम गर्ने ।	जिसंस तथा सदस्यहरु	मंसिर, फागुन र असार
२	प्रभावित क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट आँकलन गरी क्षेत्रगत जिम्मबारी बाडफाँड ।	जिसंस तथा सदस्यहरु	बैशाखसम्म
३	स्थानीय तहमा उद्धार तथा राहतमा प्रयोग हुनसक्ने औजार उपकरणको तयारी र क्षेत्रगत भण्डारण गर्न समन्वय गर्ने	जिसंस तथा सदस्यहरु	जेठ
४	बर्षायाममा जिल्लका विभिन्न सडकमा खोलाले अबरोध पुæयाउने भएकाले खोला छेउमा पोल गाडी डोरी टागेर आपत्कालीन खोला तरन तयारी अबस्थामा राख्ने	जिसंस तथा सदस्यहरु.	असार मसान्तसम्म
५	कृतिम तयारी अभ्यास	रेडक्रस, जिसंस डिडिएमसी	असारमा

६	स्थानीय तहमा लेखाजोखा टोलीका तयार गर्नका लागि समन्वय गरि क्षमता अभिबृद्धिका गर्ने ।	स्थानीय तह, जिसस	जेठ
७	स्थानीय तहमा बिपद् तथा राहत ब्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्न लगाउने	स्थानीय तह, जिसस	जेठ

६.२.९.३ निकायगत पहिचान (को, कहां, के)

निकाय	बिषयगत क्षेत्र	कार्यरत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	**खोजउद्धार समन्वय, सुरक्षा**	जिल्लाभर	प्रजिअ जनार्दन गौतम फोकल पर्सन स.प्र.जि.अ. चिरञ्जीवी गिरी	०३१-५२०६२४, ९८५२८५७७७७ ९८५२८५७७७६ daosaptari1@gmail.com deoc.saptari@gmail.com
नेपाल प्रहरी	खोज उद्धार शान्ति सुरक्षा,राहत वितरण	जिल्लाभर	प्रहरी उपरीक्षक अवि नारायण काफ्ले	९८५२८५५५५५
नेपाली सेना	खोज उद्धार शान्ति सुरक्षा,राहत वितरण	जिल्लाभर	प्रमुख सेनानी दुर्गा ब.थापा	९८५२०७०७०७
सशस्त्र प्रहरी वल	खोज उद्धार शान्ति सुरक्षा, राहत बितरण	जिल्लाभर	सप्रउ ६ नं गण प्रदिप खड्का	९८५१२७२१०४
जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	विपद् सूचना तथा समन्वय	जिल्लाभर	प्र.स.ह.सुबाश श्रेष्ठ	०३१५३३७६२,९८६० ८२८३४८
जिसंसको कार्यालय, सबै स्थानीय तह	समन्वय,राहत तथा पुर्नस्थापना	जिल्लाभर	प्रमुख शिव नारायण साह	९८१४७०४५२७
स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका ईकाइहरु	स्वास्थ्य सेवा	जिल्लाभर	प्रमुख स्थानीय तहका शाखा प्रमुख	अनुसुचिमा राखिएको छ ।
कृषि ज्ञान केन्द्र तथा स्थानीय तहका ईकाई	खाद्यान्न तथा बिउ	जिल्लाभर	प्रमुख स्थानीय तहका शाखा प्रमुख	dadosaptari@gmail.com
स्थानिय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा	संरक्षण	जिल्लाभर	प्रमुख स्थानीय तहका शाखा प्रमुखहरु	अनुसुचिमा राखिएको छ ।
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन	खानेपानी तथा	जिल्लाभर	डिई शैलेन्द्र झा	५२०२००/९८५२८२०२०

कार्यालय	सरसफाई सामाग्री			२
विद्युत कार्यालय राजविराज	विद्युतिकरण	जिल्लाभर	कार्यालय प्रमुख प्रमुख मधुसुदन यादब	९८५२८२१४५९ rajbiraj@nca.org.np
जल तथा मौषम विज्ञान कार्यालय धरान	मनसुन पूर्वानुमान, पूर्बचेतावनी सम्प्रेषण, सूचना प्रवाह	जिल्लाभर	प्रमुख राजु मिश्र	धरान
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	राहत	जिल्लाभर	सभापति जोगेन्द्र भगत ब्रम देब यादव	९८५२८२०१२१
गैर सरकारी संस्था महासंघ	राहत तथा पुनस्थापना	जिल्लाभर	बलदेब मंडल	९८०४७९१२३०
उद्योग वाणिज्य संघ	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री,निर्माण सामाग्री	जिल्लाभर	अध्यक्षः लाल बाबु अग्रवाल	९८०८०९७५४२
पत्रकार महासंघ	सुचना संप्रेशण,	जिल्लाभर	अध्यक्ष सर्बन देव	९८५२८२०२२९
रक्तसञ्चार केन्द्र	रगतको आपूर्ति	जिल्लाभर		०३१५२११२१
स्थानीय तहहरु	राहत, पुनस्थापना, पुननिर्माण,लेखाजोखा, क्षतिको तथ्यांक संकलन	सबै स्थानीय तह	स्थानीय तह प्रमुख	अनुसुचिमा राखिएको छ ।

६.२.९.४. विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि - तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जिल्ला आपतकालीन सञ्चालन केन्द्र (DEOC) मा अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने तथा सूचना लिने । लत्ता कपडा, पाल, कम्बल, भाडा, खाद्यान्न तथा राहत वितरण र प्राथमिक उपचार कार्य समन्वय ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सेना, प्रहरी, जिसंस, स्वास्थ्य कार्यालय	पहिलो दिन
विपद् व्यवस्थापनको अनुगमन गरी नपुग सामग्रीहरुको उचित	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	दोस्रो दिन

व्यवस्थापन गर्ने ।	जिल्ला संमन्वय समिति	
सरुवा रोगहरु फैलिन नदिन चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय	पहिलो हप्ता
अस्थायी बासस्थानका लागि आवश्यक कार्य सुरु गर्ने	जिसंस, शहरी बिकास तथा भवन, नपा, गापा, विद्यालयहरु	पहिलो महिना
मानवीय सहयोगलाई निरन्तरता	जिसंस नपा गापा अन्य सहयोगी निकायहरु	दोस्रो महिना
क्षतिग्रस्त भवन तथा संस्थाहरुको पुनर्निर्माण (अस्थायी)	जिसंस, शहरी बिकास तथा भवन, नपा, गापा, विद्यालयहरु	तेस्रो महिना
क्षतिग्रस्त भवन तथा संस्थाहरुको स्थायी पुनर्निर्माण	स्थानीय तह	निरन्तर

७ . विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्त

कुनै विषयगत क्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा सहयोग गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकारप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयगत सदस्य संस्था भनिन्छ ।

विषयगत सदस्य संस्थाको काम कर्तव्य यस प्रकार हुनेछन्ः

१. विषयगत सदस्य संस्था (सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य,राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय गैसस आदि) का वीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।

२. संघीय, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय तह, सरकारी निकाय, स्थानीय नागरीक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकाय वीच समन्वय गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।

३. आफ्नो विषयगत क्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने । यस अन्तर्गत विपद्को प्रकृति तथा योजना मान्यता, प्राथमिकता प्राप्त आपतकालीन कार्य तयारी, आपतकालीन कार्य संवोधन गर्न प्राथमिकताप्राप्त पूर्वतयारी कार्यका लागि विद्यमान कमीकमजोरी पहिचान, विषयगत कार्ययोजना आदि पर्दछन् ।

४. आपतकालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकश्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने ।

५. विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरू सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका वारेमा जानकारी राख्दछन् र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउन विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।

६. विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।

७. सूचना संकलन तथा प्रचारप्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।

८. विषयगत क्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्य संचालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने । साथै, विषयगतक्षेत्रका सहभागीहरूलाई सामान्य माध्यमबाट उनीहरूको स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहीत गर्ने ।

९. मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम संचालन गर्न सहयोग गर्ने ।

१०. पूर्व निर्धारीत प्राथमिकता प्राप्त आवश्यकता पूर्तिका लागि विषयगत संस्थाहरूलाई अन्तिम सेवा प्रदायकका रुपमा जिम्मेवार बनाउने ।

११. कार्यक्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकताका आधारमा विषयगत क्षेत्रका मुख्य साझेदारलाई समावेश गराउने ।

८. अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालय राष्ट्रिय आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र शाखा सिंहदरवार, काठमाडौं नेपालको पत्र संख्या ०७१/०७२ च.न. २५२ मिति २०७१।१२।३० को पत्राआदेश अनुसार जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्थाको नामको हकमा सप्तरी जिल्लाको लागि डि.सि.ए./के.भि.एस. लाई District Lead Support Agencies को रुपमा छनौट गरी निम्न कार्यहरु गर्न निर्देशन गरिएको छ ।

मुख्य भूमिका यसप्रकार हुनेछ :

१. सवै निकायहरूको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा सहयोग गर्ने ।

२. विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरी अन्तिम कार्यशाला गर्नु अघि वैठकहरू संचालन गर्ने ।

३. विपद्सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन, प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्ने र प्राविधिक तथा वित्तिय सहयोग प्रदान गर्ने ।

४. प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका वारेमा समन्वय गर्ने ।

५. विगतका अनुभवको आधारमा सफलता, चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने ।

६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृयामा सवै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरू लगायत अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।

७. कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरूमाझ प्रवाह गर्ने । माथ्लिलो तहमा प्रतिवेदन दिने साथै तल्लो तहसम्म जानकारी गराउँने आदि ।

९ . कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति कार्यान्वयन समय तालिका :

- यो योजना निर्माण भएदेखि नै कार्यन्वयनमा आइरहेको छ । यस बर्षको बाढीमा पनि यसै योजना अनुसार प्रतिकार्यका गतिबिधिहरु संचालन भई बाढी प्रतिकार्य प्रभावकारी रुपमा संचालन भएको थियो । यसपटक पनि अध्यावधिक गर्नेक्रममा स्थानीयतह,क्षेत्रगत अगुवा निकायले आफ्नो जिम्मेवारी तथा दायित्व बोध गरेको पाईयो । यसपटक २०७९ असारमा यस योजनालाई अद्यावधिक गर्ने क्रममा हरेक क्लष्टर र स्थानीयतह सहितको बैठक जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रको समेत अगुवाईमा स्थानीय तहले यस योजना अनुसार आ-आफ्नो स्थानीय तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा आउने छ भन्ने आशा गर्न सकिन्छ । साथै जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति सप्तरीले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रका अगुवा संस्था, स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरुसंग समन्वय गरेर यसको प्रभावकारी कार्यन्वयनका लागि प्रयास गर्नेछ ।
- विपद्को समयमा यस योजनालाई तत्काल प्रयोगमा ल्याइने छ ।
- यो योजना विपद्को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना भएकाले आवश्यकता अनुसार कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- २०७२ मा दोश्रो पटक अध्यावधिक गरी बनेको योजनालाई २०७९ जेष्ठमा आएर आठौ अध्यावधिक गरिएको छ । यसलाई जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति र स्थानीय तह मार्फत नीतिगत रुपमै पारित गरेर स्थानीय तहहरुलाई समेत क्रियाशील बनाइने छ ।
- जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति सप्तरीको बैठकले यस जिल्ला बिपद् तथा प्रतिकार्य योजनालाई पारित गरी तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याउने छ ।

१० . प्रतिबेदन तथा अभिलेखन :

- जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ लाई आठौ अद्यावधिक गरी २०७९ बनाउने क्रममा ०७९ जेस्ठ २६ गते भएको जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको जिल्लास्तरीय कार्यशाला, बैठकले गरेका निर्णयहरु, प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्ने क्रममा भएका क्षेत्रगत रुपमा बसेको बैठक, स्थानीय तहगत भएको

छलफल लगायतका सम्पूर्ण प्रकृयाहरुलाई प्रतिबेदनमा समेटि योजनालाई पारित गरिएको छ ।

- यस विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने सन्दर्भमा स्थानीय तहको सकृयता बढेको छ र नेपाल सरकारको नीति अनुसार यस आ.व.२०७७/७८ देखि सबै बिषयगत कार्यालयहरु स्थानीय तह गाभिएकोले गत बर्षदेखि नै क्षेत्रगत अवधारण स्थानीय तहले पनि अबलम्वन गर्नुपर्ने हुनाले सबै स्थानीय तहले योजना निर्माण गरी जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिमा अनुमोदनका लागि पेश पर्नुपर्ने देखिन्छ ।योजनालाई नियमित अद्यावधिक गर्दै जानुपर्छ भन्ने भावनाको विकास पनि भएको छ । साथै यसले जिल्लाको विपद्हरुको जोखिमको विश्लेषण गर्नुपर्ने तर त्यसका लागि पूर्वतयारी गर्नुपर्ने, श्रोत साधनको मापन गर्नुपर्ने, अपुग श्रोतको खाडल पहिचान हुने विपद् व्यवस्थापनमा क्षेत्रगत हिसाबले ठूलो समूह परिचालित हुने अवस्थालाई सुनिश्चितता पनि बढाएको छ ।

११. अनुशुचिहरु :

अनुसूची १ : स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरु तथा स्वास्थ्य संयोजकहरुको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	प्रमुख/अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं.	प्र.प्रशासकीय अधिकृतको नाम	सम्पर्क नं.	स्वास्थ्य संयोजकको नाम	सम्पर्क नं.
१	राजविराज नगरपालिका	भिमराज यादव	९८५२८२०१३९/९८०४७३७१११	भोगेन्द्र यादव	९८५२८४२१११	हरिवंश यादव	९८१६७१३२७८
२	कञ्चनरुप नगरपालिका	ललन प्रसाद गुप्ता	९८४२८३१७५२	रेणुका शाह	९८५२८४४१११	डम्वर प्रसाद गुप्ता	९८५११२२३००
३	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	रामलखन मलाह	९८१५७६५९४४	रामकिसुन यादव	९८०४७००६९५	शिव शंकर ठाकुर	९८०४७०३१४२
४	बोदेबरसाईन नगरपालिका	आतेश कुमार सिंह यादव	९८१९९१२६००	घनश्याम यादव	९८५२८२२००३	वैजनाथ साह	९८०४८१४५६०
५	खडक	जय प्रकाश चौधरी	९८२५७००६९४	कुन्दन	९८५२८५४०५४	बिरेन्द्र	९८५८२०९१७

	नगरपालिका	थारु		कुमार कर्ण		कुमार दास	
६	शम्भुनाथ नगरपालिका	जितेन्द्र प्रसाद गुप्ता कलवार	९८१५७६२५०७	रँञ्जना शाह	९८५२८४३१११	रामनारायण देव	९८२७७२९५५१
७	सुरुङ्गा नगरपालिका	गीता चौधरी	९८५१००२०६५	गजेन्द्र नाथ शर्मा	९८५२८२१९८०	आनन्द प्रसाद चौधरी	९८०४७५४९९९
८	हनुमाननगर कङ्कालिनी न.पा.	विरेन्द्र माझी	९८५२८२०३७६	दिपेश कुमार झा	९८५२८४६१११	रामदेव यादव	९८६२८१०८७२
९	सप्तकोशी नगरपालिका	कृष्ण प्रसाद ढकाल	९८५२८२०९७६	रामदेव चौधरी	९८५२८४५१११	नागेश्वर महतो	९८१६७९३२७९
१०	अग्निसाइर कृष्णासरवन गा.पा.	दिनानाथ चौधरी	९८२४७४५९७१	कमलदेव यादव	९८२५७१७५५४/ ९८५२८२२५०१	जगेशवोर पर्साद खड्गा	९८४२८८९८४३
११	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	विध्यानन्द चौधरी	९८०७७४७४३७	दिलिप यादव	९८५२८२१५६७	मदनेश्वर चौधरी	९८०४७४७०६१
१२	महादेवा गाउँपालिका	सुनिल कुमार मण्डल	९८०८६४०९०२	रामलखन यादव	९८१४७४७५१४ ९८४२३९२९५८ ९८२९७७९०८५	वृहस्पति राम	९८२४७२०७४१
१३	तिरहुत गाउँपालिका	बिजय कुमार यादब	९८०११७६२५५	अशोक कुमार सिह	९८४४८६२७६०	राजेन्द्र प्रसाद सुनरैत	९८१७७११९४३
१४	तिलाठी कोईलाडी गापा.	अरुण कुमार मण्डल	९८०४७१५६८०	केशव कुमार झा	९८५२८२२२२५	शैलेश कुमार मिश्र	९८४२८२००६७
१५	रुपनी गा.पा.	दिनेश कुमार यादव	९८१४७३१२२३/९८४२८२३०१६	अरबिन्द कुमार चौधरी	९८२७७८८४९५	योगेन्द्र महासेठ	९८५२८६०८८८
१६	राजगढ गाउँपालिका	ओम प्रकाश मण्डल	९८०४७३६५९१	रमेश प्रसाद यादव	९८५२८२३२११	रामचन्द्र यादव	९८०४७०८२५१
१७	बिष्णुपुर गाउँपालिका	उमेश प्रसाद यादव	९८४२८२२२२७	ललन कुमार यादव	९८५२८२२५००	ध्रुव नारायण देव	९८०४००५६४९
१८	बलान-बिहुल गाउँपालिका	खेम चन्द्र यादव	९८४२५३९३७०	मो.नसिम राइन	९८१७७७७१४०८	मो नसिम राईन	९८१७७७१४०८

अनुशुची २ : स्थानिय तह वार्ड तहहरुमा विपद सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

सि.नं.	जिल्ला	स्थानिय निकायको नाम	पद	नामथर	स्थायी ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१.	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका					
१	सप्तरी	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका	वडा अध्यक्ष	सवदुल खलिफा	अग्नीसाइर कृष्णासवरन -१	९८१७७८८०७०
२	सप्तरी	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका	वडा अध्यक्ष	पशुपति चौधरी	अग्नीसाइर कृष्णासवरन -२	९८१४७०७७७०
३	सप्तरी	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका	वडा अध्यक्ष	गोपाल प्रसाद चौधरी थारु	अग्नीसाइर कृष्णासवर -३	९८४४३३८९७१
४	सप्तरी	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका	वडा अध्यक्ष	तेज नारायण यादव	अग्नीसाइर कृष्णासवरन -४	९८०४००४०३१
५	सप्तरी	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका	वडा अध्यक्ष	सबदुल मिँया	अग्नीसाइर कृष्णासवरन -५	९८०५९९८२५०
६	सप्तरी	अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका	वडा अध्यक्ष	अशोक कुमार आचार्य	अग्नीसाइर कृष्णासवरन -६	९८५२८२०६४८
२.	कंचनरुप नगरपालिका					
७	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रवान खाँ	कंचनरुप न.पा. १	९८२२३२००५८
८	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	मेहदी हसैन	कंचनरुप न.पा. २	९८१४७१७६१३
९	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	गुलटेन चौधरी थारु	कंचनरुप न.पा. ३	९८१८८५९८३०
१०	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जोगेन्द्र पासवान	कंचनरुप न.पा. ४	९८४२८२२४४६
११	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	कैलाश कुमार साह	कंचनरुप न.पा. ५	९८०७७५२७२५
१२	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	बच्चुलाल चौधरी	कंचनरुप न.पा. ६	९८०५९५०४६३
१३	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	समानन्द चौधरी	कंचनरुप न.पा. ७	९८०७७०२५४१
१४	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	कृष्ण प्रसाद साह	कंचनरुप न.पा. ८	९८४२८२३०४४
१५	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राम सुन्दर यादव	कंचनरुप न.पा. ९	९८०७७५१८४४
१६	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	दामोदर खडका	कंचनरुप न.पा. १०	९८६२१२९४५८
१७	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	ललित कुमार गोजेवार	कंचनरुप न.पा. ११	९८२६७६२७४१
१८	सप्तरी	कंचनरुप नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	देवी ब.खत्री	कंचनरुप न.पा. १२	९८४२८२३१९७
३.	खडक नगरपालिका					

१९	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राज कुमार साह	खडक न.पा. १	९८०४७२४३८९
२०	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	हेरराम मण्डल	खडक न.पा. २	९८०७७२८७७८
२१	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	देव नारायण चौधरी थारु	खडक न.पा. ३	९८०७०८११४५
२२	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	गंगाराम चौधरी	खडक न.पा. ४	९८४२८५२३८८
२३	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	विजय कुमार सिंह	खडक न.पा. ५	९८२४७५९२५३
२४	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	मो.कमालुदिन मिँया	खडक न.पा. ६	९८२५७५३७८६
२५	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राकेश कुमार साह	खडक न.पा. ७	९८१७७५७५५०
२६	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	बिन्दुलाल चौधरी	खडक न.पा. ८	९८४२८३२८१३
२७	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	मो.ईझारुल मिँया	खडक न.पा. ९	९८११७८३६४१
२८	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राजेन्द्र प्रसाद चौधरी	खडक न.पा. १०	९८१९९१५३४१
२९	सप्तरी	खडक नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रामकृष्ण चौधरी	खडक न.पा. ११	९८०१५०२८७३
४.	**छिन्नमस्ता गाउपालिका**					
३०	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	ललन प्रसाद यादव	छिन्नमस्ता गा.पा. १	९८०५९०७२३३
३१	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	सिकेन्द्र कुमार साह	छिन्नमस्ता गा.पा. २	९८१९७५६१८७
३२	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	बिजय कुमार यादब	छिन्नमस्ता गा.पा. ३	९८२४७६५५९४
३३	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	सुर्य नारायण यादव	छिन्नमस्ता गा.पा. ४	९८१६७६६१८८
३४	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	जय प्रकाश ठाकुर	छिन्नमस्ता गा.पा. ५	९८१९९५६४५३
३५	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	कपलेश्वर साह	छिन्नमस्ता गा.पा. ६	९८०७७०९६३९
३६	सप्तरी	छिन्नमस्ता गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	अच्छेलाल यादव	छिन्नमस्ता गा.पा. ७	९८०७७६७९७९
५.	**डाक्नेश्वरी नगरपालिका**					
३७	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	प्रितमलाल चौधरी	डाक्नेश्वरी न.पा. १	९८१६७५९९०९
३८	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रहमान मिया	डाक्नेश्वरी न.पा. २	९८२९७८७२००

३९	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	भागेश्वर यादव	डाक्नेश्वरी न.पा. ३	९८१६७५७९४०
४०	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	हरि प्रसाद राय	डाक्नेश्वरी न.पा. ४	९८११७५७४३४
४१	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रमेश कुमार चौधरी	डाक्नेश्वरी न.पा. ५	९८०५९४५४४९
४२	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	कुशेश्वर प्रसाद यादव	डाक्नेश्वरी न.पा. ६	९८०४७४४६१०
४३	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	शत्रुधन मण्डल	डाक्नेश्वरी न.पा. ७	९८१९७०५२५६
४४	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	सिताराम पण्डित	डाक्नेश्वरी न.पा. ८	९८१६७८९८५२
४५	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	कर्णदेव चौधरी	डाक्नेश्वरी न.पा. ९	९८०५९००९८९
४६	सप्तरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	कुन्जिलाल चौधरी	डाक्नेश्वरी न.पा. १०	९८०५९२४१०४
६.	**तिरहुत गाउपालिका**					
४७	सप्तरी	तिरहुत गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	शिव नारायण महतो	तिरहुत गा.पा. १	९८०४००३६००
४८	सप्तरी	तिरहुत गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	संजिव कुमार यादव	तिरहुत गा.पा. २	९८४२८३४५७८
४९	सप्तरी	तिरहुत गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	शिव चन्द्र यादव	तिरहुत गा.पा. ३	९८०५९१२५५६
५०	सप्तरी	तिरहुत गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	बलराम यादव	तिरहुत गा.पा. ४	९८०६३०२०४५
५१	सप्तरी	तिरहुत गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	रामानन्द चौधरी	तिरहुत गा.पा. ५	९८६२९१९४३६
७.	**तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका**					
५२	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	लोचन साह तेली	तिलाठी कोईलाडी गा.पा. १	९८२७७३१५५१
५३	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	दिनेश्वर मिश्रा	तिलाठी कोईलाडी गा.पा. २	९८१५७४९८१०
५४	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	कमल कुमार मण्डल	तिलाठी कोईलाडी गा.पा. ३	९८०४७०१९७३
५५	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	रमेश मुखिया	तिलाठी कोईलाडी गा.पा. ४	९८०७७३८५५५
५६	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	मुनिलाल मुखिया	तिलाठी कोईलाडी गा.पा. ५	९८०४२४३८१७
५७	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	ललन प्रसाद राउत	तिलाठी कोईलाडी गा.पा. ६	९८६३७५९३२६
५८	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी	वडा अध्यक्ष	रोशन सिंह	तिलाठी कोईलाडी	९८१४७४७४२८

		गाउपालिका			गा.पा. ७	
५९	सप्तरी	तिलाठी कोईलाडी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	हरिनारायण मंडल	तिलाठी कोईलाडी गा.पा. ८	९८१७७४४६०६
८.	**राजगढ गाउपालिका**					
६०	सप्तरी	राजगढ गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	उपेन्द्र नारायण यादव	राजगढ गा.पा. १	९८०४७४३२०१
६१	सप्तरी	राजगढ गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	जितेन्द्र यादव	राजगढ गा.पा. २	९८०४७७६१४०
६२	सप्तरी	राजगढ गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	बासु देवी यादवनी	राजगढ गा.पा. ३	९८०३८७८६७५
६३	सप्तरी	राजगढ गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	अशोक कुमार साह	राजगढ गा.पा. ४	९८०४७३६५५१
६४	सप्तरी	राजगढ गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	दुखिलाल भने देवेन्द्र साह	राजगढ गा.पा. ५	९८०५९५६१३२
६५	सप्तरी	राजगढ गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	मो.ताहिर मंसुरी	राजगढ गा.पा. ६	९८०४७००९३२
९.	**बोदेबर्साईन नगरपालिका**					
६६	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रबिन्द्र कुमार साह	बोदेबर्साईन न.पा. १	९८४३२७९७२०
६७	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राम प्रसाद राम	बोदेबर्साईन न.पा. २	९८१५७५३८२३
६८	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	शिव नारायण यादव	बोदेबर्साईन न.पा. ३	९८१३३२८१५५
६९	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	किरण कुमार साह	बोदेबर्साईन न.पा. ४	९८२६७३१५२५
७०	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	मो.मोजिवुर रहमान	बोदेबर्साईन न.पा. ५	९८०४७४३७८६
७१	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राज कुमार यादव	बोदेबर्साईन न.पा. ६	९८१५७५५८६२
७२	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	विजय नारायण कापड	बोदेबर्साईन न.पा. ७	९८०७७०६७६६
७३	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	बैधनाथ चौधरी	बोदेबर्साईन न.पा. ८	९८६३७३५०८५
७४	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	तपसी यादव	बोदेबर्साईन न.पा. ९	९८२५७२४७६४
७५	सप्तरी	बोदेबर्साईन नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	सुनित कुमार यादव	बोदेबर्साईन न.पा. १०	९८२९७८००७३
१०.	**महादेवा गाउपालिका**					

७६	सप्तरी	महादेवा गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	जयश्वर किशोर दास	महादेवा गा.पा. १	९८५२८२२७९५
७७	सप्तरी	महादेवा गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	जागेश्वर प्रसाद रैसर	महादेवा गा.पा. २	९८०४७४१८६५
७८	सप्तरी	महादेवा गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	रामकुमार यादव	महादेवा गा.पा. ३	९८१६७८३७३२
७९	सप्तरी	महादेवा गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	जुगेश्वर साह	महादेवा गा.पा. ४	९८१३४५०६९६
८०	सप्तरी	महादेवा गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	हेराम मण्डल	महादेवा गा.पा. ५	९८२४७२०१९३
८१	सप्तरी	महादेवा गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	गजेन्द्र मण्डल	महादेवा गा.पा. ६	९८०७७३९०२९
११.	**राजबिराज नगरपालिका**					
८२	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	चन्द्र शेखर चौधरी	राजबिराज न.पा. १	९८०१५२३०८५
८३	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	अरुन कुमार यादव	राजबिराज न.पा. २	९८१९९९५६८०
८४	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	अनिल कुमार दास	राजबिराज न.पा. ३	९८११७९९३९९
८५	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	दिनेश कुमार साह	राजबिराज न.पा. ४	९८४२८२०२९३
८६	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	बन्धुलाल दास	राजबिराज न.पा. ५	९८१९९८६१३२
८७	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	शशी कुमार चौधरी	राजबिराज न.पा. ६	९८६२९३१८०७
८८	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	सुभाष चन्द्र यादव	राजबिराज न.पा. ७	९८११७३७०२२
८९	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जय नारायण मण्डल	राजबिराज न.पा. ८	९८२९७८४६०९
९०	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जवाहर यादव	राजबिराज न.पा. ९	९८०४७२५७४५
९१	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	गंगाराम खंग	राजबिराज न.पा. १०	९८०४७१७२०९
९२	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	उदित नारायण यादव	राजबिराज न.पा. ११	९८०४७९७८८४
९३	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रामचन्द्र यादव	राजबिराज न.पा. १२	९८१८१९८१८८
९४	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	त्रिलोकीनाथ चौधरी	राजबिराज न.पा. १३	९८१६७३७४९६
९५	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जगदीश मण्डल	राजबिराज न.पा. १४	९८०७७०५२६५
९६	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	ओम नारायण साह	राजबिराज न.पा.	९८११२७४७१५

					१५	
९७	सप्तरी	राजबिराज नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राम एकवाल यादव	राजबिराज न.पा. १६	९८०४७८१३३१
१२.	रुपनी गाउपालिका					
९८	सप्तरी	रुपनी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	लीला यादव	रुपनी गा.पा. १	९८०४३१६०३८
९९	सप्तरी	रुपनी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	सरोज कुमार यादव	रुपनी गा.पा. २	९८०१५०७६२२
१००	सप्तरी	रुपनी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	अमर मुखिया	रुपनी गा.पा. ३	९८१४७१३७२५
१०१	सप्तरी	रुपनी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	छेदी ईसर	रुपनी गा.पा. ४	९८०४७०३०३६
१०२	सप्तरी	रुपनी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	गंगाराम यादव	रुपनी गा.पा. ५	९८१५७९२१९५
१०३	सप्तरी	रुपनी गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	बद्री नारायण सरदार	रुपनी गा.पा. ६	९८२४७९८७४३
१३.	बलान बिहुल गाउपालिका					
१०४	सप्तरी	बलान बिहुल गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	राम पुकार यादव	बलान बिहुल गा.पा. १	९८०७७१९६७०
१०५	सप्तरी	बलान बिहुल गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	इन्द्र देव यादव	बलान बिहुल गा.पा. २	९८०५९९९५११
१०६	सप्तरी	बलान बिहुल गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	राजकिशोर यादव	बलान बिहुल गा.पा. ३	९८११२८७२५२
१०७	सप्तरी	बलान बिहुल गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	लक्ष्मी नारायण झा	बलान बिहुल गा.पा. ४	९८४२९५०१४८
१०८	सप्तरी	बलान बिहुल गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	विन्देश्वर यादव	बलान बिहुल गा.पा. ५	९८२३०४६६११
१०९	सप्तरी	बलान बिहुल गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	सुर्य कुमार दास	बलान बिहुल गा.पा. ६	९८१४७४९०७७
१४.	बिष्णुपुर गाउपालिका					
११०	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	बलराम यादव	बिष्णुपुर गा.पा. १	९८०४७५९३६०
१११	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	भोगेन्द्र प्रसाद यादव	बिष्णुपुर गा.पा. २	९८०४७०४१८६
११२	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	राजेन्द्र प्रसाद सदा	बिष्णुपुर गा.पा. ३	९८०७३७०६१२
११३	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	श्रीचन साह	बिष्णुपुर गा.पा. ४	९८०४७४४९४४
११४	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	जिवछ मंडल	बिष्णुपुर गा.पा. ५	९८०३६२९७३२
११५	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	परमानन्द यादव	बिष्णुपुर गा.पा. ६	९८०४७१३६५७

११६	सप्तरी	बिष्णुपुर गाउपालिका	वडा अध्यक्ष	लोचन साह तेली	बिष्णुपुर गा.पा. ७	९८१९९६८५४२
१५.	**शम्भुनाथ नगरपालिका**					
११७	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जिवछ साह	शम्भुनाथ न.पा. १	९८०१५११७७७
११८	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	दुर्गानन्द भगत	शम्भुनाथ न.पा. २	९८२५७०४६१३
११९	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	नविन कुमार चौधरी	शम्भुनाथ न.पा. ३	९८१६७३७७७२
१२०	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	बिजय कुमार साह	शम्भुनाथ न.पा. ४	९८१९९५३०२२
१२१	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जामुन चौधरी	शम्भुनाथ न.पा. ५	९८२३००७०७६
१२२	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	सचेन्द्र प्रसाद चौधरी	शम्भुनाथ न.पा. ६	९८०४३७३४८५
१२३	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	गोपाल प्रसाद चौधरी	शम्भुनाथ न.पा. ७	९८१६७४५४०९
१२४	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	ईन्द्रकान्त चौधरी	शम्भुनाथ न.पा. ८	९८१५७४२०९१
१२५	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	प्रभु मलाहा	शम्भुनाथ न.पा. ९	९८१८०१९१३६
१२६	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	धर्मेन्द्र कुमार मण्डल	शम्भुनाथ न.पा. १०	९८०७७५०८९८
१२७	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राज कुमार साह	शम्भुनाथ न.पा. ११	९८०५९५१४२५
१२८	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	श्री संजय प्रसाद साह	शम्भुनाथ न.पा. १२	९८०८३५९०२८
१६.	**सप्तकोशी नगरपालिका**					
१२९	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रोहीनी प्रसाद पोखरेल	सप्तकोशी न.पा. १	९८४२८२१९११
१३०	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	मो.जाहुर हुसेन	सप्तकोशी न.पा. २	९८१९९२८३६३
१३१	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	देवकान्त गोजेवार	सप्तकोशी न.पा. ३	९८६४६८११६९
१३२	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जयराम खंग	सप्तकोशी न.पा. ४	९८२१७८०७५७
१३३	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	गोसाई चौधरी	सप्तकोशी न.पा. ५	९८४००३१५१३
१३४	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	शंकर चौधरी	सप्तकोशी न.पा. ६	९८१४७९२८४६

१३५	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	जितन चौधरी	सप्तकोशी न.पा. ७	९८२५७४८१०९
१३६	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	केदार प्रसाद साह	सप्तकोशी न.पा. ८	९८६०९५२६०५
१३७	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राजेन्द्र कुमार यादव	सप्तकोशी न.पा. ९	९८२९७१४४१२
१३८	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	हरिलाल साह	सप्तकोशी न.पा. १०	९८४२८५१५२२
१३९	सप्तरी	सप्तकोशी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	डोनेशर खडका	सप्तकोशी न.पा. ११	९८४०३३५५१७
१७.	**सुरुङगा नगरपालिका**					
१४०	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	छत्र बहादुर राउत	सुरुङगा न.पा. १	९८४२८४१८६०
१४१	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	अर्जुन राज खपांगी	सुरुङगा न.पा. २	९८११७५८५८५
१४२	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	किरण कुमार पोखरेल	सुरुङगा न.पा. ३	९८५१२१४०२१
१४३	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	देवेन्द्र प्रसाद चौधरी	सुरुङगा न.पा. ४	९८१७७६१४८४
१४४	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	दिला राम चौधरी थारु	सुरुङगा न.पा. ५	९८१४७०१७३०
१४५	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	देनश राम	सुरुङगा न.पा. ६	९८०७७२९००५
१४६	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	शिव नारायण चौधरी	सुरुङगा न.पा. ७	९८११७४०२५३
१४७	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	श्याम प्रसाद साह	सुरुङगा न.पा. ८	९८१६७६९४२६
१४८	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	सन्त कुमार यादव	सुरुङगा न.पा. ९	९८१७७१५९२४
१४९	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	चन्द्र नारायण यादव	सुरुङगा न.पा. १०	९८१५७८९८९६
१५०	सप्तरी	सुरुङगा नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राम कुमार चौधरी	सुरुङगा न.पा. ११	९८१४७१४२५२
१८.	**हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका**					
१५१	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नपा	वडा अध्यक्ष	सुरेन्द्र मण्डल	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. १	९८२५७२२०८९
१५२	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	सन्तोष कुमार यादव	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. २	९८२९७७७३४७
१५३	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	विजय कुमार यादव	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.	९८१९७६१४६५

					३	
१५४	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	मौलि कु. मण्डल	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. ४	९८४२८३२६५७
१५५	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	बुद्धिमान श्रेष्ठ	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. ५	९८४९१३५३७८
१५६	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	रामनारायण मण्डल	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. ६	९८०७७०४९०९
१५७	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राजेश्वर ठाकुर	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. ७	९८०४७३९३५१
१५८	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	अजय यादव	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. ८	९८६३००२४४५
१५९	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	हरिशचन्द्र वर्मा	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. ९	९८०५९४७३५२
१६०	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	राम लखन मण्डल	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. १०	९८०४७१३३७९
१६१	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	साकिर खाँ	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. ११	९८०५९७१००६
१६२	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	श्री चन्द्र मुखिया	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. १२	९८०७७३७२५५
१६३	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	कुशेश्वर यादव	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. १३	९८०४७३८२०४
१६४	सप्तरी	हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका	वडा अध्यक्ष	कृष्ण कुमार यादव	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा. १४	९८२४३७५६९६

अनुसूची ३ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका ईकाइहरुको सम्पर्क

सि.नं	कार्यालय	दर्जा	नाम थर	CUG (कार्यालय) न.	व्यक्तिगत नम्बर
१	जि.प्र.का. सप्तरी	प्र.उ.	अबि नारायण काफ्ले	९८५२८५५५५५	९८५२८५५५५५
२	ई.प्र.का. कंचनपुर सप्तरी	प्र.ना.उ.	राम कुमार यादव	९८५२८९००५१	९८४५०३५४५०

३	ई .प्र .का कल्याणपुर सप्तरी	प्र.नि.	राजु अधिकारी	९८५२८९०१८८	९८५२८९०५०६
४	ई.प्र.का.कडरवोना सप्तरी	प्र.नि.	वालिष्टर सिंह	९८५२८९०५१०	९८५५०९०७७७
५	ई.प्र.का भेडिया सप्तरी	प्र.ना.नि.	अवधेश चौबे	९८५२८९०४००	९८५५०९०३४३
६	ई.प्र.का हनुमाननगर सप्तरी	प्र.ब.ना.नि.	सुमन महन्त गिरी	९८५२८९०५०९	९८५१२८२७६९
७	ईप्रका भारदह सप्तरी	प्र.ब.ना.नि	सन्जय नेउपाने	९८५२८२४११२	९८५२०९००८९
८	ईप्रका सखडा सप्तरी	प्र.ना.नि	शत्रुधन राउत	९८५२८९०५१३	९८५५०९०२०६
९	ई.प्र.का.रुपनी सप्तरी	प्र.ना.नि	चन्द्र प्रसाद यादव	९८५२८९०५१४	९८१९७०२०५७
१०	ईप्रका महुली सप्तरी	प्र.ना.नि	मो.सागिर राईन	९८५२८९०५२५	९८४२८३३८२६
११	वप्रका (ख) रा.बि.सप्तरी	प्र.ना.नि	राम बालक ठाकुर	९८५२८९०५१५	९८४३१४१२३७
१२	प्र.चौ कठौना सप्तरी	प्र.स.नि.	बलिराम प्रसाद साह	९८५३८२४१०९	९८१६८९२९०३
१३	प्र.चौ.तिलाठी सप्तरी	प्र.ना.नि	प्रराज चौलागाई	९८५२८९०५३३	९८४५५८७२५८
१४	ई.प्र.का बोधेबर्साईन सप्तरी	प्र.ब.ना.नि.	सुरेश पाल	९८५२८९०५२३	९८४२९७५४६६
१५	प्र.चौ फत्तेपुर सप्तरी	प्र.ना.नि	डिकशेर राई	९८५२८९०३७५	९८४४६६६२३३
१६	प्र.चौ. लोहजरा सप्तरी	प्र.स.नि.	हरिहर राउत कुर्मी	९८५२८९०५३९	९८४२९९७१२३
१७	ईप्रका ठेलिया सप्तरी	प्र.ना.नि	राम पुकार महत्तो	९८५२८९०३७१	९८४५४१४१८७
१८	का.शु.गार्ड सप्तरी	प्र.ना.नि	रबिन्द्र चौधरी	९८५२८२४११६	९८६३८४६२७२
१९	ई.प्र.का पातो सप्तरी	प्र.ब.ना.नि.	अमिरी यादव	९८५२८९०५११	९८५२८९०२१९
२०	वि.शु.गार्ड सप्तरी	प्र.ना.नि	सरोज कुमार चौधरी	९८५२८२४११७	९८४४०३९६७९
२१	ईप्रका बिष्णुपुर सप्तरी	प्र.ना.नि.	श्रीदेव यादव	९८५२८२४११३	९८५२८९०१८६
२२	प्र.चौ पकरी सप्तरी	प्र.स.नि.	राज किशोर प्रसाद यादव	९८५२८२४११८	९८४५२५०८७४
२३	प्रचौ कोबर्साईन सप्तरी	प्र.स.नि.	योगेन्द्र साह	९८५२८२४११९	९८४५४५९६८६

२४	प्र.चौ रामपुर मल्हनिया सप्तरी	प्र.स.नि.	उदय सिंह	९८५२८२४१२०	९८५५०९०६३६
२५	प्र.चौ धरमपुर सप्तरी	प्र.स.नि.	मनोज कुमार बल	९८५२८९०३७२	९८२७७०२२६३
२६	प्र.चौ झुटकी सप्तरी	प्र.ना.नि.	सुरेश कुमार यादव	९८५२८२४१२१	९८४२०३४६२१
२७	प्र.चौ डिमन सप्तरी	प्र.स.नि.	राज किशोर साह	९८५२८९०३७४	९८५२८९०३७४
२८	प्र.चौ प्रवाह सप्तरी	प्र.स.नि.	भाग्य नारायण राय	९८५२८२४१२२	९८४४७६३२९२
२९	प्र.चौ मौवा सप्तरी	प्र.स.नि.	रामचन्द्र मण्डल	९८५२८२४१०३	९८६३९०१३३३
३०	प्र.चौ रामनगर सप्तरी	प्र.स.नि.	गजेन्द्र नारायण यादव	९८५२८२४१०६	९८६२८१०५७३
३१	प्र.चौ देउरी सप्तरी	प्र.स.नि.	बिनोद प्रसाद यादव	९८५२८२४१०७	९८४५१००७१०
३२	प्र.चौ काचन सप्तरी	प्र.स.नि.	सत्यानन्द ठाकुर	९८५२८२४१०५	९८४५४९३२७५
३३	प्र.चौ तरही सप्तरी	प्र.स.नि.	जिवछ प्रसाद यादव	९८५२८२४१२३	९८१५७२८३३२
३४	प्रचौ बेल्ही सप्तरी	प्र.स.नि.	उमेश प्रसाद जैशवाल	९८५२८२४१०२	९८०५९२९२१५
३५	प्र.चौ धाती सप्तरी	प्र.स.नि.	विजय कुमार महतो	९८५२८२४१०४	९८०३९९९००५
३६	प्र.चौ सिस्वाबेल्हि सप्तरी	प्र.स.नि.	महेन्द्र चौधरी	९८५२८२४१०१	९८४१४४१३१३
३७	प्र.चौ बिसनपुर सप्तरी	प्र.स.नि.	भरत ठाकुर	९८५२८२४१०९	९८६३८१००९८
३८	प्र.चौ.पत्थरगढा सप्तरी	प्र.ना.नि.	प्रमेश्वर पासवान	९८५२८२४११५	९८२९७६२६७४
३९	प्र.चौ लक्ष्मिपुर सप्तरी	प्र.स.नि.	राम नारायण चौधरी	९८५२८९०५१७	९८०१५७७७०८
४०	अ.प्र.पोष्ट खर्साल टोल सप्तरी	प्र.स.नि.	काशीराम माझी	९८५२८२४१२४	९८०६८४६५५८
४१	अ.प्र.पोष्ट त्रिकोल सप्तरी	प्र.ना.नि.	मोहन राउत	९८५२८९०३७३	९८०१६३८६८७
४२	अ.प्र.पोष्ट तितरीगाछी रा.वि.सप्तरी	प्र.स.नि.	रघुनाथ यादव	९८५२८२४१२५	९८६२१२७२०४
४३	अ.प्र पोष्ट राजदेवी राजबिराज	प्र.स.नि.	कमोध मण्डल	९८५२८२४१२६	९८४४५७२११३
४४	अ.प्र.पो.त्रिभुवन चोक	प्र.स.नि.	श्याम सुन्दर साह	९८५२८२४१२७	९८४२८२१४७२

	रा.वि.सप्तरी				
४५	अ.प्र.चौ.खरचुयिया सप्तरी	प्र.स.नि.	प्रमोद प्रसाद यादव	९८५५०४१२७१	९८५५०४१२७१
४६	जि.अ.स तथा सु.प्र.ई रा.वि	प्र.स.नि.	शिव कुमार राम		९८०१५२९४३७
४७	प्र.जि.अ.नि गार्ड सप्तरी	प्र.ह.	कमल बहादुर लामा	९८५२८२४१२९	९८०१९६२१५५
४८	जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी	प्र.ह.	प्रदिप कुमार श्रेष्ठ	९८५२८२४१३०	९८१६७५८८००
४९	सगरमाथा अस्पतल रा.वि.सप्तरी	प्र.ह.	योगेश दाहाल	९८५२८२४१३२	९८४२४०३७२९
५०	युनिक अस्पताल सप्तरी	प्र.ह.	तुलसी कुमार साह	९८५२८२४१३३	९८१९८४९०६१
५१	उच्च अदालत सुरक्षा गार्ड सप्तरी	प्र.ह.	सुरेन्द्र राय		९८४५४०७९५९

अनुसूची ४ : नेपाली सेना ससरी अन्तर्गतका ईकाइहरुको सम्पर्क सूची

सि.नं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	नामथर	कार्यालयको सम्पर्क नं.	ब्यक्तिगत नं.	कै.
१.	नेपाली सेना बरख गण,राजविराज सप्तरी	प्र.से.	दुर्गा ब.थापा	0315३०731 ०३१५३००३१	९८५२०७०७०७	
२.	नेपाली सेना सुरक्षा सेनामुख कल्याणपुर सप्तरी	सह.से	रमेश कार्की		९८४०९४२२२८	बरख गणको टोली
३	नेपाली सेना सुरक्षा सेनामुख भगनी सप्तरी	सेनानी	योगेन्द्र धमला		९८५१३३०५१५	बरख गणको टोली

सि.नं	नाम थर	गणमा हा.मिति	युनिटको नाम	स्थायी ठेगाना	कार्यालय सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.

अनुसूची ५ : बिभिन्न स्थानमा रहेका सशस्त्र प्रहरीको युनिटहरुको विवरण

1	सप्रउ	प्रदिप खड्का	नं. 6 गण हे.क्वा. सप्तरी	बिष्णुपुर गा.पा.-6 गोरगामा	९८५१२७२१०४	
2	सप्रउ	अशोक कु.बम	स.प्र.बल नेपाल कार्य तालिम शिक्षालय बरमझिया सप्तरी	कन्चंरूप नपा बरमजिया	९८५१२७२०७२	
3	सप्रनाउ	भुवन सिंह ठकुरी	स.प्र.बल नेपाल apf स्कुल शम्भुनाथ	शम्भुनाथ न ५	९८५१२५९५०१	
4	सप्रनि	देबराज पोखेल	विओपि बर्साईन	तिलाठी कोईलाडी गा.पा-5, टिकुलिया	9851272410	9851258018
5	सप्रनि	सुशिल के.सी.	विओपि तिलाठी	तिलाठी कोईलाडी गा.पा.-1, बेल्ही	9851272406	9848126701
6	सप्रनानि	रामएकवाल प्र. यादब	विओपि छिन्नमस्ता	छिन्नमस्ता गा.पा.-3, गोविन्दपुर	9851272407	2078 I 11 I 07
7	सप्रनि	दिपकराज बस्नेत	विओपि बनैनियाँ	राजगढ गा.पा.-02, बनैनियाँ	9851272409	9851259285
8	सप्रनि	राजु श्रेष्ठ	विओपि पातो	डाक्नेश्वरी न.पा.-05, पातो	9851272485	9841377519
9	सप्रनानि	श्यामलाल पुन मगर	बिओपि सुभरनपट्टी	बोदेबर्साईन न.पा.-05, बोदेबर्साईन	9851272787	9845059472
10	सप्रनि	लाल ब. खड्का	विओपि रामनगर	बलान बिहुल गा.पा.-05, रामनगर	9851272408	9842029269
11	सप्रनि	सुवास पुलामी	बिओपि बेल्ही	बलान बिहुल गा.पा.-04, बेल्ही		9851258205
12	सप्रनि	किशमान तामाङ्ग	सु.वेश भारदह	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-03,भारदह	031-440010	9851258069
13	सप्रनि	गोकर्णराज भट्टराई	सु.वेश कडरवोना	सुरुङ्गा न.पा.-05, कुशाहा	-	9851259207
14	सप्रनानि	दिनेश रेग्मी	सु.वेश मयनाकडेरी	तिरहुत गा.पा.-2 मयनाकडेरी		9845829120
15	सप्रनानि	गणेश बहादुर खत्री	सु.वेश फत्तेपुर	सप्तकोशी गा.पा.-01, फत्तेपुर	-	9842701555
16	सप्रनानि	धन कुमार घिमिरे	सु.वेश सितापुर	अग्निसाईर कृष्ण सवरण गा.पा.-02, सितापुर	-	९८४२९६२६९१
17	सप्रनानि	कृष्ण अधिकारी	सु.वेश शम्भुनाथ	शम्भुनाथ न.पा.-11, लहरनियाँ	-	९८४२६५८९२४

अनुसूची ६ : जिल्लामा सञ्चालित दमकल सेवाहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	कार्यालय	नाम	कार्यालय सम्पर्क	मोवाइल

१	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा	देव नारायण यादव	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा	९८०८२९८०५४
२	शम्भुनाथ नगरपालिका	प्रकाश बि.क.	शम्भुनाथ नगरपालिका	९८०५९६१०३८
३	राजविराज नगरपालिका	उमेश प्रसाद यादव	राजविराज नगरपालि	०३१५२००२०,९८०४७१३३६७
४	कंचनरुप न.पा.	किसुन राम	कंचनरुप न.पा.	९८०४७७६४४२
५	मधेश प्र.प्र.ता.के.जनकपुर सम्पर्क.का.रा.वि.सप्तरी	प्र.ह.आनन्द चौधरी/प्र.ज.नरेश राय	२.प्र.प्र.ता.के.रा.वि.सप्तरी	९८१५३७५८२१/९८४२१३९२४६

अनुसूची ७ : सप्तरी जिल्लामा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुको विवरण

सि.नं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	कर्मचारीको नाम	चिकित्सक संख्या	सम्पर्क नम्बर
१.	कन्चनरुप नपा	कञ्चनरुप न.पा.-८	राम सेवक यादव	३ जान	९८४२८३२०११
२.	स्वास्थ्य चौकी सितापुर	अग्नि साईर कृष्ण सवरपा.-२	हरि नारायण चौधरी	१० जान	९८१९७५३२६१
३.	स्वास्थ्य चौकी जण्डौल	अग्नि साईर कृष्ण सवरण गा.पा.-१	ब्रहम देव चौधरी	८ जना	९८०७७५८४८५
४.	स्वास्थ्य चौकी प्रश्वनी	अग्नि साईर कृष्ण सवरण गा.पा.-४	राम अशिस यादव	५ जान	९८०७७००२२८
५.	स्वास्थ्य चौकी बकधुवा	अग्नि साईर कृष्ण सवरण गा.पा.-५	योगान्नद पण्डित	८ जान	९८४२९८७६७१
६.	स्वास्थ्य चौकी जगतपुर	कञ्चनरुप न.पा.-४	गोविन्द प्रसाद गुप्ता	७ जान	९८०५९७१८८०
७.	स्वास्थ्य चौकी फत्तेपुर		राज कुमार दास		९८४२९९११८३
८.	स्वास्थ्य चौकी ओद्राहा		गिरधारी प्रसाद शाह		९८०२९३२३२३
९.	स्वास्थ्य चौकी कमलपुर		हेम नारायण चौधरी		९८१५३७१३६८
१०.	स्वास्थ्य शाखा		महेश चौधरी		९८४२०३१०६०
११.	स्वास्थ्य चौकी बैरवा	कञ्चनरुप न.पा.-१	चन्द्र नारायण यादव	६ जान	९८४२८२०१५२
१२.	स्वास्थ्य चौकी धरमपुर	कञ्चनरुप न.पा.-७	भरत प्रसाद गुप्ता	४ जान	९८१९७७४०१६
१३.	स्वास्थ्य चौकी पिप्रा पुर्व	कञ्चनरुप न.पा.-५	राजेन्द्र प्रसाद शाह	६ जान	९८०५९०९८३५
१४.	स्वास्थ्य चौकी रुपनगर	कञ्चनरुप न.पा.-१२	जदुनन्दन राउत	५ जान	९८४२८२२२७१
१५.	स्वास्थ्य चौकी हरिहरपुर	अग्नि साईर कृष्ण सवरण	तेज नारायण शर्मा	६ जान	९८१४७५०३९७

		गा.पा.-३			
१६.	स्वास्थ्य चौकी घोघनपुर		सिता कुमारी हुजदार		९८४२१३१८२६
१७.	स्वास्थ्य चौकी बरमझीया		बेदानन्द साह		९८१४७७३७११
१८.	स्वास्थ्य चौकी बदगमा		ममता कुमारी		९८४२८६०९२०
१९.	स्वास्थ्य चौकी ठेलिया		रघुनन्दन यादव		९८४२८३२९२९
२०.	स्वास्थ्य शाखा	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-१२	राम देव यादव	४ जान	९८४२८५३७१८
२१.	स्वास्थ्य चौकी हनुमाननगर	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-७	प्रमोद कुमार मण्डल	८ जान	९८४२८१०५७३
२२.	स्वास्थ्य चौकी मधवापुर	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-४	योगेन्द्र प्रसाद कौडगिया	६ जान	९८४२८३२११५
२३.	स्वास्थ्य चौकी योगिनिया (२)	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-६	कृष्ण कुमार यादव	६ जान	९८४२८५२६४१
२४.	स्वास्थ्य चौकी योगिनिया (१)	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-८	भोज देव ठाकुर	६ जान	९८०७७३४३०४
२५.	स्वास्थ्य चौकी रामपुरमल्हनिया	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-१४	बद्रि शर्मा	६ जान	९८२४७५७१२१
२६.	स्वास्थ्य चौकी गोबरगाढा	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-१३	पर्शुराम यादव	२ जान	९८०४५०५८७७
२७.	स्वास्थ्य चौकी पोर्ताह		बद्रि नारायण यादव		९८२५७४१६१८
२८.	स्वास्थ्य चौकी इनर्वा	हनुमाननगर कंकालिनी न.पा.-१०	महेन्द्र प्रसाद राउत	५ जान	९८१७७३६८२०
२९.	स्वास्थ्य चौकी नेगडा	बोदेवर्साईन न.पा-२	लक्ष्मी नारायण झा	६ जना	९८४२९५०१४८
३०.	स्वास्थ्य चौकी फुलबरिया		शिवदेव सिँह		९८०४००५३१२
३१.	स्वास्थ्य चौकी सारस्वर	बोदेवार्साईन न.पा-३	बद्रि नारायण ठाकुर	५ जना	९८०४७०९८०२
३२.	स्वास्थ्य चौकी बोदेबर्साईन	बोदेवार्साईन न.पा-५	मो.ऐयुव	७ जना	९८०४७७२२१०
३३.	स्वास्थ्य चौकी देउरी		मि.मोहमद अली		९८२६७५३७७२
३४.	स्वास्थ्य चौकी काचन	बोदेवर्साईन न.पा-८	कृष्ण कुमार महासेठ	५ जना	९८१४७१२८९१
३५.	स्वास्थ्य चौकी मानराज		बिन्देश्वर प्रसाद शाह		९८०७७००८८१
३६.	बिष्णुपुर गापा		ध्रुव नारायण देव		९८०४००५६४९
३७.	स्वास्थ्य चौकी ईटहरी बिष्णुपुर	छिन्नमस्ता गा.पा-७	ललित कुमार शाह	२ जना	९८४२८३४८१६
३८.	स्वास्थ्य चौकी सिमराहा सग्यौन	बिष्णुपुर गा.पा-४	शिव कुमार साह	४ जना	९८४२९५२०६९
३९.	भारदह अस्पताल	हनुमाननगर कंकालिनि न.पा-०१	धर्मेन्द्र कुमार खडगा	३५ जना	९८०५९९१५५१
४०.	स्वास्थ्य चौकी खडकपुर	बोदेबर्साईन न.पा-१०	बिनेश्वर प्रसाद साह	५ जना	९८०४७४५२८४
४१.	स्वास्थ्य चौकी धनगढी	बोदेबर्साईन न.पा-१	मो.जाकिर हुसैन	५ जना	९८४२८२३४६५
४२.	बोदेबर्साईन नपा	बोदेबर्साईन न.पा-५	अजय कुमार नेपाल	५ जना	९८१४७३२९३०
४३.	स्वास्थ्य शाखा	हनुमाननगर कंकालिनि न.पा-१२	राम कुमार यादव	४ जना	९८६२८१०८७२
४४.	स्वास्थ्य चौकी को.मधेपुरा	राजविराज न.पा-१४	नागेश्वर प्रसाद साह	५ जना	९८४२९५९२०६
४५.	स्वास्थ्य शाखा	राजविराज न.पा-	हरिवंश यादव	२ जना	९८१६७१३२७८
४६.	स्वास्थ्य चौकी फर्सेठ	राजविराज न.पा-११	संजय कुमार साह	६ जना	९८४२८३१३००
४७.	स्वास्थ्य चौकी डुमरी		राजबेन्द्र कु. यादव		९८१४८८४६२३
४८.	स्वास्थ्य चौकी दिग्धवा	राजविराज न.पा-१०	मिथलेस कुमार यादव	६ जना	९८४६०७४८४७
४९.	स्वास्थ्य शाखा	छिन्नमस्ता गा.पा-३	मदनेस्वर प्र. चौधरी	१२ जना	९८४२८२०४५७

५०.	स्वास्थ्य चौकी पोर्ताह		दिपेन्द्र कु.यादव		९८६५६१८८८६
५१.	स्वास्थ्य चौकी बरहिविरपुर	छिन्नमस्ता गा.पा-१	सरिता झा	७ जना	९८४२८५१८०८
५२.	स्वास्थ्य चौकी लालापट्टि		बाल कुमार यादव		९८१६३८८१९०
५३.	स्वास्थ्य चौकी सखडा		अजय कुमार झा		९८०५१३५९२५
५४.	स्वास्थ्य चौकी खोजपुर		शिव नारायण चौधरी		९८०२७२९८९८
५५.	स्वास्थ्य चौकी सिस्वा बेल्ही		शिवनारायण चौधरी		९८०२७२९८९८
५६.	स्वास्थ्य चौकी ई-फुलवरिया		शिवनारायण साह		९८४१८५५३०२
५७.	स्वास्थ्य चौकी पंसेरा		शिवनारायण चौधरी		९८४४८८५६२
५८.	प्र.स्वा.के.कल्यानपुर	खडक न.पा-७	रामनारायण मण्डल	१३ जना	९८०५९२००७२
५९.	स्वास्थ्य चौकी बनरझुला	खडक न.पा-७	लक्ष्मि प्र. चौधरी		९८१७७२७१०६
६०.	स्वास्थ्या शाखा	खडक न.पा-७	जयकान्त पण्डित	५ जना	९८१९९८६००७
६१.	स्वास्थ्य चौकी मैनासहबाहु	खडक न.पा-९	मो.जाकिर हुसैन	६ जना	९८०५९३९९४९
६२.	स्वास्थ्य चौकी मलेक	राजबिराज न.पा-९	रामकुमार यादव	६ जना	९८१९७२५७१२
६३.	स्वास्थय चौकी विसहरिया		कामेस्वर यादव		९८४२८२२६२१
६४.	स्वास्थय चौकी बोरीया		फुलबाबु गुप्ता		९८६२८२९६२१
६५.	स्वास्थय चौकी देउरी भरुवा	राजविराज न.पा-१५	देवराम यादव	६ जना	९८०४३३८००६
६६.	स्वास्थय चौकी बनौली		राजेन्द्र प्र.साह		९८०४७३१४७४
६७.	स्वास्थय शाखा	रुपनि गा.पा-१	कुमारी सोभा साह	२ जना	९८०१५१४३३९
६८.	स्वास्थय चौकी अर्नाहा	शम्भुनाथ न.पा-१२	मो.ईब्राहिन राईन	७ जना	९८१५७८४३०२
६९.	स्वास्थय चौकी बसबिटि	रुपनि गा.-०५	सिताम्वर यादव	६ जना	९८१७७१६४४०
७०.	स्वास्थय चौकी रुपनि		बिरेन्द्र कु.साह		९८४२९२९७००
७१.	स्वास्थय चौकी ज.मधेपुरा	रुपनि गा.पा-४	क्षत्री साफी	६ जना	९८०४२५३५८९
७२.	स्वास्थय चौकी खोकसर प्रबाहा	शम्भुनाथ न.पा-१	सत्यनारायण यादव	७ जना	९८०७७६१४२०
७३.	स्वास्थय चौकी छिन्नमस्ता पकरी		दामोदर प्र.यादव		९८२४७२००३१
७४.	स्वास्थय चौकी तेरहौता		सुधिर प्र. कर्ण		९८४२८३२७७७
७५.	स्वास्थय चौकी डाढा	महादेवा गा.पा-४	मनोज कुमार साह	६ जना	९८०४७०८५६१
७६.	स्वास्थय चौकी रामपुर जमुवा	शम्भुनाथ न.पा-१०	ललित नारायण राय	८ जना	९८०४७३३०२५
७७.	महदेवा गा.पा		ललित कुमार यादव		९८०५९०७६९८
७८.	स्वास्थय चौकी बथनाहा		बिनय कुमार यादव		९८४२९५४६०४
७९.	स्वास्थय चौकी भगतपुर	महादेवा गा.पा-५	पंकज कुमार मिश्र	६ जना	९८१९३१०९२३
८०.	स्वास्थय चौकी कटैयाँ		बैधनाथ मण्डल		९८४२९२६०२८
८१.	स्वास्थय चौकी मोहनपुर	शम्भुनाथ न.पा-	सुनिल कुमार चौधरी	७ जना	९८१४७०९९७२
८२.	शभ्भुनाथ न.पा.		महेस कुमार यादव		९८४२८५२६८३
८३.	शभ्भुनाथ न.पा.		राम नारायण देव		९८४२८५३७२३
८४.	स्वास्थय चौकी बसवलपुर	शम्भुनाथ न.पा-९	पन्नालाल चौधरी	६ जना	९८४२८२३७९३
८५.	स्वास्थय चौकी महदेवा	महादेवा गा.पा-२	चन्दन कुमार रजक	५ जना	९८०७७७४३९४
८६.	महदेवा गा.पा.		बृहस्पति राम		९८०४७२०७४१
८७.	स्वास्थय चौकी भंगाहा	-	राज देव यादव		९८०७३३६०४९

८८.	स्वास्थ्य चौकी सम्भुनाथ		उमेश प्र.चौधरी		
८९.	स्वास्थ्य चौकी हरिराहा (भुतही)	डाक्नेश्वरी न-पा-२	हरि नारायण चौधरी	६ जना	९८४०१६४६५९
९०.	स्वास्थ्य चौकी बह्मपुर		शुशिल कुमार साह		९८१९९१९१४६
९१.	स्वास्थ्य चौकी औरही	डाक्नेश्वरी न.पा-६	बिमल कुमार यादव	५ जना	९८१५७७७६७६
९२.	स्वास्थ्य शाखा	तिलाठि कोईलाडि गा.पा.-१	भुपेन्द्र झा	३ जना	९८१९७४५८३३
९३.	स्वास्थ्य चौकी तिलाठी	तिलाठि कोईलाडि गा.पा.-१	दिपेन्द्र कुमार झा	४ जना	९८१४७१३७६६
९४.	स्वास्थ्य चौकी कोईलाडी	तिलाठि कोईलाडि गा.पा.-४	जय प्रकाश शाह	४ जना	९८०७७३४७४३
९५.	स्वास्थ्य चौकी को बर्साईन	डाक्नेश्वरी न.पा-१	मनोज प्रसाद देब	५ जना	९८१५९१००६७
९६.	स्वास्थ्य चौकी कविलासा		मो.जाकिर सुसैन		९८०४७७७९७३
९७.	स्वास्थ्य चौकी तरही	डाक्नेश्वरी न.पा-३	उमेश कुमार शाह	६ जना	९८२७७२७३७४
९८.	प्रा. स्वास्थ्य केन्द्र तोपा		बाल कुमार शाह		९८४२८५१७५१
९९.	स्वास्थ्य चौकी सकरपुरा	तिलाठि कोईलाडि गा.पा-३	रामदेब मण्डल	५ जना	९८१४७५८०४२
१००.	स्वास्थ्य चौकी मलेकपुर	राजगढ गा-पा-५	जुही खा	७ जना	९८४२९२०३०१
१०१.	स्वास्थ्य चौकी झुट्की	राजगढ गा-पा-१	पवन कुमार मण्डल	४ जना	९८०७७८९५३५
१०२.	स्वास्थ्य चौकी बनैनिया		सुरेन्द्र प्रशाद शाह		९८१९९९६८००
१०३.	स्वास्थ्य चौकी पातो		सुरेन्द्र प्रशाद यादब		९८०४७२७७५३
१०४.	स्वास्थ्य शाखा	राजगढ गा.पा.-३	रामचन्द्र यादव	४ जना	९८०४७०८२५१
१०५.	स्वास्थ्य चौकी नर्घो	राजगढ गा.पा.-३	लक्ष्मणब माली	५ जना	९८०५९२५८६५
१०६.	स्वास्थ्य चौकी फकिरा	राजगढ गा.पा.-६	पुष्पलाल शाह	६ जना	९८०४७४१८४६
१०७.	डक्नेश्वरी न.पा.		शिव शंकर ठाकुर		९८०४७०३२४२
१०८.	स्वास्थ्य चौकी पथरगाढा	डाक्नेश्वरी न.पा-९	काशिन्द्र यादव	७ जना	९८१९९५३५९२
१०९.	स्वास्थ्य चौकी ग.प्रवाहा	डाक्नेश्वरी न.पा-८	दिपेन्द्र प्रसाद यादब	५ जना	९८०७७२८८८२
११०.	स्वास्थ्य शाखा	अग्निशार कृष्णशावरण गा.पा.-२	जागेश्वर प्रसाद खड्का	४ जना	९८४२८८९८४३
१११.	स्वास्थ्य चौकी लौनिया	तिलाठि कोईलाडि गा.पा-२	देवेन्द्र प्रसाद मण्डल	४ जना	९८४८०७२८६६
११२.	स्वास्थ्य चौकी बनौला	डाक्नेश्वरी न.पा-१०	बिरेन्द्र कुमार चौधरी	९ जना	९८०७७७००३३
११३.	डाक्नेश्वरी गा.पा.		उमेश प्रसाद शाह		९८२९७२३९३६
११४.	स्वास्थ्य चौकी बेल्ही चपेना		बैद्यनाथ ठाकुर		९८१७७८९८८९
११५.	स्वास्थ्य चौकी तिरकौल	तिरहुत गा.पा-१	मनोज कुमार यादव	४ जना	९८१४७९२७८५
११६.	स्वास्थ्य चौकी गोईठी	तिरहुत गा.पा-३	शिवनारायण शाह	५ जना	९८१५७५५२६४
११७.	स्वास्थ्य चौकी रामनगर	बलानबिहुल गा.पा-५	अवदुल खालिद अनसारी	५ जना	९८१७७८००२५
११८.	स्वास्थ्य चौकी रौतहट	बलानविहुल गा.पा-६	रामनाथ यादव	७ जना	९८०४७०३८४५
११९.	स्वास्थ्य चौकी प. पिप्रा		गणशे कुमार चौधरी		९८६३००२७९७
१२०.	स्वास्थ्य चौकी तिकुलिया वि		राज कुमार चौधरी		९८४२८२३४२६
१२१.	स्वास्थ्य चौकी पर्टेवा		राम नारायण शाह		९८०७७१४५०१
१२२.	स्वास्थ्य चौकी तिकुलिया ए	सुरुङ्गा न.पा-९	देव चौधरी	६ जना	९८१५७०३६४८
१२३.	स्वास्थ्य चौकी मौवहा	बलानविहुल गा.पा-३	अनिल कुमार चौधरी	७ जना	९८१६७८३११७
१२४.	स्वास्थ्य चौकी दौलतपुर	सुरुङ्गा न.पा-३	सुशिल महतो	५ जना	९८०७७१०८९३
१२५.	स्वास्थ्य चौकी मलनिया	बलानविहुल गा.पा-१	रोशन कुमार शाह	५ जना	९८०४७०२६०४

१२६.	स्वास्थ्य चौकी मधुपट्टी		बिजय कुमार चौधरी		९८४२८५१६०३
१२७.	स्वास्थ्य चौकी हर्दिया	सुरुङ्गा न.पा-२	ईन्द्र नारायण चौधरी	७ जना	९८४२९८८०१३
१२८.	स्वास्थ्य चौकी हरिपुर	सुरुङ्गा न.पा-७	सुर्य नारायण चौधरी	६ जना	९८०५९२४२१०
१२९.	स्वास्थ्य शाखा	तिरहुत गा.पा-३	जयनाथ यादव	२ जना	९८११७०४४११
१३०.	स्वास्थ्य चौकी डिभन	तिरहुत गा.पा-४	आनन्द कुमार यादव	६ जना	९८१५७५७७७८
१३१.	स्वास्थ्य शाखा	बलान बिहुल गा.पा.-१	चन्दिलाल साफी	४ जना	९८४७२०४१९
१३२.	स्वास्थ्य चौकी मयनाकडेरी		संज कुमार यादव		९८०७७३३३०६
१३३.	स्वास्थ्य चौकी बेल्ही	बलानविहुल गा.पा-४	नारायण यादव	७ जना	९८१६७३७५६०
१३४.	स्वास्थ्य चौकी लहरजरा	तिरहुल गा.पा-५	रामसागर शाह	७ जना	९८१९७५३५८०
१३५.	स्वास्थ्य चौकी मल्हनमा	सुरुङ्गा न.पा-८	राम विलास चौधरी	६ जना	९८०४७२६५४४
१३६.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र कडरवोना		कृष्ण कुमार पण्डित		९८६३८८५२५२
१३७.	स्वास्थ्य शाखा	सुरुङ्गा न.पा-४	आनन्द चौधरी	५ जना	९८५२८३३४६४

अनुसूची ८ : जिल्लामा सञ्चालित एम्बुलेन्सहरुको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	जिल्ला	चालकको		एम्बुलेन्सको धनी (निकाय)
		नामथर	फोन नं.	
१	सप्तरी	मो.जवाहिर	९८१६७२७१५०	गलोवल बहूउदेश्यि सहकारी संस्था
२	सप्तरी		९८५२८२००१७, ०३१५२२८२९	सर्वेदय संहकारी औषधी लि.
३	सप्तरी	दिनेश सिंह	९८४२८२३३६३, ९८५२८२१२९० ९८४१५०६२८८	जे.पि.लेहिया रामेश्वर मेमोरियल ट्रस्ट
४	सप्तरी		९८०४७८६०७२, ०१३५२०५१८	अलतकवा संहकारी संस्थ लि.
५	सप्तरी	विजय कुमार देव	९८४२८२२२६१	राजविराज नगरपालिका
६	सप्तरी	सुद्धि लाल सह	९८४२८२२०४३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
७	सप्तरी		९८०४७२२२८४, ९८४१४८५१९७ ०१३४५०२२८	समूदायीक स्वास्थ्य हेरचार सहयोग केन्द्र

८	सप्तरी	डाविक्रम साह.	९८४००१८४६७	प्रा.स्वा.केन्द्र कल्याणपूर
९	सप्तरी	सूधिर कर्ण	९८४२८३२७७७	प्रा.स्वा.केन्द्र कडरबोना
१०	सप्तरी	महेश कूमार चौधरी	९८१५७५१८१३	प्रा.स्वा.केन्द्र कन्चनपूर
११	सप्तरी		०३१५६०४७७, ०३१५६०३३७	दन्तकालि शस्त्र प्रहरी वल
१२	सप्तरी		३१५२०२९०	जेपि लोहिया मेमोरीयल ट्रस्ट
१३	सप्तरी	प्रदिप यादव	९८०७७८१६०७	स्वास्थ्य चौकी वनैनिया
१४	सप्तरी	जय प्रकाश ठाकुर	९८५२८२०००७, ९८४२९००१७७	यूनिक कलेज
१५	सप्तरी	महेन्द्र यादव	९८०४७४४५५८	बोरिया गा.वि.स.
१६	सप्तरी	विद्यानन्द चौधरी	९८१४७१८३७५	मानव विकास समाज स्वास्थ्य सेवा
१७	सप्तरी	प्रदिप यादव	९८०१५४९६०५	जन ज्योति कृषि सहकारी संस्था लि.
१८	सप्तरी	राज कूमार राउत	९८४२८४१८६०	ध्रूव वादूर राउत जन सेवा मेमोरियल ट्रस्ट
१९	सप्तरी	उमेश गोहित मान यादव	९८१५३६७४०१	बच्चा लाल गोहित मान स्मृति प्रतिष्ठान
२०	सप्तरी	शम्भू वहादूर खडका	३१५५०१४४	त्रियूगा संहकारी संस्था लि.
२१	सप्तरी	राज कुमार चौधरी	९८१५७८४१९५	राजम्या विकास स्वास्थ्य सेवा
२२	सप्तरी	मो.मूहमूद	९८०१५०२१८८	डा श्री संजय कूमार फाउण्डेशन.
२३	सप्तरी	भोला रमन उप्रेति	३१५२१७५१	गलोवल सहकारी संस्था लि.
२४	सप्तरी	मो.नसिम राइन	९८१७७७१४०८	चान्दनि पोलि क्लिनिक प्रा.लि.
२५	सप्तरी	अशोक साह	९८०४७२६०९७	सूरक्षा पोली क्लिनिक
२६	सप्तरी	महेश कुमार चौधरी	९८६२९७७८२०	सन्नाम कृषि सहकारी संस्था लि.
२७	सप्तरी	हरि यादव	९८०५९०४०४०	कूलानन्द झा स्मृति प्रतिष्ठान
२८	सप्तरी	रामदेव चौधरी	९८१४७७५८५९	छैदी पार्वति ट्रस्ट
२९	सप्तरी	राम चन्द्र यादव	९८०६६४०२६५	जानकी समूदायिक समिति
३०	सप्तरी	दिनेश झा	९८४२८२२९६७, ९८१४७७९९३५	स्वास्थ्य चौकी वनरझुला
३१	सप्तरी	राम विलास साह	९८०४८५७४८१	गलोवल मिसन नेपाल
३२	सप्तरी	ललन कूमार दास	९८४२८७६२८६	पाथिभरा वचत तथा ऋण सहकारी
३३	सप्तरी	रविन्द्र झा	९८१९७०२००२	वि.पि.विचार समाज
३४	सप्तरी	कासिन्द्र यादव	९८१९९५३५९२	स्वास्थ्य चौकी पत्थरगाडा
३५	सप्तरी	सुरेन्द्र यादव	९८०४७२७७५३	स्वास्थ्य चौकी पातो
३६	सप्तरी	राजेन्द्र सुनरैत	९८१७७११९४३	स्वास्थ्य चौकी त्रिकौल
३७	सप्तरी	संजय कुमार यादव	९८०१५०२०००	मा तपेश्वरी फाउण्डेशन
३८	सप्तरी	मदनेश्वर चौधरी	९८०४७४७०६१	छिन्नमस्ता गा.पा.
३९	सप्तरी	अमरेन्द्र कुमार देव	९८१९९८३४७६	तिलाठी कोइलाडी गा.पा.
४०	सप्तरी	ओम प्रकास यादव	९८४२८८९८४३	अग्निसाईर कृष्णासवरन गा.पा.
४१	सप्तरी	वृहस्पति राम	९८१९९५३५९२	महादेवा गा.पा.
४२	सप्तरी	नरेश देव	९८२४७७९२९४	जनमूखि वहूमूखि सहकारी संस्था लि.

४३	सप्तरी	ओम चौधरी	९८१६७४५७५५	सतौनि देवी ट्रस्ट
४४	सप्तरी	महेन्द्र यादव	९८०४७४४५५८	युवा शसक्तिकरण नेपाल
४५	सप्तरी	फैयाज अंसारी	९८१६७७०५५५	मुदि मोहरम
४६	सप्तरी	महिनरायण यादव	९८४२८२१९२८	नव ज्योति सहकारी संस्था

श्रोत : एम्बुलेन्स संचालन समिति सप्तरी

अनुसूची ९ : महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	नाम	निकाय	टेलिफोन नं:	ईमेल ठेगाना
१	श्री दुनिया लाल यादव	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९८५२८२११०६	
२	जोगेन्द्र भगत	Nepal Red cross Society, Saptari	९८५२८२०१२१	
३	अशोक कुमार झा	Unicef	९८५५०११८४१	
४	कृष्ण जि.सी.	SNV	९८५२८३३०२८	
५	दिपक झा	SABAL Nepal	९८४२८२०४०५	
६	देवनारायण यादव	KVS	९८५२८२०६१२	
७	ध्रुव देव	Save The Saptari	९८४२८२०३३५	
८	प्रभु नारायण चौधरी	MCDC	९८५२८२०१२१	
९	मिथलेश कु.यादव	SCDC, Nepal	९८५२८२०९२१	
१०	दिनेश कुमार यादव	HUCODEC	९८५२८२०७२८	
११	अरुण कुमार महतो	Save the children	९८५२८३३९०१	

अनुसूची १० : कृषि बिकासको क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	नम	निकाय	टेलिफोन न	ईमेल ठेगाना
१	राजेन्द्र प्र.यादव	AKC	०३१-५२००५०, ९८५२८२०७६५	akssaptari@gmail.com
२	किसुनदेव राउत	Agi.ECO	९८२३४०६३०३ ९८४१२८८९२४	kisundevraut@gmail.com
३	डा.प्रभात झा	DLSO	०३१-५२०१४२/९८५२८२२१४२	

४	**जोगेन्द्र भगत**	NRCS	०३१५२११२१	Saptariredcross@gmail.com
५	**कृष्ण माझी**	WFP	९८४२०२३७९९	Krishna.majhi@wfp.org
६	**प्रभु नारायण चौधरी**	MCDC	०३१५२३०५५, ९८०४७८३९७७	
७	लाल बाबु अग्रवाल	सप्तरी उद्योग वाणिज्य संघ	०३१५२११६६, ९८०८०९७५४२	
८	**दिपक झा**	SABAL Nepal	९८५२८२०९१४	
९	**सरबन चौधरी**	KVS सप्तरी	९८५४० ३८४५२, ०३१-५२२५२४	koshivsociety@gmail.com
१०	**सूर्य नारायण यादव**	धर्मिहल्फा महिला विकास क्लब	९८०४३८५००१	

अनुसूची ११ : शिक्षा बिकासको क्षेत्रमा कार्यगर्ने निकायहरुको सम्पर्क सूची

क्र.स.	**सम्पर्क व्यक्तिको नाम**	**निकाय**	**सम्पर्क नं.**	**ईमेल**
१	विजय कुमार मण्डल	शिक्षा विकाश समन्वय ईकाइ अधिकारी	९८५२८२०५०२	
२	भवानी प्रसाद कट्टेल	शाखा अधिकृत		
३	भोगेन्द्र प्रसाद यादव	शिक्षा विकाश समन्वय ईकाइ	९८४२९१०९००	
४	दिप कुमार यादव	शिक्षा विकाश समन्वय ईकाइ	९८४१४६७४०४	
५	शिव कुमारी राउत	शिक्षा विकाश समन्वय ईकाइ	९८६२८४२४२८	
६	रघुनन्दन यादव	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	९८४२८३२९२९	
७	अनिता चौधरी	महिला बालवालिका कार्यालय	९८०४७१२०९६	
८	निलम मिश्रा	नेपाल शिक्षक महाँसंघ	९८१४७१२२७२	
९	जोगेन्द्र भगत	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९८५२८२०१२१	
१०	शुभाष प्रसाद मण्डल	जिल्ला समन्वय समिति	९८४२८२०५७०	
११	पंच देव यादव	PABSON	९८४२८५३१७१	
१२	दिनेश यादव	NPABSON	९८५२८२११३९	
१३	विष्णुमाया भट्टराई	UNICEF	९८०१३४८४१८	
१४	ध्रुव देव	Save the Saptari	९८४२८२०३३५	
१५	मिथलेश कु.यादव	SCDC, Nepal	९८५२८२०९२१	
१६	अरुण कुमार महतो	Save the Children	९८५२८३३९०१	
१७	दिपक झा	SABAL NEPAL	९८०१५००५००	
१८	भोला पासवान	शिक्षा पत्रकार	९८४९४८५३३१	
१९	भोगेन्द्र झा	नेपाल स्काउट, सप्तरी	९८५२८२०७४७	
२०	सरबन चौधरी	KVS सप्तरी	९८५४०३८४५२	

अनुसूची १२ : मौसमी पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वचेतावनी सूचक

पूर्वानुमान (समय)	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	निम्न सम्भाव्यता
मौसमी	सामान्य भन्दामाथि	सामान्य	सामान्यभन्दा कम
१५ दिन	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०%)	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०-७०)%	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** खतरा स्तरको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (<५०%)
१० दिन	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०%)	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०-७०)% १५० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०%)	**विश्व बाढी सचेतना प्रणाली** वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (<५०%) १५० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०-७०)%
३ दिन	**क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/** **जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा >१४० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >१८० मिलिमीटर	**क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/** **जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा (>६० -१४०) मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >(१४०- १८०) मिलिमीटर	**क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/** **जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा <६० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा ६० मिलिमीटर

१ दिन	**क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/गणितीय मौसम भविष्यवाणी** वर्षा (<१४०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी • >६० मिलिमीटर १ घण्टा • >८० मिलिमीटर ३ घण्टा • >१०० मिलिमीटर ६ घण्टा • >१२० मिलिमीटर १२ घण्टा • >१४० मिलिमीटर २४ घण्टा	**क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी** वर्षा >(६०-१४०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी • ३०-६० मिलिमीटर १ घण्टा • ६०-८० मिलिमीटर ३ घण्टा • ८०-१०० मिलिमीटर ६ घण्टा • १००-१२० मिलिमीटर १२ घण्टा • १२०-१४०मिलिमीटर २४ घण्टा	**क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी** **वर्षा (>६०) मिलिमीटर** वर्षा निगरानी **(>६०) मिलिमीटर**

सप्तरी जिल्लाको वर्तमान वर्षा थ्रेसहोल्ड

	(समग्र वर्षा) मिलिमिट(				
	१ घण्टा	३ घण्टा	६ घण्टा	१२ घण्टा	२४ घण्टा
सतर्कतास्तर	६०	८०	१००	१२०	१४०
खतरास्तर	-	-	-	-	-

श्रोतः पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारीको लागि कार्य संचालन विधी, सप्तरी

अनुसूची १३ : जिल्लामा रहेका सामुदायिक सुरक्षित भवनहरुको विवरण

क.स .	नाम	स्थान	कैफियत
१	खंग टोल समुदायिक सुरक्षित बवन	हनुमाननगर कंग्कालिनी नपा १४	Oxfam/KVS
२	बिसनपुर टोल समुदायिक सुरक्षित बवन	हनुमाननगर कंग्कालिनी नपा १४	Govt
३	बरसाइन् समुदायिक सुरक्षित बवन	तिलाठी कोइलाडी गापा ५	NRCS Saptari
४	भिक् टोल समुदायिक सुरक्षित बवन	हनुमाननगर कंग्कालिनी नपा १	NRCS Saptari

अनुसूची १४ : जिल्लामा रहेका विपद तालिम प्राप्त जनशक्ति को विवरण

विवरण	नेपाली सेना	सशस्त्र प्रहरी	नेपाल प्रहरी	नेपाल रेडक्रस सोसाईटि
राष्ट्रिय विपद प्रतिकार्य समूह तालिम /DMT	२० जना	२ जना	२ जना	४ जना
जिल्ला विपद प्रतिकार्य समूह तालिम/ DMT	६० जना	१६ जना	६ जना	४८ जना
शव व्यवस्थापन तालिम DeathBody management Training	२० जना	१ जना	६ जना	६ जना
प्राथमिक उपचार तालिम MFR Training	६० जना	६ जना	१२ जना	२४० जना

अनुसूची १५ : नेपाल रेडक्रस सोसाईटी अन्तगत रहेका उपशाखाहरुको सम्पर्क व्यक्तिको विवरण

क्र.स.	सम्पर्क नाम	उपशाखा तथा सम्वन्धित गापा.नपा.	सम्पर्क नम्वर
१	देव नारायण गुप्ता	कजरा उप - शाखा,वसवलपुर **शम्भुनाथ नगरपालिका**	९८१४७१५३९०
२	श्याम नरेश भगत	नर्वोदय उप -शाखा,पत्थरगाडा , **डाक्नेस्वरी नगरपालिका**	९८०४७९३६३३
३	जितेन्द्र प्रसाद यादव	माँ डाक्नेस्वरी उप-शाखा,पातो , **डाक्नेस्वरी नगरपालिका**	९८०५९१८०८७
४	राजेश कुमार गुप्ता	सर्वोदय उप-शाखा, कंचनरुप ,**कंचनरुप नगरपालिका**	९८४२८२२२९६
५	सुरेन्द्र प्रसाद गुप्ता	विकाशसिल उप-शाखा,कठौना **शम्भुनाथ नगरपालिका**	९८१५७४४९६७
६	केदार प्रसाद सिंह	सप्तकोशी उप-शाखा, कोइलाडी , तिलाठी **कोइलाडी गाउँपालिका**	९८४२५३५०५७
७	श्री गौतम भगत	चनर भोगा उप-शाखा,तेरहौता , **रुपनी गाउँपालिका**	९८१९७८१५०४
८	श्री कृष्ण देव चौधरी	जनकल्याण उप-शाखा,बनरझुला , **खडक नगरपालिका**	
९	बिन्देश्वर प्रसाद साह	सुरुङ राजाजी उप- शाखा, खोजपुर , **खडक नगरपालिका**	९८०७७३८२६१
१०	विजली प्रसाद चौधरी	महुली माई उप-शाखा,महुली , **कृष्ण अग्निसाईर गाउँपालिका**	९८४२८२०६९७
११	राम नारायण चौधरी	चुरिया माई उप-शाखा, दौलतपुर , **सुरुंगा नगरपालिका**	९८४२८२३७०८
१२	बैद्यनाथ प्रसाद साह	सनराईज उप-शाखा, बोदे बर्साईन, **बोदे बर्साईन नगरपालिका**	९८०४८१४५६०
१३	बैद्यनाथ झा	राजविराज उप-शाखा, राजविराज, **राजविराज नगरपालिका**	९८४२८२२५६०
१४	नरेश कुमार यादव	जय नरसिंग बाबा उप-शाखा,प्रसाही **विष्णुपुर गाउँपालिका**	९८०७७३८२६१
१५	रबिन्द्र चौधरी	मयुर्नी उप-शाखा,ओद्राहा, **सप्तकोशी नगरपालिका**	९८५११७५७७२

अनुसूची १६ : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको विवरण

कार्यालय सम्पर्क : ०३१ ५२३७६२

सि.न.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
१	जनार्दन गौतम	प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा जिल्ला विपद व्यबस्थापन समिति अध्यक्ष सप्तरी	९८५२८८५७७७७ ०३१-५२०६२४
२	चिरञ्जीवी गिरी	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५२८८५७७७६
३	भिम विष्ट	स.प्र.ह.	९८४२४२८४२४
४	द्रोण बस्नेत	स.प्र.स.ह.	९८४१८३४०५४
५	सुबाश श्रेष्ठ	प्र.स.ह.	९८६०८२८३४८

अनुसूची १७ : नदी जल सतह मापन केन्द्र

अवलोकनकर्ताको नाम क्षेत्र	नदी , स्थान तथा गा. वि.स	टेलिफोन नम्बर	हालको अवस्था
हरि बहादुर कार्की	बाढी मापन केन्द्र चतरा	९८४२५८२३६८	सुचारु

अनुसूची १८ : जिल्लामा रहेका सरकारी निकायहरुको सम्पर्क सूची

सि.न	कार्यालयको नाम	प्रमुखको नाम	कार्यालयको नम्बर	ब्यक्तिगत नम्बर	ईमेल ठेगना
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जनार्दन गौतम	०३१-५२०६२४	९८५२८८५७७७७	janardangautam2013@gmail.com daosaptari1@gmail.com
२	नेपाल टेलिकम	मो. हसन अंसारी	०३१-५२०४४४	९८५२८२०८४०	
३	डिभिजन बन कार्यालय	हेमन्त साह	०३१-५२००८२	९८५२८२१०८२	dfosaptariraj@gmail.com
४	भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय राजविराज	दिपेन्द्र कु.झा	०३१-५२००६८	९८५२८२००४९	saptari@dolma.gov.np
५	सघन सहरी तथा भबन निर्माण आयोजना	सि.डि.इ./आयोजना प्रमुख सचिन्द्र कुमार देव	०३१-५२००८४	९८५२८२२६६६	dudbcsaptari@yahoo.com
६	जनस्वास्थ कार्यालय	दुनियालाल यादव	०३१-५२१६०६	९८५२८२१६०६	Dpho.saptari@yahoo.com
७	शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई	विजय कु.मंडल	०३१-५२००५८	९८५२८२०५०२	Deosaptary2017@gmail.com

८	को.ले.नि.का.	शरणहरी लुईटेल	०३१-५२००५७	९८५२८२१०५७	Kosh.saptari15@gmail.com
९	मत्सय बि. केन्द्र फत्तेपुर	भुप नारायण यादब	०३१-५५००९२	९८१५९२१९३२/ ९८५२८२०९३५	Fdcfattepur2029@gmail.com
१०	भेटेनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ सेवा केन्द्र	का.प्र.डा.प्रभात झा	०३१-५२०१४२/ ९८५२८२२१४२		-
११	हुलाक कार्यालय	रेखा कुमारी	०३१-५२००६७/ ९८५२८२०७६७	९८४५८८९०८०	Saptarihulak 184@gmail.com
१२	निर्वाचन कार्यालय	रमेश कुमार जोशी	०३१-५२१३५३	९८५२८२१४५३	Deoset2gmail .com
१३	कारागार कार्यालय	किसोर कुमार राम	०३१-५२१०१२	९८५२८७०७७७	Saptari.it@dopm.gov.np
१४	राजबिराज नगरपालिका	भोगेन्द्र यादव	०३१-५२००३७	९८५२८४२१११	rajbirajmunsaptari@gmail.com
१५	खानेपानि संस्थान	राम कुमार श्रेष्ठ	०३१-५२१२५४	९८४२०२५४८७	nwscrajabirajsakha@gmail.com
१६	राष्ट्रिय बाणीज्य बैक	कमलेश झा	०३१-५२००९५	९८५२८२०७१६	Rajbiraj@rbb.com.np
१७	बिद्युत प्राधिकरण राजविराज	मधुसुदन यादब	०३१-५२०४५९	९८५२८२१४५९	rajbiraj@nca.org.np
१८	शहरी बिकास तथा भवन कार्यालय	कृष्ण देब झा	०३१-५२०६२०	९८५२८२७५२५	Udbosaptari@gmail.com
१९	करदाता कार्यालय	तुलसी प्र.चौधरी	०३१-५२०२६७	९८५२८२१२६७	Tso-rajbiraj@ird.gov.np
२०	रेडक्रस कार्यालय	जोगेन्द्र भगत	०३१-५२११२१	९८५२८२०१२१	Saptariredcross@gmail.com
२१	गजेन्द्र नारायण सिहं अस्पताल राजविराज सप्तरी	डा.दिलिप कु.साह	०३१-५२०१३४/ ९८५२८२११५५	९८४४६७४२८६	Sagaramathahaspital@yahoo.com
२२	औद्योगिक क्षेत्र	दिपकराज आचार्य	०३१-५२००८१	९८५५०७२२५८	gnsidsaptari@gmail.com
२३	नापी कार्यालय राजबिराज	शत्रुधन प्रसाद यादव	०३१-५२०२७९/ ९८५२८२२२४५	९८५४०३८३८७	
२४	जिल्ला समन्वय समिति	शिव नारायण साह	०३१ ५२०२१०	९८१४७०४५२७	ddcsaptari@gmail.com

२५	आयुर्बेद स्वास्थ केन्द्र	डा.शिवशंकर यादव	०३१-५२०८९५	९८०४७८१३२९	

अनुसूची १९ : स्थानीय तहहरुमा रहेका खोज,उद्धार तथा अन्य सामग्री विवरण

१.नगरपालिकाको नामः सुरुङ्गा नगरपालिका मधुपटि ससरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : टेक बहादुर खड्का			सम्पर्क नं. ९८४२९१७९९३	
क्र.स.	सामग्री तथा सक्षमता विवरण	एकाई	परिमाण	कैफियत
१	लाईफ ज्याकेट	थान	२०	
२	सावेल	थान	१०	
३	फरुवा	थान	१०	
४	पन्जा	थान	१०	
५	प्लष्टिक बाल्टिन	थान	५०	
६	त्रिपाल	थान	२३०	
७	आश्राय स्थल	स्थान	२	भेडिया र शिशुवारी
८	उच्च स्थान, शेल्टर भवन	विद्यालय	५	
९	अन्य साधनहरु		१	
१०	गाडी	वटा	१	
११	आपत्कालिन कोष	रु. लाख	५०	

२. गाँउपालिकाको नामः रुपनी गाँउपालिका रुपनी ससरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्तिः मिथलेश कुमार यादव सम्पर्क नं. ९८५२८२०९२१				
क्र.स.	सामग्री तथा सक्षमता विवरण	एकाई	परिमाण	कैफियत
१	त्रिपाल	थान	५०	

२	**Hygine Kit**	सेट	१००	
३	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	१५	
४	मा.वि. को प्राङ्गन, मा.वि. हडिया कटैया को प्राङ्गन			रुपनी ३ कठैया

३. गाँउ नगरपालिकाको नामः बलानविहुल गाँ.पा.मलहनीया ससरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : महोमद नसिम (अधिकृत) **सम्पर्क नं.** ९८१७७७१४०८				
क.स.	**खोज तथा उद्धार समग्री विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	हेलमेट	थान	१०	
२	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु लाख	१२	
३	सावेल	थान	१०	
४	हेमर	थान	१०	
५	गल सानो	थान	१०	
६	मेघाफोन साईरन	थान	१	
७	कनेक्सन रोप (हाफ इन्चको क्लाईम्विङ्ग रोग)	बण्डल	१	
८	पन्जा	थान	५	
९	स्क्रुवार	थान	१०	
१०	क्रोबार	थान	५	
११	लेदर पन्जा	थान	५	
१२	प्लष्टिक बाल्टिन	थान	१५	
१३	सीढ़ी	थान	१०	
१४	प्लाष्टिक हेल्मेट	थान	१०	
१५	हात्ते बन्चरो	थान	५	
१६	पंजा	थान	५	

४ . नगरपालिकाको नामः शम्भुनाथ नगरपालिका सप्तरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : मो. तमन्ना		**सम्पर्क नं.** ९८१५७३४००५		
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१.	उच्च स्थानको विवरण			
२.	शम्भुनाथ , ७ , मा.वि. भगवानपुर को प्राङ्गन		१	
३.	शम्भुनाथ , ८ , पोखरीयाको खूल मैदान		१	
४.	गाडी		१	
५.	ट्र्याक्टर		१	
६.	एम्बुलेन्स		१	
७.	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	२०	
८.	उच्चस्थान			विद्यालयहरु

५. नगरपालिकाको नामः बोधेबर्साइन नगरपालिका				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति मो.ईमामुल हक		**सम्पर्क नं.** ९८६२८६६४०९		
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	ट्र्याक्टर	वटा	१	
२	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. करोड	१	
३	उच्च स्थान			विद्यालयहरु

६. गाँउपालिकाको नामः अग्नीसार कृष्णसवरण गाँउपालिका सप्तरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : जागेश्वर खडका ना.सु.		**सम्पर्क नं. ९८४२९१७९९३**		
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१.	त्रीपाल	वटा	१००	
२	तारजाली	थान	५००	
३	हाति धपाउने न्क्ष् तार	कि.ग्रा.	२००	

४	आपतकालिन राहत कोष	रु. लाख	५०	

७. नगरपालिकाको नामः खडग नगरपालिका ससरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति इफान अयुब ना.सु.		**सम्पर्क नं.** ९८१९२२०७८६		
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	आपत्कालिन रहतकोष	रु. लाख	६०	
२	उच्च स्थान			विद्यालयहरु

८. नगरपालिकाको नामः ससकोशी नगरपालिका फतेपुर ससरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : महानन्द चौधरी **चौधरी**		**सम्पर्क नं.** ९८६१५७५६१५		
१.	खोज तथा उद्धार समग्री विवरण			
२	आपत्कालिन रहतकोष	रु. लाख	४०	
३	उच्च स्थान			विद्यालयहरु र सढक खण्ड

१२. नगरपालिकाको नामः राजविराज नगरपालिका, ससरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : ज्योतिष कु .यादब (संयोजक अधिकृत)		**सम्पर्क नं.** ९८५२८२०००1		
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	३०	
२	वारुण नियन्त्रण दमकल	वटा	३	१ वटा मार्मत गर्नुपर्ने
३	एम्बुलेन्स	वटा	१	
४	ट्रयाक्टर	वटा	६	
५	ट्रिपर	वटा	३	
६	JCB	वटा	१	
७	स्कारपीयो पिक्अप भ्यान	वटा	१	

८	कार	वटा	१	
९	बेल्चा	वटा	६	
१०	कोदालो	वटा	६	
१२	गल	वटा	२	
१३	भुजा	वोरा	१०	
१४	चाउचाउ	कार्टुन	१००	
१५	मिनरल बोतल पानी	कार्टुन	१०	
१६	ह्यूमपाईप	वटा	१०	
१७	त्रिपाल	वटा	१००	
१८	ग्राभेल	टिप	४	

१३. नगरपालिकाको नामः डाक्नेश्वरी नगरपालिका, सप्तरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : उमेश प्रसाद शाह **(संयोजक)** **सम्पर्क नं.** ९८२९७२३९३५				
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	७	
२	ट्रयकक्टर	वटा	१	
३	पिकअप भ्यान	वटा	१	
४	उच्च स्थान			विद्यालयहरु

१४. गाँउपालिकाको नामः विष्णुपुर गाँउपालिका, सप्तरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : रामलखन मेहत्ता **सम्पर्क नं.** ९८५२८२२१५				
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	५८	
२	JCB, त्रिपाल, उच्च स्थान		१/५०	विद्यालयहरु
१५. गाँउपालिकाको नामः तिरहुत गाँउपालिका, सप्तरी				

विपद् सम्पर्क व्यक्ति : राजेन्द्र सुनरहित **(अधिकृत)** **सम्पर्क नं.** ९८१७७११९४३				
क.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	२०	
२	ट्राइक्ट	वटा	१	
३	JCB	वटा	१	
४	बेल्चा	वटा	२०	
५	कोदालो	वटा	२०	
१६. गाँउपालिकाको नामः छिन्नमस्ता गाँउपालिका, सप्तरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : महेश शर्मा (अधिकृत) **सम्पर्क नं. :** ९८०७७६५९०				
क.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	२५	
२	एम्बुलेन्स	वटा	१	
३	त्रिपाल	थान	५३	
४	चामल	बोरा	७५	
५	भुजा	बोरा	५०	
६	च्यूरा	बोरा	१०	
७	दाल	क्वीनटल	६	
८.	उच्च स्थान			विद्यालयहरु
९.	उच्च स्थान			विद्यालयहरु
१०.	उच्च स्थान			विद्यालयहरु
१७. गाँउपालिकाको नामः महादेवा गाँउपालिका, सप्तरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : गोपदेब यादब **सम्पर्क नं. :** ९८०७७४९०९०				
क.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	२.५	

२	ट्र्याक्टर		१	
३	एम्ब'लेन्स		१	
१८. गाँउपालिकाको नामः राजगढ गाँउपालिका, ससरी				
विपद् सम्पर्क व्यक्ति : रामचन्द्र यादव **सम्पर्क नं :** ९८०४७०८२५१				
क्र.स.	**सामग्री तथा सक्षमता विवरण**	**एकाई**	**परिमाण**	**कैफियत**
१	विपद् व्यवस्थापन कोष	रु. लाख	३०	
२	ट्र्याक्टर		१	
३	बेल्चा		५	
४	उच्च स्थान			विद्यालयहरु

अनुसूची २० : कोभिड १९ को नियन्त्रण र रोकथामकोलागि प्रतिकार्य योजना

सि.नं.	प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	वर्तमान अवस्था
१	District Crona Crisis Management Center (DCCMC) समिति को बैठक	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी, नेपाली सेना बरख गण, नेपाल प्रहरी, स.प्र.बल नेपाल ६ नं. गण, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, स्वास्थ्य अस्पताल, जिल्ला समन्वय समिति, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	संक्रमण तथा रोकथामको कार्य नियमित भइरहेको साथै यस जिल्लामा २१७ वेडको आइसोलेशनको व्ययवस्था भएको सम्पर्क व्यक्तिको नामः माथि उल्लेखित गरिएको)
२	समाजिक दूरी, मास्कको प्रयोग र साबुन पानीले हात धुनुपर्ने समाचारको प्रसारण भई रहेकोलाई नियमिता गर्नुपर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय निकाय, स्वास्थ्य अस्पताल, रेडक्रस शाखा/उपशाखा	पत्रकार महासंघ, रेडियो, एफ.एम. सरकारी/गैरसरकारी निकायहरु, सुरक्षा निकाय	पहिलो चरणमा स्थानीय निकाय मार्फत सन्देश मुलक कार्यक्रम संचालन भएको साथै हालमा आएर गैर सरकारी निकाय लगायत अन्य निकायले निरन्तरता दिइरहेको।
३	DCCMC को वैठकलाई हालजस्तै अनिवार्य रुपमा नियमितता गर्नुपर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरी, नेपाली सेना बरख गण, नेपाल प्रहरी, स.प्र.बल नेपाल ६ नं. गण, राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय, गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, स्वास्थ्य अस्पताल, जिल्ला समन्वय समिति, प्रशासकीय अधिकृत, जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नियमित रुपमा समग्र स्थितिको बारेमा जानकारी अपडेट गरिरहेको साथै गैर सरकारी निकायलाई स्थानीय स्तरमा प्राविधिक सहयोग दिइरहेको ।
४	शंकास्पद व्यक्तिको पहिचानलाई हाल जस्तै नियमिता दिनुपर्ने	स्थानीय तह,स्वास्थ्य कार्यालय	स्थानीय निकाय, सुरक्षा निकाय, नागरिक समाज	हाल सम्म यसकोलागि नियमित रुपमा कार्यभइरहेको, तथयाकं पनि अध्यवधिक भइरहेको र स्वास्थ्य

				कार्यालयबाट PCR र Antigin विधिबाट परिक्षण भइरहेको
५	संक्रमित व्यक्तिको उपचारलाई अनिवार्य रुपमा नियमिता दिनुपर्ने	स्थानीय तह, स्वास्थ्य अस्पताल, स्वास्थ्य कार्यालय	स्थानीय निकाय, सुरक्षा निकाय, नागरिक समाज	PCR विधिबाट परिक्षणगर्दा पोजेटिभ केशलाई एम्बुलेन्सको सुविधा दिइरहेको ।
६	आईशोलेसनलाई आवश्यकता अनुसार स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने	स्थानीय तहहरु	क्याम्पस तथा विद्यालय, सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय, सुरक्षा निकाय	हाल सम्म यस जिल्लामा २१७ वेड क्षमताको ८ ठाउँमा आईशोलेसन स्थापनामा रहेको साथै आवश्यक्ता अनुसार थप गर्नुपर्ने अवस्था भएमा थप गर्ने योजना भएको ।
७	शव व्यवस्थापन	DCCMC	स्थानीय तह,स्वास्थ्य कार्यालय, नेपाली सेना	नेपाल रेढक्रस मार्फत स्वास्थ्य कार्यालयले शव व्यवस्थापन गर्ने tool and equipments नेपाली सेनालाई उपलब्ध गराएको साथै उक्त कामको जिम्मा नेपाली सेनालाई जिम्मा दिएको ।
८	PCR प्रविधिबाट स्वाब परीक्षण लाई नियमिता नै दिनुपर्ने साथै Antigen प्रविधि परीक्षण	स्वास्थ्य निकाय	सुरक्षा निकाय, स्वास्थ्य निकाय, निजि स्वास्थ्य निकाय, सुरक्षा निकाय	श्रावण १० २०७८ सम्म ४७३२ जनाको नमुना संकलन गरिएको मा १८८६ जनामा सँक्रमण भएको । Antigen प्रविधि परीक्षण बाट श्रावण १० २०७८ सम्म २०९४ जनाका परीक्षण गरिएकामा ४०५ जना संकमण भएको ।
९	जिल्ला सुरक्षा समितिको वैठक	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाली सेना भीमदल गण, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, राष्ट्रिय अनुशन्धान जिल्ला कार्यालय, सप्तरी	सवै सुरक्षा निकायहरु	सुरक्षा समितिका पदाधिकारीहरुको नियमित वैठक भइरहेको साथै कोरोना १९ संक्रमण तथा रोकथामा र नियन्त्रणको लागि नियमिति छलफल तथा निर्णयहरु भइरहेको ।

अनुसूची २१ : बाढी बिपद् प्रतिकार्य तालीका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च प्रभाव
० देखी १ दिन	बिपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	<u>**जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने**</u> ➢ बिपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने ➢ पूर्वसुचना प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने ➢ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यबिधि अनुसार सक्रिय बनाउने ➢ प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	खोज उद्धार टोली परिचालन ➢ स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	√	√
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार	गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	√	√
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरुलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागी प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	√	√
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी , स्थानिय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	√	√
	बिषयगत क्षेत्रगत निकायहरुसँग समन्वय ➢ बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	स्थानिय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरु रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	प्रभावित समुदायहरुलाई बिपद प्रतिकार्यका लागी भए गरेका प्रयासहरु तथा सावर्जनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरु	√	√
	बिस्थापितहरुलाई तयारी खाना, पानीको ब्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	बिस्थापितहरुलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको ब्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	√	√

	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
दोस्रो दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम विज्ञान बिभाग कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	बिस्तपितहरुलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप ब्यवस्था गर्ने	स्थानिय तह/जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति/उधोग बाणिज्य संघ	√	√
	बिस्थापितहरुलाई गैह्खाद्य सामाग्री थप बितरण गर्ने	गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी /सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना	√	
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागी राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) सँग अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति /जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	बिस्थापित भएकाहरुलाई अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/ गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	√	√
	प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्राग्री र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलव्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√
	सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन	√	√

तेस्रो दिन		केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय / जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	√	√
	जिल्ला बिपद प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो जिल्ला शाखा	√	√
	अति संकटासन्न अबस्थामा रहेका समुहहरुलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा		√
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिसांका गतिविधिका सम्वन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, जेष्ठनागरीक, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुलाई विशेष संरक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	स्थानिय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा		√
	खाद्य तथा गैह् खाद्य सामाग्रीहरु,सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानिय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल सप्तरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी , जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,अन्य सहयोगी निकायहरु		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र		√
चौथो दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	स्थानिय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल सप्तरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,अन्य सहयोगी निकायहरु		√
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा		√
	बिपदबाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागी संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय		√
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	√	√

	मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानिय तह		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
पाचौ दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	प्रभावितहरुको पहूँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत बितरणको ब्यवस्था गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह		√
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
छैटौ दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√ √
सातौ दिन	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√

	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेष गरी लङ्ैगिक हिसां नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा		√
	गैहखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी /स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्र्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्र्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	आबश्यकताको आधारमा बिपद लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति , सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति , जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र, स्थानीय तह		√
दोश्रो हप्ता	मौषम सम्वन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने बिशेष गरी लङ्ैगिक हिसां नियन्त्रण गर्न बिशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा		√
	थप गैहखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी /स्थानीय तह		√
	थप अस्थायी शिबिर ब्यवस्थापन गर्ने	आवास बिषयगत /सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्र्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्र्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र		√

	केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने			
	शव व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति		√
	मरेका पशु चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	√	√
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	खाद्यान्न बितरण गर्ने	स्थानिय तह गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		√

अनुसूची २२ : भुकम्पिय बिपद् प्रतिकार्य तालीका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागी गतिबिधिहरु	जिम्मेवारी	कैफियत
० देखी १ दिन	भुकम्पीय बाढी तथा अन्य बिपद्को जानकारी दिने,	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बिपद बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने • खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने • खोज तथा उद्धार कार्यमा हेबि ईक्यूपमेन्टस परिचालन गर्ने नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, • सडक डिभिजन कार्यालय,स्थानीय तह, निर्माण ब्यवबसयी	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, सडक डिभिजन कार्यालय,स्थानीय तह, निर्माण ब्यवबसयी	
	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने ➢ बिपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने ➢ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यबिधि अनुसार सक्रिय बनाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	➢ स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन	गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल	

	➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने	नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/ स्थानिय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	घाईतेहरुलाई तत्काल उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,गजेन्द्र ना.सिंह अस्पताल, निजि अस्पतालहरु	
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरुलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागी प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	थप खोज उद्धार टोलीको लागी गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	
	➢ बिषयगत क्षेत्रगत निकायहरुलाई सक्रिय बनाउने, समन्वय गर्ने ➢ बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	
	स्थानिय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरु रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखाका लागी **IRA** टोली परिचालन	स्थानीय तहका प्रमुख, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	प्रभावित क्षेत्रसम्मको पहुँचको बारेमा जानकारी लिने	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रभावित समुदायहरुलाई बिपद प्रतिकार्यका लागी भए गरेका प्रयासहरु तथा सावर्जनिक आह्वान विषयक सूचनाहरु प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र , पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरु	
	बिस्थापितहरुलाई तयारी खाना, पानीको ब्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानीय तह, उधोग बाणिज्य संघ	
	बिस्थापितहरुलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रय स्थलको ब्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह/सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
दोश्रो दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न थप टोली परिचालनलाई निरन्तर्ता गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	

	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक थप टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	रिहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्धार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	बिस्तपितहरुलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप ब्यवस्था गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति ,स्थानीय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	बिस्थापितहरुलाई गैह्रखाद्य सामाग्री र तयारी खाना पानी थप बितरण गर्ने	उधोग बाणिज्य संघ ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागी राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) सँग अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रतिबेदन तयार गर्ने र जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी तथा भवन निर्माण आगोजना/ गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धारगरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित साम्रागी र स्वीकृत मापदण्ड वमोजिम राहत उपलव्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, गजेन्द्र ना.सिंह अस्पताल, निजि अस्पतालहरु	
	सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	
	शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	

	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
तेश्रो दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तर्ता गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➢ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तर्ता दिने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति /स्थानीय तह/ गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	जिल्ला बिपद प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	अति संकटासन्न अबस्थामा रहेका समुहहरुलाई बिशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्थानीय स्वास्थ्य संस्था	
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिसांका गतिविधिका सम्वन्धमा विषेश निगरानी राख्ने तथा वालवालिका, जेष्ठनागरीक, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुलाई विषेश संरक्षणको प्रवन्ध मिलाउने	स्थानिय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा,जेष्ठ नागरीक तथा अपांगता भएका ब्यक्तिहरुका लागी कार्य गर्ने निकायहरु	
	खाद्य तथा गैह् खाद्य सामाग्रीहरु,सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानिय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस	

		सोसाइटी, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय,अन्य सहयोगी निकायहरु	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	भग्नाबशेषलाई पन्छाउने कार्य गर्ने	सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति , जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
चौथो दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तर्ता गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थान समिति, स्थानीय तह	
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह	
	बिपदबाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागी संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तह	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी तथा भवन निर्माण आगोजना/ गैर सरकारी सस्था महासंघ,के.	

		भि.एस. सबल नेपाल सप्तरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
पाचौ दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल सप्तरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/ गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल सप्तरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	प्रभावितहरुको पहूँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत बितरणको ब्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	

	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय	
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शिबिरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय	
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
छैटौ दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	

	गराउने		
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
सातौ दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी तथा भवन निर्माण आगोजना/ गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने र थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने बिषेश गरी लईगिक हिसां नियन्त्रण गर्न बिषेश ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा	
	बिस्थापितहरुलाई गैह्खाद्य र खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,स्थानीय तह , खाद्य सुरक्षा नेतृत्व गर्ने निकाय, बिश्वखाद्य कार्यक्रम	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	

	आबश्यकताको आधारमा **<u>बिपद लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२</u>** अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरुलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति , बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु र सहयोगी निकायहरु	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
दोश्रो हप्ता	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्वन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➢ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➢ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेसलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ,	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	थप आबश्यक पर्ने राहतका लागी समन्वय गरी स्विकृत मापदण्ड बमोजिम बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	प्रभाावित क्षेत्रमा खासगरी सङ्कटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सरुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने बिषेश गरी लङ्ैगिक हिसां नियन्त्रण गर्न बिषेश ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा	
	थप गैह्खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह,	

		गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	थप अस्थायी शिबिर ब्यवस्थापन गर्ने	आवाश बिषयगत क्षेत्र, गैर सरकारी सस्था महासंघ,के. भि.एस. सबल नेपाल ससरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वमोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	मरेका पशु चौपायाको ब्यवस्थापन गर्ने	पशु सेवा कार्यालय	
	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने र बिषय क्षेत्रगत बिस्तृत लेखाजोखा (CSDA) लाई सक्रिय बनाउन गृहमन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति बिषय क्षत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु र सहयोगी निकायहरु, जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	बिस्थापित तथा प्रभावितहरुका लागी खाद्यान्न बितरण गर्ने राहतका थप कार्यलाई निरन्तरता दिने	स्थानीय तह/खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने बिषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय, जिल्ला बिपद ब्यवस्थापन समिति	
	स्विकृत मापदण्ड अनुसार प्रभावितहरुलाई नगद तथा अन्य अत्याबश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्र	

अनुसूची २३ : शितलहरका लागि प्रतिकार्य तालीका

क.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	.समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने (आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिकको लागि समन्वय
२	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख (समन्वयात्मक कार्यमा	.समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने (स्रोत आर्थिक, भौतिक, मानविय श्रोत परिचालन तथा समन्वय गर्ने
३	स्थानिय तहहरु	प्रमुख// अध्यक्ष	. नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने . विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गरि राहत कार्यमा सहयोग गर्ने . आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिक को लागि समन्वय) तथ्यांक संकलन तथा ब्यवस्थापन स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानविय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने
४	सुरक्षा निकायहरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	सुरक्षा व्यवस्था गर्ने विषयगत समितीमा रहि सहयोग गर्ने
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	समन्वय स्रोत संकलनमा सहयोग जनपरिचालन गर्ने
६	जिल्ला आपतकालिन कार्य संञ्चालन केन्द्र	प्र.स.ह.सुबाश श्रेष्ठ	सूचना संकलन, समन्वय, संप्रेषण तथ्यांक ब्यवस्थापन
७	जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय कोशि पीडित समाज	प्रमुख : देव नारायण यादव	राष्ट्रिय:अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघ:संस्था तथा सरोकारवालासंग समन्वय र सहकार्य गर्ने । स्रोतको खोजी गर्ने ।

८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति : जोगेन्द्र भगत	राहत खाद्यसामाग्री तथा अस्थाई आवास व्यवस्थापन आपतकालीन आवास तथा बन्दोबस्ती ९ीयनष्कतष्अ० व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने
९	विषयगत सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरु	विषयगत समितीमा रहि क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने सम्बन्धित कार्यालयको आपत्कालिन योजना निर्माण गर्ने
१०	उद्योग वाणिज्य सङ्घ	अध्यक्ष	न्यानो कपडा तथा कम्मल सामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने
११	यातायात व्यवसायी संघ तथा प्रा.लि.हरु	अध्यक्ष	राहात तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरु र जन शक्ति उपलब्ध गराउने ।
१२	संचार माध्यमहरु	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	सहि सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण सचेतनामुलक सुचना तथा समाचार सम्प्रेषण गर्ने
१३	नागरिक समाज	संयोजक	राहत कार्यमा सहयोग तथा समन्वय मानव अधिकारको संरक्षण तथा सम्वद्र्धनमा सहयोग
१४	पेशागत व्यवसायी समतिहरु	अध्यक्ष	राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग
१५	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	मानवस्रोत परिचालन गर्ने स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने गै.स.स. वीच समन्वय क्षमता विकास तथा सहजिकरण कार्य गर्ने

शितलहर प्रतिकार्य विवरण :

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ
१	न्यानो कपडा संकलन	नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा तथा उपशाखाहरु ,के.भि.यस.,सबल नेपाल, सेव द् ससरी,उद्योग वाणिज्य संघ साथै अन्य सहयोगी सस्थाहरु मार्फत न्यानो कपडा व्यवस्थापन ,कम्मल लगायत अन्य न्याना कपडाहरु मार्फत न्यानो कपडा संकलन	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा
२	दाउरा संकलन	नगरपालिका, गाउँपालिकाहरु जिल्ला वन डिभिजन कार्यालय तथा सामुदायिक वन महासंघ	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा
३	राहत वितरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति सुरक्षाकर्मी ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा उपशाखाहरु,र उद्योग वाणिज्य संघहरु साथै अन्य सहयोगी सस्थाहरु	प्रभावित क्षेत्रमा
४	एम्वुलेन्स सेवा	एम्बुलेन्स संचालक संघसंस्थाहरु तथा समिति हरु	जिल्ला भरी
५	स्वास्थ्य शिविर	जिल्ला अस्पताल, स्थानिय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य इकाइ हरु र अन्य सेवा प्रदायक संघ सस्था	प्रभावित क्षेत्रमा
६	विपद सम्बन्धी सुचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र, स्वास्थ्य कार्यालय, पत्रकार महासंघ, स्थानीय संचार माध्यमहरु,	जिल्ला भर
७	सुचना व्यवस्थापन	जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र	जिल्ला भर

अनुसूची २४ : आगलागीका लागि प्रतिकार्य तालीका

क्र.सं.	निकायको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	.समन्वयात्मक र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने (आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिकको लागि समन्वय)
२	जिल्ला समन्वय समिति	प्रमुख (समन्वयात्मक कार्यमा)	.समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने (स्रोत आर्थिक, भौतिक, मानविय श्रोत परिचालन तथा समन्वय गर्ने)
३	स्थानिय तहहरु	प्रमुख// अध्यक्ष	. नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने . विषयगत क्षेत्रसग समन्वय गरि राहत कार्यमा सहयोग गर्ने . आवश्यकता अनुसार क्षेत्रिय तथा केन्द्रिय स्तरमा सहयोग (मानवीय, आर्थिक, भौतिक को लागि समन्वय) तथ्यांक संकलन तथा ब्यवस्थापन स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानविय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने
४	सुरक्षा निकायहरु	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	सुरक्षा व्यवस्था गर्ने विषयगत समितीमा रहि सहयोग गर्ने
५	राजनैतिक दलहरू	दलका प्रमुखहरू	समन्वय स्रोत संकलनमा सहयोग जनपरिचालन गर्ने
६	जिल्ला आपतकालिन कार्य संञ्चालन केन्द्र	प्र.स.ह.सुबाश श्रेष्ठ	सूचना संकलन, समन्वय, संप्रेशण तथ्यांक ब्यवस्थापन
७	जिल्ला अगुवा सहयोगी निकाय कोशि पीडित समाज	प्रमुख : देव नारायण यादव	राष्ट्रिय:अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघःसंस्था तथा सरोकारवालासंग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।

			स्रोतको खोजी गर्ने ।
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति : जोगेन्द्र भगत	राहत खाद्यसामाग्री तथा अस्थाई आवास व्यवस्थापन आपत्कालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने
९	विषयगत सरकारी कार्यालय	कार्यालय प्रमुखहरु	विषयगत समितीमा रहि क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने सम्बन्धित कार्यालयको आपत्कालिन योजना निर्माण गर्ने
१०	उद्योग वाणिज्य सङ्घ	अध्यक्ष	कपडा तथा कम्मल सामग्री संकलन वितरण र व्यवस्थापनमा सघाउने
११	यातायात व्यवसायी संघ तथा प्रा.लि.हरु	अध्यक्ष	राहात तथा उद्धार कार्यका लागि यातायातका साधनहरु र जन शक्ति उपलब्ध गराउने ।
१२	संचार माध्यमहरु	नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरु	सहि सूचना संकलन तथा सम्प्रेषण सचेतनामुलक सुचना तथा समाचार सम्प्रेषण गर्ने
१३	नागरिक समाज	संयोजक	राहत कार्यमा सहयोग तथा समन्वय मानव अधिकारको संरक्षण तथा सम्वद्र्धनमा सहयोग
१४	पेशागत व्यवसायी समतिहरु	अध्यक्ष	राहत, उद्धार तथा संरक्षण कार्यमा सहयोग
१५	गै.स.स.महासंघ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गै.स.स.	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	मानवस्रोत परिचालन गर्ने स्रोत संकलनमा सहयोग गर्ने गै.स.स. वीच समन्वय क्षमता विकास तथा सहजिकरण कार्य गर्ने

आगलागी प्रतिकार्य विवरण :

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ
१	जनचेतनामुलक गतिबिधि संचालन	नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु नेपाल रेडक्रस सोसाइटी ,के.भि.यस.,सबल नेपाल सेव द् ससरी,उद्योग वाणिज्य संघ, मार्फत जनचेतनामुलक गतिबिधि संचालन	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा
२	दमकल व्यबस्थपन	नगरपालिका, गाउँपालिकाहरु जिल्ला वन डिभिजन कार्यालय तथा सामुदायिक वन महासंघ	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा
३	राहत वितरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति सुरक्षाकर्मी ,नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा उपशाखाहरु,र उद्योग वाणिज्य संघहरु साथै अन्य सहयोगी सस्था	प्रभावित क्षेत्रमा
४	एम्वुलेन्स सेवा	एम्बुलेन्स संचालक संघसंस्थाहरु तथा समिति हरु	जिल्ला भरी
५	स्वास्थ्य शिविर	जिल्ला अस्पताल, स्थानिय तह अन्तर्गतका स्वास्थ्य इकाइ हरु र अन्य सेवा प्रदायक संघ सस्था	प्रभावित क्षेत्रमा
६	विपद सम्बन्धी सुचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्र, स्वास्थ्य कार्यालय, पत्रकार महासंघ, स्थानीय संचार माध्यमहरु,	जिल्ला भर
७	सुचना व्यवस्थापन	जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र	जिल्ला भर

अनुसूची २५ : सम्भावित विपद् ब्यवस्थापनमा अपनाउनुपर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरु	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरु	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरु
बैशाख जेष्ठ	आगलागी हुरीबतास असिना खडेरी चट्याङ हावाहुरी	➢ अत्याधिक गर्मी हुनु । ➢ तातो हावा चल्नु । ➢ सुख्खा वातावरण हुनु ➢ हुरी बतास चल्नु । ➢ पानी नपर्नु तथा पानीको स्रोतमा पानीको मात्रा कमी हुनु	• जथाभावी आगो नबाल्ने • मट्टितेल तथा पेट्रोल जस्ता पदार्थहरुलाई सुरक्षित राख्ने • सलाई लाइटर जस्ता बस्तुको जतन गर्ने र केटाकेटीको पहुँचबाट टाढा राख्ने । • चुरोट बिडीका ठुटा ननिभाई जथाभावी नफाल्ने • खर तथा फुसले छाएका घरहरुमा टुकी र आगो बाल्दा सचेत हुने ।	▪ जनचेतना बृद्धि गर्नुपर्ने । ▪ पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गर्ने । ▪ संचारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने । ▪ कृत्रिम अभ्यास गर्ने गराउने । ▪ घर वरीपरी पानीको प्रवन्ध मिलाउने । ▪ उद्धार तथा राहत सामाग्री र कोषहरु पूर्ववत रुपमा तयार गरिराख्ने
	असिना लु चल्नु र महामारी	➢ मौसममा बदली हुनु । ➢ मेघ गर्जनु, बिजुली चम्कनु । ➢ जमीनको सतहमा हेर्दा तिरमीर देखिनु ।	• आगोको काम सकेपछि राम्ररी निभाउने । • आगो फैलन सक्ने सुख्खा बस्तु सुरक्षित राख्ने । • महामारीबाट बच्न सरसफाईमा ध्यान दिने • चट्याङबाट बच्नका अर्थिङ गर्ने ।	▪ आगोको काम सकेपछि राम्ररी निभाउने । ▪ आगो फैलन सक्ने सुख्खा बस्तु सुरक्षित राख्ने । ▪ महामारीबाट बच्न सरसफाईमा ध्यान दिने ▪ चट्याङबाट बच्नका अर्थिङ गर्ने ।
आषाढ श्रावण	अतिवृष्टि बाढी महामारी	➢ थोरै समयमा धेरै पानी पर्नु। ➢ जमीन धाँजा फाट्नु । ➢ खोला र खोल्सामा धेरै पानी बग्नु । ➢ खोलाले जमीन कटान गर्नु । ➢ अचानक बादलले ढाकी अध्यारो हुनु ।	• खोला खोल्साको बहाव सहज बनाउने । • कटान हुनसक्ने सक्ने क्षेत्रको पहिचान गरि त्यस्ता क्षेत्रबाट घरबस्ती सार्ने • राहत तथा उद्धार सामग्रीको ब्यवस्था गरी राख्ने । (जस्तै :कोदालो, डोरी ड्रम आदि)	▪ वृक्षारोपण गर्ने । ▪ संकटासन्न क्षेत्रको पहिचान गर्ने ▪ विद्युत लाईन ब्यवस्थित गर्ने ▪ खोला नहरका बाधक बस्तुहरुलाई पन्छाउने तथा मर्मत गर्ने । ▪ सुरक्षित पानीको प्रयोग गर्ने ▪ खोलाले कटान गर्न सक्ने क्षेत्रमा
		➢ मेघ गर्जन सहित बिजुली चम्कनु र पानी पर्नु ।	• सरसफाई सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन गन	▪ तटबन्धन गर्ने । ▪ राहत तथा उद्धार सामग्री कोषहरु

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरु	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरु	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरु
				पूर्ववत रुपमा तयार गरी राख्ने ।
		➢ जमीन धाँजा फाट्नु ➢ माटो कटान तल तल ठूलो हुनु ➢ झाडा पखलाको लक्षण देखिनु ।	• प्रकोपको जोखिम कम गर्ने सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने ।	▪ पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने । ▪ संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षरोपण गर्ने ।
भाद्र आश्विन	अतिवृष्टि बाढी महामारी	➢ जमीन धाँजा फाट्नु । ➢ जमीन अचानक फूटेर पानीको मूल फूट्नु । ➢ नदीको प्रवाह रोकिनु । ➢ शुरुमा १/२ जनालाई झाडा पखला देखिनु ।	• जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने • बृक्षारोपण गर्ने । • सुरक्षित र स्वस्थ्यकर खाना खुवाउने तथा खाने । • घर वरपर सरसफाई गर्ने । • फोहर पानी जमेको खाडल पुर्ने । • समय समयमा स्वस्थ्य चौकी गई सरसल्लाह लिने	▪ खानेपानीका स्रोतहरु सरसफाई गर्ने । ▪ सफा पानीको प्रयोग गर्ने ▪ संकटासन्न क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षारोपण गर्ने । ▪ पून:पर्नसक्ने प्रकोपबारे सतर्क रहन जानकारी दिने । ▪ न्यूनीकरणका कार्यहरु गर्ने ।
कार्तिक मंसिर	असिना आगलागी	➢ मेघ गर्जनु /पानीसँग असिना पर्नु ➢ आगो बल्नु । ➢ वातावरण अधिक चिसो हुनु । ➢ तापक्रम न्यूनतम हुनु ।	• पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने र संचार माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने • कृत्रिम अभ्यास गर्ने । • रोकथाम तथा उद्धार प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।	▪ जनचेतना अभिबृद्धि गर्ने । ▪ जाडो शुरु हुनु अगावै न्यानो कपडाको ब्यवस्था गर्ने । ▪ जाडोबाट बच्न सकिने स्थानीय उपायहरु अपनाउने ।
पुस माघ	शीतलहर हिमपात हुनु तुषारो पर्नु	➢ कुहिरो सँग हिउ बर्सनु ➢ अग्लो अग्लो डाँडामा हिउँ पर्नु । ➢ पानी ज्यादै चिसो हुनु ➢ हुस्सु लाग्नु ।	• चिसो तथा ठण्डीबाट बच्न बाक्लो तथा न्यानो कपडा लगाउने । • काम नपरी सकभर चिसोमा ननिक्लने • हिमपात हुन थालेपछि घर बाहिर ननिस्कने ।	▪ न्यानो कपडा र तातो खानाको प्रवन्ध गर्ने । ▪ आवश्यक घरायसी सामाग्री हिमपात तथा शितलहर हुनु अगावै भण्डारण गर्ने ।
फागुन चैत्र	आगलागी हुरी बतास चटयाङ	➢ गर्मी मौसम ➢ तापक्रम वृद्धि हुनु । ➢ जमीन जलेको क्रमशः अनुभवन गर्नु ➢ तातो हावा (लु) चल्नु	• उचित स्थानमा पानीको भण्डारण गरि राख्ने । • हुरी बतास चलेको अवस्थामा घरबाट बाहिर ननिस्कने । • हुरीबतास नरोकिदासम्म आगो नबाल्ने	▪ संचारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने । ▪ घरलाई किलाकाटी ठोक्ने र फुसको घर भएमा यो मौसम अगाडी नै राम्ररी बाध्ने

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरु	ध्यानदिनुपर्ने केही कुराहरु	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरु
	असिना वृष्टि	➢ हुरी चल्नु ।	● जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने	▪ चर्को घाममा घर बाहिर नजाने ▪ कृत्रिम अभ्यास गर्ने । ▪ राहत सामग्री तथाउद्धार कोषहरु पूर्ववत रुपमा तयार गरेर राख्ने ।

अनुसूची २६ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम

(Initial Rapid Assessment-IRA)
नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम (Initial Rapid Assessment-IRA)

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम :	जिल्लाको नाम :	गाउँ/नगरपालिकाको नाम :
वडा नम्बर :	मिति :	गते/महिना/साल :

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		
पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :	पुरुष संख्या :		
वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :	वालवालिका संख्या :		
अन्य संख्या :	अन्य संख्या :	अन्य संख्या :		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

अहिले प्रभावित वडासम्म आवत-जावतको अवस्था	☐ ठिक छ ☐ कठिन छ ☐ वन्द छ	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको

संचारको अवस्था	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
विधुत	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
खाधान्नको अभाव	☐ अभाव भएको ☐ अभाव नभएको
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्याः .....
संचालनमा भएमा स्वास्थ्य सेवामा अत्यावश्यक प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक औषधी	☐ उपलव्ध छ ☐ उपलव्ध छैन
बिद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या)
खानेपानीको आपूर्ती	☐ सुचारु (अवरुद्ध नभएको ☐ अवरुद्ध भएको (धरधुरी संख्याः ...)
भौतिक संरचना	

निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या ....)
सरकारी कार्यालय / भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या ....)
अन्य क्षति (कृषि तथा पशुजन्य)	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आंशिक क्षति (संख्या ....)
फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको संभावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या ......)

विशेष आवश्यकता **(Special Requrement)** भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गभर्वती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामग्रीहरु (डिगनिटी किट आवश्यक	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.............
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरु - जस्तै शैक्षिक तथा वालमैत्री स्थल (Child frindly space)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
अपांङ्गता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या..................
असहाय/विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकुल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरुको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघ-संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने ☐ आवश्यक नपर्ने ☐ आवश्यक पर्ने भए परिवार संख्या............	

<table>
<tr><td>विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाँउ/संरचना</td><td colspan="2">☐ विद्यालय
☐ सार्वजनिक भवन
☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)</td><td></td></tr>
<tr><td>आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा गैर्र खाद्यान्न सामाग्री</td><td colspan="2">☐ टेन्ट.....परिवार संख्या......
☐ त्रिपाल परिवार संख्या......
☐ म्याट्रिक्स परिवार संख्या.............
☐ कम्वल परिवार संख्या...........
☐ कपडा परिवार संख्या..............
☐ भाडाकुँडा परिवार संख्या...........
☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कुट कतिजना) संख्या</td><td>☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण...............कति जना
☐ पिउने पानी........... कति जना
☐ अन्य.............</td></tr>
<tr><td colspan="2">प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैङ्गिक हिंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)</td><td colspan="2">☐ भएको
☐ नभएको
☐ भए प्रभावितको अनुमानित संख्या</td></tr>
</table>

५.घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएकाको विवरण

क्र.सं.	नाम, थर	पद /संस्था	सम्पर्क नम्बर	टोलि नेताको नाम	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ।

१. विपद् भएको २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ।
२. टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ। द्धितिय सूचनाका लागि घटनाका जानकारसँग अन्तरवार्ता लिइ सूचना सङ्लन गर्नुपर्ने छ।
३. सहि तथा स्पष्ट विवरण सङ्कलन गर्नुपर्ने छ। प्राप्त सूचनामा द्धिविधा भएमा टोलीले छलफल गरी उपयुक्त विचारका आधारमा फारम भर्नुपर्ने छ।
४. माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ।

१२. सन्दर्भ सामग्रीहरु

१ . विपद् जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थापन तथा ऐन २०७४(प्रथम संसोधन २०७६)

२ . बिपद् जोखिम न्यूनिकरण राष्ट्रिय निति २०७५,

राष्ट्रिय विपद प्रतिकार्य कार्यढाचा २०७० (प्रथम संसोधन २०७५)

३ . विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८—२०३०

४ . विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (प्रथम संसोधन २०७६)

५ . जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८

६ . जिल्ला विकास योजना ०७१/७२

७ . दोश्रो जिल्ला आवधिक योजना २०६९/७०—२०७३/७४

८ . स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायू उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका , २०७४

९ . जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना २०७१/०७२

१० . जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७५

११ . सप्तरी जिल्लाको गाँउपालिका/नगरपालिका प्रोफाईल २०७५

१२ . केन्द्रीय तथ्यांक बिभाग राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांकगत प्रतिबेदन २०६८

१३ . स्थानीय तहको विभाजन तथा केन्द्रहरुको बिवरण २०७३

१४ . अद्यावधिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७२/७३ सप्तरी

१५ . विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६

१६ . स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

१७ . जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६९

१८ . विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ (अध्यावधिक २०७४)

१९ . राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन बिधी २०७२

नोटः यस सम्बन्धी बिस्तृत जानकारीका लागि जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा सम्पर्क गर्न सकिने छ । यो योजनालाई सफ्ट कपी आबश्यक परेमा बिपद् जोखिम न्यूनिकरण पोर्टलमा उपलब्ध रहेको छ ।

बिपद् सम्बन्धी सूचना वेवसाईड www.drrportal.gov.np

१३. जिल्लाको संकटासन्नता तथा खतराको नक्शांकन

<table>
<tr><th>जिल्लाको संकटासन्नता तथा जोखिमको नक्शांकन</th><th>बाढीको जोखिम नक्शांकन</th></tr>
<tr><td>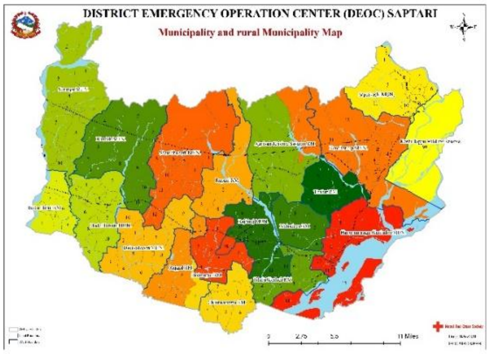
</td><td>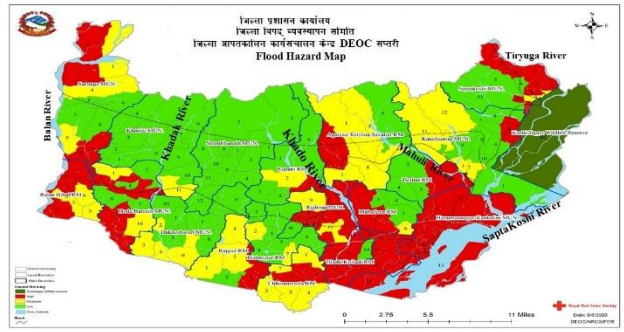
</td></tr>
<tr><td>आगलागीको जोखिम नक्शांकन</td><td>शितलहरको जोखिम नक्शांकन</td></tr>
<tr><td>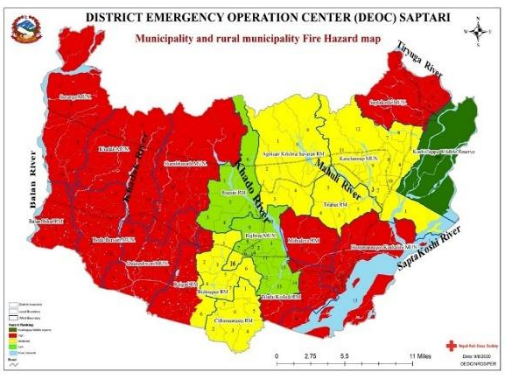
</td><td>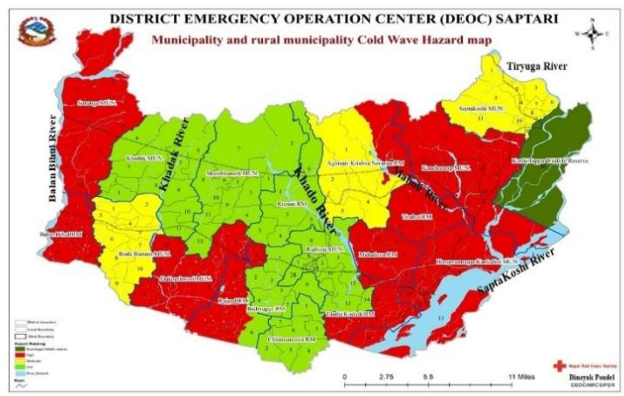
</td></tr>
<tr><td colspan="2">DEOC को कार्य प्रणाली जिल्ला विपद ब्यबस्थापन समितिको बैठक</td></tr>
<tr><td> </td><td> </td></tr>
</table>

१४. बाढी पूर्बसुचना प्रणाली सञ्जाल

सप्तरीमा बाढी पूर्व सूचना प्रणाली/बिपद् सूचना संयन्त्र सञ्जाल

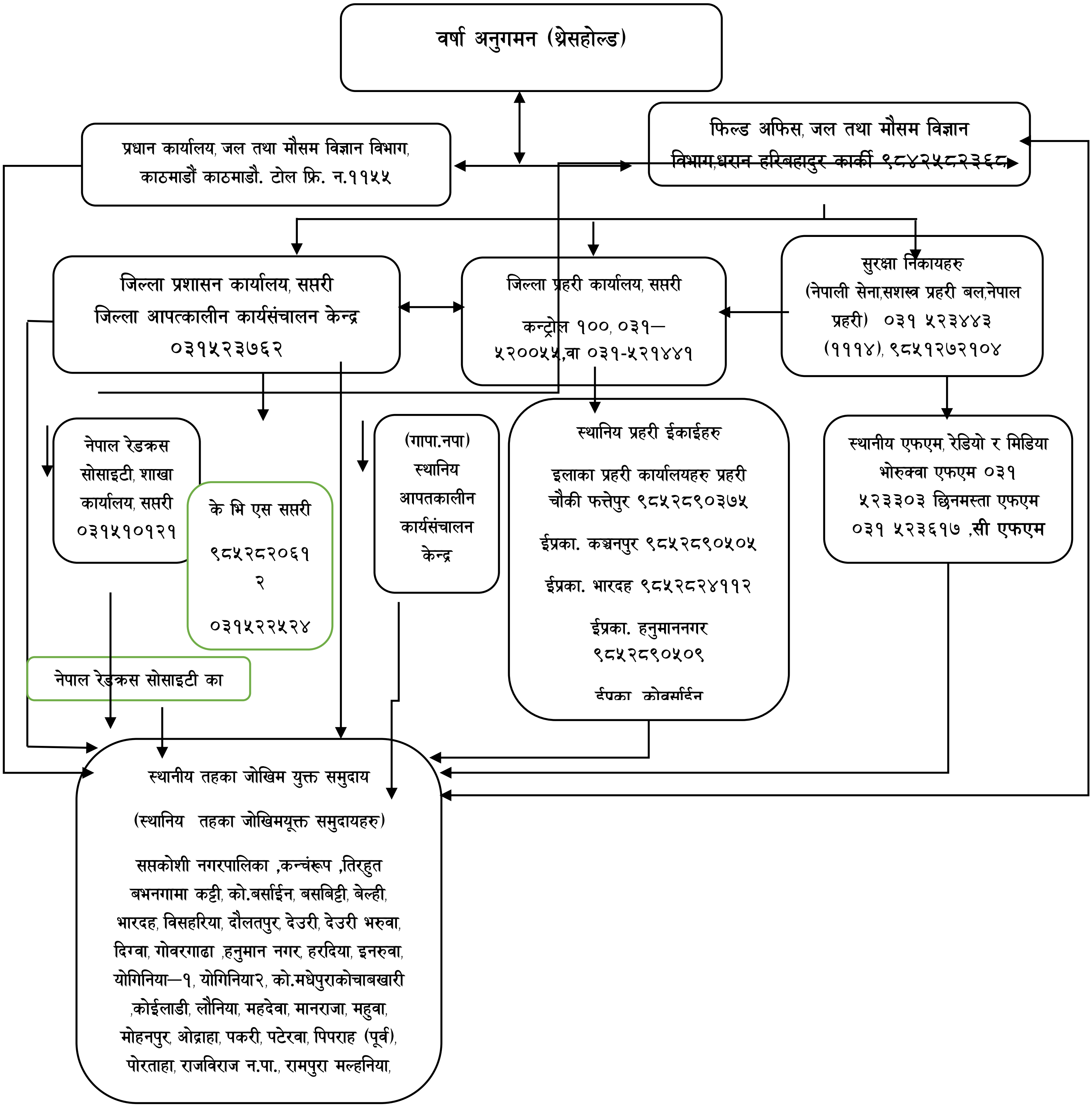

गुणस्तर र उत्तरदायित्वहरुसंग सम्बन्धित आधारभूत मानवीय मापदण्डहरु

विपद् जोखिम न्यूनीकरण व्यवस्थापन तथा ऐन २०७४ (प्रथम संसोधन २०७६) मा भएको

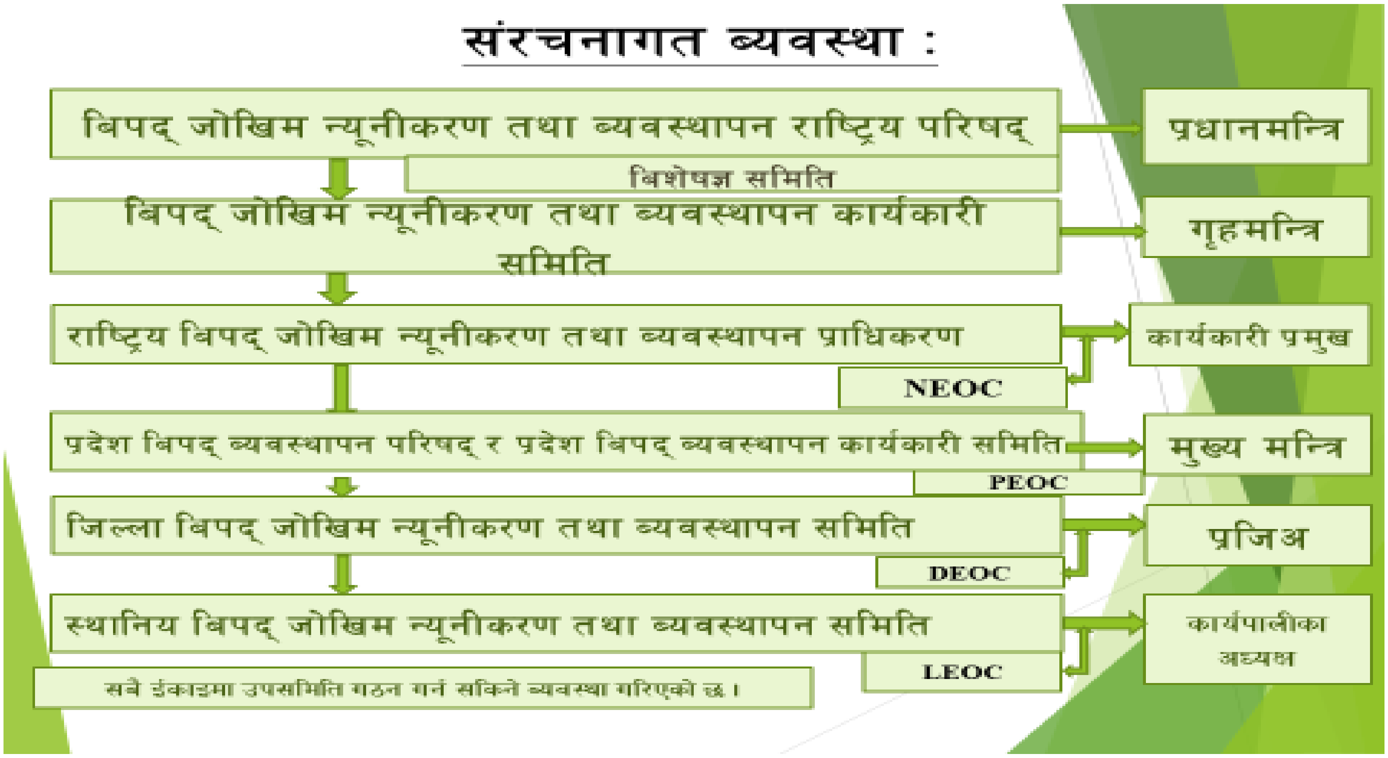

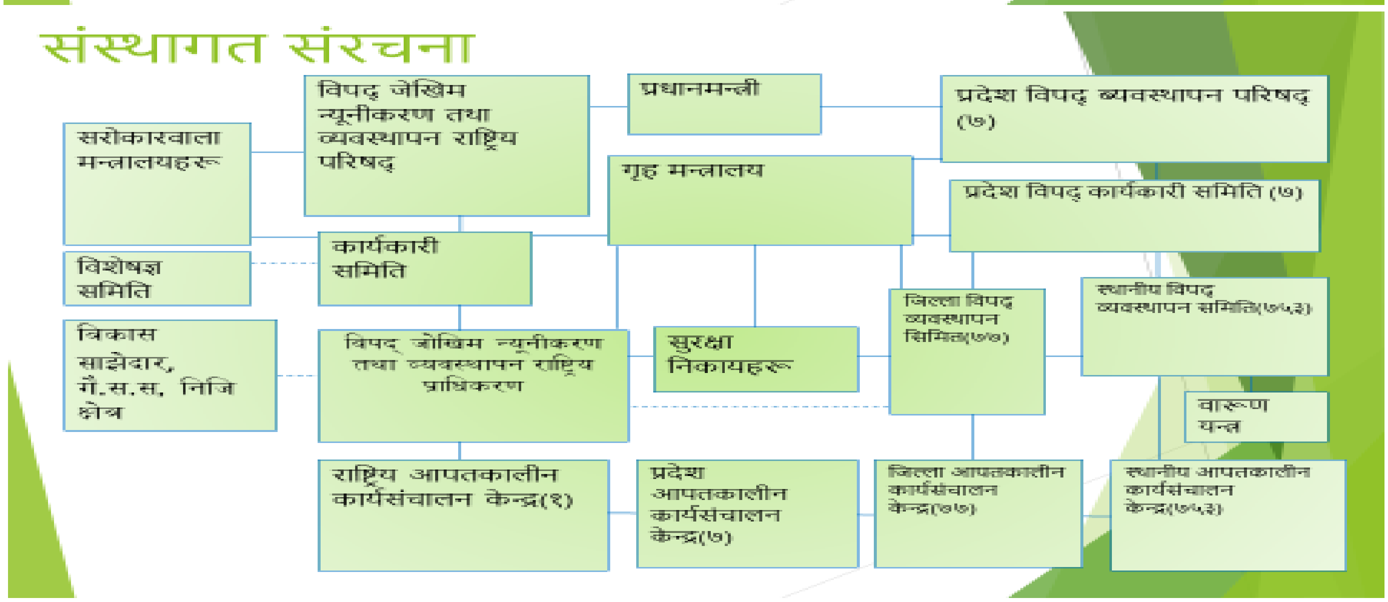

आर्थिक सहयोग : DCA/LWR/KVS Saptari

प्राबिधिक सहयोगः

जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र सप्तरी (**NRCS (PER) Program)**

Koshi Vitim's Society (KVS) Saptari